

Agata Kristi

N ili M

BIGZ

N ili M?

N or M?

Agatha Christie, 1941

1.

Tommy Beresford skinuo je kaput u hodniku stana. Objesio ga je pažljivo, ne žureći nikamo. Šešir je odložio na vješalicu.

Ispravio je ramena, namjestio odvažan osmijeh na licu i ušao u dnevni boravak, gdje je njegova žena sjedila i plela vojničku kapu od sivo-žute vune. Bilo je to proljeće 1940. godine.

Gospođa Beresford samo ga je letimično pogledala i onda nastavila plesti ludom brzinom.

Nakon minutu-dvije, priupitala ga je: "Ima li koja vijest u večernjim novinama?"

Tommy joj odgovori: "Blitzkrieg napreduje, hura, hura. U Francuskoj stvari baš i nisu najsajnije."

Na to se nadovezala Tuppence:

"Svijet je danas prilično depresivno mjesto za življenje."

Nakon par trenutaka šutnje, Tommy reče:

"Pa, zašto ne pitaš? Nema potrebe da budeš tako prokleta taktična!"

"Znam", prizna Tuppence. "Ima nešto u svjesnoj taktičnosti što je vrlo iritantno.

S druge strane, tebe bi iritiralo još i više kad bih te pitala. A ja te ne moram ništa pitati. Sve već piše na tebi."

"Nisam bio svjestan da gledam Dismala Desmonda."

"Ne, dragi", reče Tuppence. "Ti imaš jedan od najnamještenijih osmijeha koje sam uopće u životu vidjela."

Tommy se iskesi: "Ne... Zarje stvarno bilo toliko loše?"

"I gore! Moraš prestati s tim. Zar ne radiš ništa trenutno?"

"Ama baš ništa. Ne žele me ni u kojem svojstvu. Kažem ti Tuppence, prilično je grubo kad je 46-godišnjak prisiljen osjećati se kao stari djed. Vojska, mornarica, zrakoplovstvo... svi oni govore isto - prestar sam. Možda će me unovačiti kasnije."

Tuppence nastavi: "Pa, tako je i meni. Ne žele da im žene mojih godina rade kao njegovateljice - ne, hvala. Ni bilo što drugo. Preferiraju neku čupavu nezrelu djevojku koja nikad nije vidjela ranu, a kamoli je sterilizirala, a ne mene koja sam radila tri godine, od 1915. do 1918., u različitim svojstvima, kao medicinska sestra na Odjelu kirurgije, kao rukovoditeljica kazališta, vozačica kombija za dostavu... Sve to, i još štošta drugo, obavljala sam vidljivo uspješno. A sada sam sirota, nametljiva, umorna sredovječna žena koja ne želi tiho sjediti doma i plesti jer to, kao, treba."

Tommy reče beznadno: "Ovaj rat je pravi pakao."

"Dovoljno je naopako što smo u ratu", doda Tuppence, "a kad ti još ne dopuštaju da išta radiš, to prelazi svaku injem."

"Ali, ako ništa drugo, bar je Deborah dobila posao", nadopuni je Tommy.

Deborahina majka izusti: "Oh, dobro je ona. A vjerujem i da dobro obavlja svoj posao. Ipak, još uvijek mislim, Tommy kako ja mogu izdržati s Deborah."

Tommy se naceri: "Ona to ne bi rekla."

"Kćeri znaju biti iako neugodne. Posebno kada žele biti toliko ljubazne prema tebi", poklopi je Tuppence.

Tommy promrlja: "Način na koji je Derek uviđavna prema meni zna ponekad biti prilično naporan. Taj 'jadni stari tata' pogled u njenim

očima."

"Zapravo", prizna Tuppence, "naša nas djeca, iako uglavnom neodoljiva, ponekad znaju tjerati u pravo ludilo."

Međutim, pri spomenu blizanaca, Derek i Deborah, njene se oči najednom raznježe.

"Pretpostavljam da je", ispali Tommy obzirno, "ljudima uvijek teško kada shvate da su 'uhvatili' srednje godine te da neke stvari nisu uspjeli proživjeti."

Tuppence bjesno zagunđa, podignuvši visoko svoju "mračnu" glavu, a klupko sivo- žute vune otkotrlja joj se s krila.

"Zar neke stvari nismo proživjeli? ili drugi samo smatraju da nismo. Nekad se i ja osjećam kao da nikad nismo bili od koristi."

"Tako nekako", reče Tommy.

"Vjerojatno je to točno. No, jednom smo se ipak mogli osjećati važnima. A sada počinjem misliti da se to nikad nije zapravo ni dogodilo. Je li se dogodilo, Tommy? Je li točno da su te jednom oteli njemački agenti, prethodno te onesvijestivši? Je li istina da smo jednom tragali za opasnim kriminalcem i na kraju ga šćepali? Jesmo li spasili djevojku i došli u posjed važnih tajnih papira, da nanije praktički naša zemlja bila zahvalna?"

Mi! Ti i ja! Podcijenjeni, neželjeni gospodin i gospoda Beresford!"

"Prestani s time, draga. Sve to nam sada ništa ne koristi."

"Svejedno", reče Tuppence sa suzom u oku, "razočarala sam se u našeg gospodina Čartera."

"Napisao nam je veoma lijepo pismo."

"Nije napravio ništa - nije nam čak ni dao nade."

Pa, on je ionako izvan svega toga danas. Poput nas. Prilično je star. Živi u Škotskoj i lovi ribu."

"Mogli su nam dati da radimo nešto za Tajnu službu", reče Tuppence sa sjetom u glasu.

"Možda ne bismo mogli", kaže Tommy. "Možda danas ne bismo imali petlje."

"Baš se pitam", reče Tuppence. "Slažem se, ali, kao što si rekao, kada bi došlo do točke..."

Zaustavi se na trenutak. A onda reče: "Voljela bih kad bi mogli pronaći neki posao. Nije dobro kad čovjek ima previše vremena za razmišljanje."

Njene se oči na minutu "odmore" na fotografiji mladoga muškarca u uniformi zračnih snaga sa širokim osmijehom poput Tommyjeva.

Tommy reče: "Teže je muškarcima. Naposljetku, žene barem mogu plesti i pomagati u kantinama."

Tuppence reče: "To bih mogla raditi i za dvadeset godina.

Nisam dovoljno stara da bih se time mogla zadovoljiti."

Uto zazvoni zvono na ulaznim vratima. Tuppence ustane. Stan je nekoć bio mali "ured".

Otvorila je vrata i ugledala čovjeka širokih ramena, velikih brkova i vedrog crvenog lica, kako stoji na pragu.

"Jeste li vi gospođa Beresford?" upita čovjek ugodnim glasom.

"Jesam."

"Ja sam Grant. Prijatelj sam lorda Easthamptona. Savjetovao mi je da potražim vas i vašeg supruga."

"Oh, baš fino, uđite."

Odvela ga je u dnevni boravak.

"Moj suprug, - Kapetan ...- "

"Gospodin..."

"Gospodin Grant. On je prijatelj gospodina Cara od lorda Hnslhamptona."

Staro ime bivšeg šefa Tajne službe, gospodina Čartera, pojavljivalo na njenim usnama u odnosu starog prijatelja.

Tuppence napusti sobu da bi se koji trenutak poslije pojavila s bocom sherryja i čašama.

Nakon par minuta, kad je nastupila pauza u razgovoru, gospodin Grant se obrati Tommyju:

"Čujem da tražite posao, Beresford?"

Tommyjeve se oči zakrijese.

"Da, tako je. Ne mislite valjda..."

Grant se nasmije.

"Oh, ne, ništa takve prirode. Ne, bojim se da bi takve poslove trebalo prepustiti mladim, aktivnim ljudima- ili onima koji su u tome godinama. Sve što mogu predložiti je prilično obeshrabrujuće, bojim se. Rad u uredu. Ispunjavanje papira i slično."

"Oh, shvaćam", Tommy procijedi ožalošćeno.

"Bolje išta nego ništa. Svejedno, dođite i posjetite me u uredu jedan dan.

Ministarstvo opskrbe. Soba 22. Naći ćemo vam nešto."

Telefon tada zazvoni. Tuppence uzme slušalicu u ruke. "Halo da - što?"

Kreštavi glas uzrujano je pričao s druge strane žice. Tuppencein izraz lica se promijenio.

"Kad? Oh, moj Bože, naravno, stižem tamo ovog tren..."

Vratila je slušalicu na mjesto i kazala Tommyju: "Bila je to Maureen."

"Pretpostavio sam prepoznao sam joj glas odavde."

Tuppence stane objašnjavati bez daha:

"Zao mi je, gospodine Grant, ali moram obići svoju prijateljicu. Pala je i uganula gležanj, a u stanu joj nema nikoga osim male djevojčice. Moram joj otići po neke stvari i usput pronaći nekoga tko će se za nju pobrinuti. Ispričajte me, molim vas."

"Naravno, gospođo Beresford, razumijem."

Tuppence mu se nasmiješi, skupi kaput koji je ležao na kauču, na brzinu ga navuče na sebe i požuri se van. Ulazna vrata se glasno zatvore.

Tommy ponudi još jednu čašu sherryja svome gostu.

"Ne trebate još ići."

"Hvala", reče gospodin Grant, uzimajući času. U sekundi ju je iskapio u tišini, a onda reče:

"Na neki način, znate, vaša je žena dobila poziv u pravom času. Tako ćemo dobiti na vremenu."

Tommy se zapiljio u njega.

"Ne razumijem."

Grant mu se obrati promišljeno.

"Vidite, gospodine Beresford, kad biste me došli posjetiti u Ministarstvo, imao bih ovlasti istresti pred vas jedan prijedlog.'¹

Boja se polako počela pojavljivati na Tommyjevu licu.

"Ne mislite valjda..."

Grant kimnu glavom.

"Easthampton je predložio upravo vas. Rekao nam je da ste vi pravi čovjek za taj posao."

Tommy je složio izraz lica u znak odobravanja.

"Uputite me."

"Ovo je strogo povjerljivo, naravno."

Tommy potvrdi kimanjem glave.

"Ni vaša žena ne smije saznati za to. Razumijete li?"

"U redu - ako vi tako kažete. Ali, mi smo prije radili zajedno."

"Da, znam. No, ovaj se prijedlog tiče isključivo vas."

"U redu, razumijem."

"Tobože bit će vam ponuđen posao kao što sam upravo rekao uredski posao - u branši Ministarstva sa sjedištem U Škotskoj na području zabranjenom vašoj ženi: Zapravo, sasvim drukčiju ulogu."

Tommy zastane, a Grant izusti:

"Čitali ste u novinama o Petoj koloni? Znaite otprilike što taj naziv znači.'

"Neprijatelj 'iznutra'", promrmlja Tommy.

"Upravo tako. Ovaj rat, Beresford, počeo je u optimističkom ozračju. Oh, ne mislim na ljude koji su stvarno poznavali –jer mi smo čitavo vrijeme znali protiv čega se borimo - učinkovitost neprijatelja, njegovu zračnu snagu, ubojite namjere i koordinaciju njegove pomno osmišljene ratne 'mašine'. To se odnosi na ljude općenito.

Na sve one poštene, promućurne demokrate koji vjeruju u ono što žele - da će se Njemačka rascijepiti, da je ona na rubu revolucije, da je njeno ratno oružje napravljeno od gvozda i da su njeni stanovnici toliko neuhranjeni da bi pali ničice o tle ako bi se usudili marširati.."

"Ali, rat nije krenuo tim putem."

"Počeo je gadno, a onda je postao još i gori. Ljudi su bili kvalitetni - ljudi na bojišnicama, u avionima i rovovima. No, posrijedi je ipak bila riječ o zlouporabi i nepripremljenosti - što je nedostatak naših kvaliteta. Nismo željeli rat, nismo ga shvatili ozbiljno niti se dobro pripremili za njega."

"Najgore od svega toga je gotovo. Ispravili smo svoje greške, polako angažirali prave ljude na prava mjesta. Počeli smo voditi rat onako kako je trebalo, i vjerujte mi, možemo ga dobiti. No, opasnost da ga izgubimo ne dolazi izvana, od njemačkih bombardera, već iznutra.

Naša opasnost istovjetna je onoj koja je zadesila Troju –drveni konj unutar naših zidina. Nazovi to Petom kolonom ako želiš. Tu je, među nama. Muškarci i žene, neki od njih visoko pozicionirani, neki 'u sjeni', iskonski vjeruju u Nazi-ciljeve i žele zamijeniti taj efikasan pokret za ležernu slobodu našihdemokratskih institucija."

Grant se nagnuo naprijed. I dalje je imao tu istu, hladnu boju glasa:

"A mi ne znamo tko su oni.."

Tommy reče: "Ali, sigurno..."

Grant izusti s nestrpljenjem u glasu:

"Oh, možemo izaći na kraj sa sitnim ribama. To je dovoljno lako. Ali, i drugi sa 'u igri'. Zanjih znamo. Znamo da je barem dvoje visoko pozicionirano - da je jedan zasigurno član ekipe General G - da je još troje pripadnika zračnih snaga, i najmanje dvoje članova Tajne službe. I imaju pristup tajnama Kabineta.

Informacije s 'vrha' su procurile i neprijatelj ih zna."

Tommy reče bespomoćno, a lice mu izgubi svaki žar:

"Ali, kako bih vam ja mogao biti od pomoći? Ne poznajem nikog od tih ljudi."

Grant kimnu.

"Točno. Vi ne znate nikog od njih, ali što je još važnije, ni oni ne znaju vas."

Na trenutak zastane i onda opet nastavi.

"Ti ljudi znaju dosta naših planova. Ne znam više ni kud ću ni kamo. Otišao sam do Easthamptona. On je van svega loga sada - bolestan čovjek - ali njegov um je nadprosječan.

Mislio je na vas. Proteklih dvadeset godina, nakon što ste prestali raditi za službu. Vaše se ime ni s čim ne može povezati. Vaše lice nikome nije poznato.

Onda, pristajete li?"

Tommyjevo lice se naglo ozari:

"Pristajem li? Možete se u to kladiti, lako i dalje ne vidim kako me možete iskoristiti. Ja sam ipak sada samo amater."

"Dragi moj Beresforde, status amatera je upravo ono što trebamo. Profesionalci ovdje ne bi bili od koristi. Zauzet ćete mjesto našeg

najboljeg čovjeka kojeg smo imali, odnosno kojeg smo htjeli imati."

Tommy složi upitan izraz lica, a Grant potvrđi kimanjem.

"Da. Umro je proteklog utorka u bolnici Saint Bridget.

Pregazio ga je kamion - poživio je samo nekoliko sati prije no je izdahnuo.

Nesretni slučaj.. iako znamo da to nije bila nesreća."

"Shvaćam", Tommy reče usporeno.

Grant reče potihom:

"Zbog toga imamo razlog vjerovati da je Farquhar bio na tragu nečega."

Tommy ga nanovo upitno pogleda, a Grant nastavi:

"Nažalost, nemamo pojma što je on otkrio. Farquhar je uporno slijedio jedan trag za drugim. No, većina njih nije nigdje vodila."

Grant se zaustavi na čas i opet počne:

"Farquhar je bio bez svijesti sve do par trenutaka neposredno prije smrti. A onda je pokušao nešto reći. Izustio je: 'N ili M Song Susie'."

"To nam ne govori puno", reče Tommy.

Grant se nasmiješi.

"Govori malo više nego što vam se čini. N ili M je termin za koji smo čuli prije.

Odnosi se na dvoje najvažnijih i najodanijih njemačkih agenata. Otkrili smo njihove aktivnosti u ostalim zemljama i saznali nešto malo o njima. Njihova je misija organizirati Petu kolonu u stranim zemljama i onda ih povezati s Njemačkom. Koliko znamo, N je

muškarac, a M je žena. Sve što o njima znamo jest da su Hitlerovi agenti od najvećeg povjerenja i da se u poruci, koju smo uspjeli dešifrirati na početku rata, čulo: 'Predložiti N ili M za Englesku. Sve ovlasti..'

"Shvaćam. A Farquhar.. ?"

"Koliko sam ja shvatio, Farquhar je očito bio na tragu nekome od njih dvoje.

Nažalost, ne znamo komu. Song Susie zvuči veoma tajnovito, ali Farquhar nije imao prvoklasni francuski naglasak! Znakovito je da je imao povratnu kartu za Leahampton u svome džepu. Leahampton se nalazi na južnoj obali - nedaleko Boumemoutha i Torquaya. U njemu ima mnogo hotela i privatnih smještaja. Jedan od njih se zove Sans Souci.."

Tommy ponovi:

"Song Susie-Sans Souci, shvaćam."

"Stvarno?" upita Grant.

"Kvaka je da odem tamo i, hm, pronjuškam malo uokolo."

"Tako je, to je kvaka."

Tommyjev se smiješak nanovo razlomi:

"Malo neodređeno, nije li? Ne znam ni što točno da tražim."

"A ja vam ne mogu reći. Ne znam. Sve ovisi ovama."

Tommy uzdahne i ispravi ramena.

"Mogu barem pokušati. Ali, više nisam toliko dovitljiv."

"Bio ste u dobra stara vremena, koliko sam uspio čuti."

"Oh, to je bila čista sreća."

"Pa, sreća je upravo ono što najviše trebamo."

Tommy se zamislio na sekundu i onda ispalio:

"Sto se tiče ovog mjesta, Sans Souci.."

Grant je razgibao ramena.

"Možda je samo riječ o glupoj izmišljotini. Ne bih mogao reći. Farquhar je možda ciljao na 'Sister Sousie šije majice za vojnike'. Tko zna?"

"A Leahampton'?"

"Kao bilo koje od ovih mjesta. Ima ih koliko ti duša želi. Stare dame, stari pukovnici, nedužne neudane djevojke, sumnjivi kupci, stranac ili dva. Zapravo svega pomalo."

"Kako se između njih uklapaju N ili M?"

"Ne nužno. Možda netko tko je u kontaktu s N ili M. Ali, vrlo vjerojatno da su to N ili M glavom i bradom. To je neupadljivo mjesto. Pansion blizu obale."

"Znači, ne znate tražim li muškarca ili ženu'?"

Grant potvrdi glavom.

"Ne preostaje mi ništa drugo nego da pokušam", reče Tommy.

"Želim vam sreću u tom pokušaju, Beresford. A sada..."

2.

Pola sata kasnije, kada je Tuppence upala u kuću i umirala od znatiželje, Tommy je bio sam i zviždukao, sjedeći zavaljen u fotelju s dvojbenim izrazom lica.

"Onda?" upitala ga je značajno Tuppence.

"Pa", neodređeno izusti Tommy, "recimo da sam na neki način dobio posao."

"Na koji način?"

Tommy napravi prigodnu grimasu na licu.

"Uredski posao u divljinama Škotske. Ali, to ne zvuči odveć uzbudljivo."

"Za nas dvoje ili samo za tebe?"

"Bojim se, samo za sebe."

"Dovraga. Kako gospodin Čarter može biti tako bezobrazan?"

"Pretpostavljam da su počeli povjeravati takve poslove samo muškarcima."

"Je li riječ o šiframa... razbijanju šifri? Je li slično Deborahinu poslu? Budi oprezan, Tommy, ljudi 'skrenu'radeći takve stvari, ne mogu spavati pa cijelu noć šetaju uokolo ponavljajući 978345286, ili nešto slično. Na koncu dozive živčani slom i vrate se svojini kućama."

"Ah Jane."

Tuppence reče zlovoljno.

"Hoćeš, prije ili kasnije. Mogi li i ja poći s tobom? Čisto kao tvoja supruga. Ono, papuče ispred kamina i topli obrok na kraju dana?"

Tommy je pogleda s neugodom u očima.

"Žao mi je, stara. Stvarno mi je žao. Ne volim te ostavljati.."

"Ali, osjećaš da moraš otići", promrlja Tuppence.

"No, na koncu, možeš plesti, znaš."

"Plesti? Plesti?" reče Tuppence dovršavajući 'Balaclava' kapu koju odloži na pod.

"Mrzim sivo-žutu vunu i mornaričkoplavu. Voljela bih plesti nešto grimizno!"

"To je imalo fini vojni prizvuk. Skoro kao prijedlog Blitzkriegu", reče Tomy.

Zaista se osjećao nesretno. Tuppence je, međutim, dobro to podnijela. Dodala je kako je čula da traže nekoga da čisti podove na Prvoj pomoći. Vjerojatno je kadra to raditi.

Tommy je napustio Aberdeen tri dana kasnije. Tuppence ga je otpratila do kolodvora. Njene oči bijahu svijetle. Nekoliko je puta tužno zatreptala njima, ali nastojalaje biti vedra.

U trenutku kad je vlak krenuo i on vidio Tuppenceinu figuru u daljini kako postaje sve manja, nešto ga je steglo u srcu. Bio rat ili ne, shvatio je da napušta Tuppence...

Ipak, trgnuo se. Naređenja su naređenja.

3.

Sutradan je iz Škotske uhvatio vlak za Manchester. Trećega dana, vlak ga je dovezao do Leahamptona. Odmah je odsjeo u dogovorenu hotelu i sljedećeg dana počeo razgledavati ostale hotele i privatne smještaje raspitujući se o uvjetima koje nude za duži boravak.

Sans Souci bila je tamnocrvena viktorijanska vila, postavljena na strani brdašca koje ima odličan pogled na more s gornjih prozora. U hodniku se ćutio miris prašine i kuhanja, a tapete su bile istrošene, no za razliku od ostalih zdanja koja je Tommy vidio, ovo je u cjelini bilo jako dobro.

Obavio je razgovor s vlasnicom, gospođom Perennom, u njenu uredu, maloj neurednoj sobi s velikim stolom posve prekriven im papirima.

Gospoda Perenna bila je sredovječna žena koja nije držala puno do svoga izgleda, kovrčave crne kose, blijede šminke i osmijeha koji je pokazivao bijele zube.

Tommy je spomenuo svoju stariju rođakinju, gospođicu Meadowses, koja je odsjela u Sans Souciju prije dvije godine.

Gospođica Perenna se sjetila gospode Meadowses, prijazne starice - možda ne prestare - koja je bilo vrlo aktivna i s izoštranim smislom za humor.

Tommy se složio. Postojala je, znao je, prava gospođica Meadowses - služba je bila pažljiva oko ovakvih stvari.

A kako je draga gospođica Meadowses?

Tommy joj objasni kako je gospođica Meadowses, nažalost, preminula, a gospođa Perenna na par trenutaka navuče sućutan

izraz lica.

No, ubrzo je opet počela govoriti rječito. Imalaje, bila je sigurna, baš sobu koja bi odgovarala gospodinu Meadowesu.

Divan pogled na more. Smatrala je kako je dobro za gospodina Meadowesa da se makne iz Londona. Veoma depresivno mjesto ovih dana.

Još uvijek ne uvlačeći jezik u usta, gospođa Perenna provela je Tommyja kroz kuću, pokazujući mu različite sobe na gornjem katu. Spomenula je tjedno plaćanje. Tommyju se to baš i nije svidjelo, a gospođa Perenna stane mu objašnjavati da su cijene nažalost skočile, na štojoj Tommy procijedi kako je njegov prihod smanjen, a tek porezi i slično...

Gospođa Perenna zavapi:

"Ah, ovaj rat..."

Tommy se složi i pripomene kako bi, po njegovu mišljenju, Hitlera trebalo smaknuti. Luđak, to je on, luđak.

Gospođa Perenna se složila te pristala smanjiti cijenu za pola gvineje, samo zbog toga što je gospodin Meadowes u srodstvu s gospođicom Meadowes.

Tommy je svejedno rekao da će još razmisliti o tome, a gospođa Perenna ga otprati do vrata, pričajući rječitije no prije, iskazujući 'nestašnost' koja je Tommyja najviše čudila.

Na neki svoj način, priznao je Tommy sebi, ona je bila prilično lijepa žena.

Uhvatio se u razmišljanju o tome koje bi ona mogla biti nacionalnosti. Sigurno nije Engleskinja? Prezime joj je bilo španjolsko ili portugalsko, no to ionako govori o nacionalnosti njena supruga, a ne njenoj. Mogla bi biti Irkinja, pomislio je, iako nema irski akcent.

Bilo kako bilo, dogovorili su se da će se gospodin Meadowes useliti idućeg dana.

Tommy je narihtao svoj dolazak na šest sati. Gospođa Perenna ga je dočekala u hodniku, očitavši bukvicu o prtljagi sluškinji blago imbecilna pogleda koja je piljila u gospodina Meadowesa otvorenih usta i potom ga odvela do predvorja.

"Oduvijek imam običaj predstaviti svoje goste", saopći gospođa Perenna sumnjivim pogledima petorice. "Ovo je naš novi gost, gospodin Meadowes - gospođa O Rourke."

Strahovita gromada od žene snenih očiju i s brkovima izazvala je u njemu sitni podsmjeh.

"Major Bletchley." Major Bletchleyje buljio u Tommyja procjenjujući ga.

"Gospodin Von Deinim." Plavooki mladić uredno počešljane kose ustane i nakloni se.

"Gospođica Minton." Starija žena, s klupkom sivo-žute vune, nasmiješi se i zahihoće.

"I... gospođa Blankensop." Tommy zadrži dah, a soba mu se zavrti ukруг.

Gospođa Blankensop! Tuppence! Da mu je netko to prije spomenuo, ne bi povjerovao-Tuppence mirno plete u foajeu Sans Soucija.

Pogled im se susreo. Njegovo je čuđenje bujalo. Tuppence!

Tommy nije bio svjestan kako je uspio preživjeti tu večer. Nastojao je ne buljiti previše ti smjeru gospođe Blankensop, Za večerom se pojavilo još troje stanovnika Sans Soucija - sredovječni par, gospodin i gospoda Cayley, i mlada majka, gospođa Sprout, koja je doputovala iz Londona s djevojčicom i u Leahamptonu se prilično dosađivala.

Sjela je tik do Tommyja i u intervalima ga strijeljala sitnim očima i ispod glasa priupitala: "Ne mislite li da je sada prilično sigurno? Svi se vraćaju, zar ne?"

Prije nego je Tommy uspio odgovoriti, nakićena dama nasuprot njemu ubacila se u priču:

"Po meni se nitko s djecom ne bi smio izlagati ikakvu riziku. Vaša mala slatka Betty. Govorite da si nećete oprostiti, a znate da je Hitler rekao kako Blitzkrieg napreduje prema Engleskoj baš u ovome trenutku i s najnovijim otrovnim plinom, vjerujem."

Major Bletchiev kratko na to odreže:

"Nema smisla pričati o plinu. Oni se neće puno izmotavati s plinom. Eksplozivi, bombe. Tako je španjolska stradala."

Odjednom je čitav stol zapodjenuo raspravu s kojekakvi argumentima. Tuppence je lagano prosiktala: "Moj sin Douglas kaže..."

Douglasa joj pomisli Tommy. Zašto baš Douglas, volio bih znati...

Nakon oskudno pripremljene večere, svi pohitaše u dnevni boravak. Žene se uhvate pletenja, a Tommy bijaše prisiljen čuti epohalnu, ali veoma dosadnu priču Majora Bletchleyja o njegovim ratnim iskustvima ne sjeverozapadnoj granici.

Mladić svijetloplavih očiju zaputi se k izlazu i pokloni na pragu sobe.

Major Bletchley naglo prekine svoje izlaganje i kaže Tommyju: "Taj momak koji je upravo izašao... On je izbjeglica. Pobjegao je iz Njemačke mjesec dana prije rata."

"On je Nijemac?"

"Da. Nije Židov. Njegov je otac upao u velike nevolje zbog kritiziranja naci-režima. Njegova dva brata još uvijek se tamo nalaze u koncentracijskim logorima. A on se izvukao taman na vrijeme."

U tom času, Tommyja se uhvatio gospodin Cayley s beskonačnim pričama o njegovu zdravlju. Srećom, Tommyja je spasila činjenica da se bližilo vrijeme spavanja.

4.

Sljedećeg jutra, Tommy je rano ustao i sjurio niz stepenice u predvorje.

Hodajući prema nasipu, ugledao je poznatu figuru kako mu se približava iz suprotna smjera.

Tommy podigne svoj šešir.

"Dobro jutro", reče ugodnim glasom. "Eh... gospođa Blankensop, zar ne?"

Budući da ih nitko nije mogao čuti, Tuppence mu odgovori:

"Za tebe sam dr. Livingston."

"Kako si, zaboga, dospjela ovdje, Tuppence?" promrlija Tommy. "To je čudo. To je neviđeno čudo."

"Nije to nikakvo čudo, samo pamet."

"Tvoja pamet, pretpostavljam?"

"Dobro pretpostavljaš. Ti i tvoj uobraženi gospodin Grant.

Nadam se da će ga ovo naučiti pameti."

"Svakako bi trebalo", reče Tommy. "Daj, Tuppence, reci mi kako si uspjela ovo izvesti. Umirem od znatiželje."

"Bilo je prilično jednostavno. Čim je Grant spomenuo našeg gospodina Čartera, mogla sam naslutiti o čemu je riječ. Znala sam da posrijedi nije riječ o nekom jadnom uredskom poslu.

A njegov mi je stav pokazao kako u tome za mene mjesta neće biti. Pa mi je onda nešto bolje sinulo. Kad sam otišla po sherrv, skoknula

sam dolje do Brownovih i okrenula Maureenin broj. Zamolila sam je da me nazove i rekla joj što točno da kaže.

Svoju je 'ulogu' odigrala odlično, finim krastavim glasom, tako da si i ti mogao čuti sve što je pričala.

Svoj sam dio obavila. Spomenula sam vam o čemu se radi i zalupila vratima.

Međutim, krišom sam se uspjela uvući natrag u sobu."

"I čula si sve?"

"Ama baš sve", reče Tuppence.

"Ali, nisi htjela ništa reći?"

"Naravno. Poželjela sam očitati vam lekciju. Tebi i tvom gospodinu Grantu."

"On i nije zapravo moj gospodin Grant i rekao bih da si mu očitala lekciju."

"Gospodin Čarter me nije trebao uzeti zdravo za gotovo. Nije baš da je Agencija sada kao što je nekoć bila."

"Sad kad smo mi opet u igri, trebala bi zasjati nekadašnjim sjajem. Ali, zašto Blenkinsop?"

"Zašto ne?"

"Doima se malčice prečudnim prezimenom."

"Prvo mi je palo na pamet i prikladno je za rublje."

"Kako to misliš, Tuppence"

"B, idiote. B kao Beresford. B kao Blenkinsop. Prišiveno na mojim hlačama.

Patricia Blenkinsop. Zašto si ti izabrao Meadows? To je baš glupasto prezime."

"Prije svega, ja nemam veliko B prišiveno na svojim hlačama. I, da nastavim, ja ga nisam izabrao. Rečeno mi je da se 'zovem' Meadows. Gospodin Meadows je gospodin cijenjene prošlosti koju sam naučio napamet."

"Baš lijepo", reče mu Tuppence. "Jesi li oženjen ili sam?"

"Udovac", odgovori joj Tommy ponosito. Supruga mi je umrla prije deset godina u Singapuru."

"Zašto u Singapuru?"

"Svi ini moramo umrijeti, prije ili poslije. Sto nedostaje Singapuru?"

"Oh, ništa. To je vjerojatno najpovoljnije mjesto za umrijeti. Ja sam također udovica."

"Gdje je tvoj muž umro?"

"Je li to važno? Vjerojatno u bolnici, od ciroze jetre."

"Razumijem. Bolna tema. A što je s tvojim sinom Douglasom?"

"Douglas je u mornarici."

"Da, tako sam čuo prošle večeri."

"A imam i još dva sina. Raymond je u zrakoplovstvu, a Cyril, moje čedo, u pješadiji."

"Sto ako, hipotetski, netko pronjuška malo o imaginarnoj obitelji Blenkinsop?"

"Nisu oni Blenkinsopovi. Blenkinsop je bio moj drugi suprug."

Prezime prvoga bilo je Hill. U telefonskom imeniku Hillovi se nalaze na tri stranice. Ne bi mogao provjeriti sve Hillove ni da hoćeš."

Tommy kimnu glavom.

"Uvijek iste nevolje s tobom, Tuppence. Preuveličavaš stvari. Dva supruge i tri sina. To je previše. Izgubit ćeš se u detaljima."

"Ne bih trebala. A mislim da će se sinovi pokazati korisnima.

Nemam naređenja, sjećaš se? Sad sam slobodnjak. U ovome sam kako bih uživala i, bogami, uživat ću."

"Tako se i čini", reče joj Tommy. "Ako mene pitaš, čitava stvar je najobičnija farsa."

"Zašto to govoriš?"

"Pa, u Sans Souciju si duže od mene. Zar iskreno možeš reći da je bilo tko od ovih ljudi, koji su jučer s nama sjedili za stolom, opasni neprijateljski agent?!"

Tuppence reče pažljivo:

"Zaista se doima prilično nevjerovatno. A tuje taj mladić, naravno."

"Carl von Deinim. Policija provjerava izbjeglice, žar ne?"

"Pretpostavljam da provjerava. Ipak, to bi se moglo izvesti. On je mlad i atraktivan, znaš."

"Misliš, djevojke će mu govoriti stvari? Ali, koje djevojke?"

Ovdje ne odsjedaju kćeri generala ili admirala!"

"Tiho, Tommy. Ovo bi trebali shvaćati ozbiljno."

"Ja to shvaćam ozbiljno. Samo ne mogu se oteti dojmu da smo u 'lovu na divlje guske"

Tuppence mu se obrati ozbiljno:

"Prerano je to reći. Na koncu, ništa neće biti preočito. Sto je s gospođom Perennom?"

"Tako je", reče Tommy promišljeno. "Čini mi se da je ona voljna objašnjavati."

Tuppence odgovori poslovno-hladnim tonom:

"A što je s nama? Kako ćemo mi surađivati?"

"Ne smijemo biti viđeni zajedno prečesto", odbrusi joj Tommy.

"Ne, bilo bi kobno da stvorimo dojam da se poznajemo bolje. Proganjanje je najbolje rješenje."

"Proganjanje?"

"Upravo to. Ja ću tebe ganjati. Imala sam dva muža i u potrazi sam za trećim. Ti glumi ulogu progonjena udovca. Svako malo ću te negdje zaskočiti, u kafiću, na ulici.."

"Zvuči simpatično", složio se Tommy.

"I jest. Udovac progonjen od nekoga tko mu se ne sviđa previše, oduvijek je bio predmet vica. To nam ide u korist.

Ako nas netko vidi zajedno, svi će samo hihotati i reći: 'Jadni gospodin Meadows.'"

Tommyje iznenada stisne za ruku.

"Pogledaj", kaže. "Pogledaj ispred sebe."

Na uglu, ravno ispred njih, stajao je mladić i pričao s nekom djevojkom. Oboje sa bili veoma uživljeni u riječi koje su međusobno izmijenjivali.

Tuppence reče polako:

"Carl von Deinim. Tko je djevojka, pitam se?"

"Nedvojbena je zgodna, koja god bila."

Tuppence potvrdi kimanjem, a oči joj se usmjere na mračno, strastveno lice, i na pulover koji je otkrivao vitku liniju gornjeg dijela djevojčina tijela.

Govorila je ozbiljno, a Von Deinim je pažljivo upijao sve što je rekla.

Tuppence promrmlja:

"Mislim da je došao trenutak da se razidemo."

"U pravu si."

Okrenuo se i zaputio u suprotnu smjeru.

Na kraju promenade, susreo je majora Bletchleyja. Ovaj ga je pogledao sumnjičavo i jedva prozborio: "Dobrojutro".

"Dobrojutro."

"Vidim da ste poput mene, rano ustajete", izusti Bletchley.

"Naviknete se na to na Istoku. Jest da je prošlo mnogo godina od mog boravka tamo, ali još uvijek rano ustajem."

Bletchley odobri kimanjem glave to.

"Bože, zlo mi je od ove današnje mladeži. Vruće kupke, doručak u 10 sati ujutro ili kasnije... Nije ni čudno da su nas Nijemci stisnuli. Nema stege. Sve neki mlaki momci. Ni vojska nije što je nekoć bila. Maze ih, eto što rade danas. Dođe mi da povratim."

Tommy ga ohrabri melankoličnim pogledom pa gospodin Bletchley nastavi:

"Disciplina. To je ono što trebamo. Disciplina! Kako ćemo dobiti ovaj rat bez discipline? Zna li, gospodine, da su se neki od njih pojavili u 'radnim hlačama' prvog dana? Ne možete očekivati da ćemo tako dobiti rat.' Radne hlače!' Moj Bože!"

Gospodin Meadows se složio s mišljenjem da su stvari drukčije nego prije.

"Sve je kriva ova demokracija", reče gospodin Bletchley bijesno.

"Sve se preuveličava. Po mom mišljenju, preuveličava se demokracija kao takva.

Miješaju se oficiri i obično ljudstvo u restoranima. Potonji to ne vole, Meadows.

Vojnici znaju. Vojnici uvijek znaju."

"Jasno", reče gospodin Meadows i doda skromno, "iako nisam posebno potkovan nekim vojnim znanjem..."

Major ga prekine. "U posljednjem ratu?"

"Oh, da."

"Tako sam i mislio. Znači, služili ste? U kojem puku?"

"Peti Corfeshires", Tommy se sjetio Meadowsova vojne biografije.

"Ah, da, Salonica!"

"Tako je."

"Ja sam bio u Mespotu."

Bletchley zaroni u reminiscencije, a Tommy ga je pristojno slušao.

"I jesam li im danas vrijedan? Ne, nisam. Prestar. Prokleta prestar. A mogao bih ove mladunče naučiti nešto o ratu."

"Iako je to nešto što ne biste trebali učiniti", Tommy mu odgovori sa smješkom.

"Eh, što?"

Smisao za humor očito nije bila jedna od jačih majorovih strana. Piljio je sumnjičavo u svoga sugovornika. Tommy je naumio okrenuti priču u drugom smjeru.

"Znate li ištao onoj gospođi Blenkinsop? Mislim da se tako zove..."

"Da, Blenkinsop. Prilično lijepa žena za svoje godine - s malo većim zubalom.

Priča previše. Draga žena, ali malčice blesava.

Ne, ne poznam je dobro. Tek je u Sans Souciju nekoliko dana.

Zašto pitate?"

Tommy objasni:

"Stjecajem okolnosti, upravo sam je upoznao. Pitam se izlazi li uvijek ovako rano."

"Ne znam. Žene uobičajeno ne idu u šetnju prije doručka, hvala Bogu", dodao je.

"Amen", reče Tommy i nastavi. "Nisam baš razgovorljiv prije doručka. Nadam se da nisam bio grub prema toj ženi.."

Major Bletchley pokaže suosjećanje.

"Uz tebe sam, Meadows. Uz tebe sam. Žene su inače u redu, ali ne i prije doručka", podsmjehnu se.

"Bolje se pripazi, čovječe. Znaš, ona je udovica."

"Ozbiljno'

Major ga uštipnu.

"Tako je, udovica. A znamo kakve su udovice. Već je pokopala dva muža. Ako mene pitaš, u potrazi je za trećim. Držite oči otvorenima, Meadows. Oba oka, savjetujem vam."

5.

U međuvremenu, Tuppence je nježno koračala esplanadom, veoma blizu skrovišta, a mladi je par još uvijek tamo pričao.

Prolazeći mimo njih, uspjela je uhvatiti nekoliko riječi.

Djevojka je pričala.

"Ali, moraš biti oprezan, Carl. Najmanja sumnja..."

To je sve što je Tuppence čula. Znakovito? Da, ali i podložno mnogim bezopasnim interpretacijama. Nenametljivo se okrene i nanovo prođe pokraj njih. Riječi opet dopru do nje.

"Kičast, ogavan Englez.."

Obrve gospode Blenkinsop se polako podignu.

Carl von Deinim je bio progonjen od strane nacista, a utočište su mu pružili Englezi.

Tuppence se još jednom okrene. Ali, ovaj put se, prije nego ona stigne do skrovišta, par rastane i uputi u različitom smjeru. Djevojka prijeđe cestu i krene prema moru, a Carl u smjeru Tuppence. Pobjala se da je možda ne prepozna od prije. Ali, on se nakloni.

"Dobro jutro, gospodine Von Deinim, nije li? Tako lijepo jutro."

"Ah, zaista. Vrijeme je baš lijepo."

"Dovelo me u iskušenje. Inače ne izlazim često prije doručka, ali jutros nisam mogla dobro spavati. Čovjek baš i ne može ugodno spavati kad nije kod kuće.

Uvijek treba dan ili dva da se navikne."

"Oh, da, u to nema sumnje."

"A ova lagana šetnjica mi je baš otvorila apetit za doručak."

"Vraćate se u Sans Souci sada? Ako mi dozvoljavate, otpratio bih vas."

Hodao je ponosno tik do nje.

Tuppence reče:

"I vi ste vani kako bi vam se otvorio apetit?"

Von Deinim dostojanstveno kininu glavom.

"Oh ne, već sam doručkovao. Na putu sam za posao."

"Posao?"

"Ja sam kemičar."

"Znači, to radite", reče Tuppence.

Carl von Deinim nastavi:

"Došao sam ovdje kako bih izbjegao progon nacista. Imao sam jako malo novca i nijednog prijatelja. Sada radim ono što znam." Buljio je ravno ispred sebe.

Ona promrlja:

"Oh, da, shvaćam. Sigurna sam da ste vrijedni."

Carl von Deinim reče:

"Moja dva brata su u koncentracijskim logorima. Moj otac je umro u jednom od njih, a majka mi je umrla od tuge i straha."

Način na koji je to rekao doima se kao da je naučio to napamet, pomisli u sebi Tuppence.

Tuppence ga opet promotri. I dalje je gledao ispred sebe, a pogled mu je bio ravnodušan.

Nekoliko su trenutaka hodali u tišini. Dvojica muškaraca prošli su pokraj njih.

Jedan od njih bacio je brzi pogled na Carla.

Čula ga je kako mrmlja svom kolegi.

"Mogu se kladiti da je taj tip Nijemac."

Tuppence primijeti da je lice Carla von Deinima poprimilo boju.

Odjednom Von Deinim izgubi kontrolu. Plima skrivenih emocija izađe na površinu i on zamuca.

"Čuli ste... Čuli ste... To je sve što znaju reći. Ja..."

"Moj dragi dječaće", Tuppence se obrati samoj sebi. Njen glas je bio suosjećajan.

"Ne budi bedast. Ne možeš sjediti na dvije stolice."

"Kako mislite?"

"Ti si izbjeglica. Moraš se elegantno suočiti s teškoćama. Živ si, a to je najvažnija stvar. Živ i slobodan. A za druge... shvati da je to neizbježno. Ova je zemlja u ratu. Ti si Nijemac."

Odjednom se nasmiješila. "Ne možeš očekivati da obični ljudi na ulici razlikuju dobre i loše Nijemce. Ako bih to tako mogla reći."

Još uvijek je buljio u nju. Njegove oči, tako jako plave, pokazivale su zatomljen pogled. Najednom, i on se nasmiješi i reče:

"Za Indijance su govorili, nije li tako, da je mrtav Indijanac dobar Indijanac."

Nasmijao se.

"Da bih bio dobar Nijemac, moram biti na poslu na vrijeme. Ispričajte me.

Doviđenja."

Nanovo se ta obrva podigne. Tuppence je buljila u njegovu figuru koja se udaljavala.

Rekla je samoj sebi:

"Gospođo Blenkinsop, maločas ste se zabunili. Usmjerite pozornost na budući posao. A sada, vrijeme je za doručak u Sans Souciju."

Ulazna vrata u Sans Souciju bijahu otvorena. Unutra je gospođa Perenna vodila žustar razgovor s nekim.

"I reći ćeš mu što mislim o posljednjem margarinu. Kupi kuhanu šunku u Ouillersu, tamo je bila dvostruko jeftinija prošli put i pripazi kakav kupus kupuješ..."

Prekinulaje kad je Tuppence ušla unutra.

"Oh, dobro jutro, gospođo Blenkinsop, vi ste ranoranilac.

Niste još doručkovali. Sve vas čeka u blagovaonici."

Nastavila je gledajući u osobu do nje.

"Moja kći Sheila. Niste ju još upoznali. Bilaje odsutna i pojavila se kod kuće tek sinoć."

Tuppence je gledala sa zanimanjem to lijepo lice, puno života.

"Moja kći Sheila. Sheila Perenna."

Tuppence promrmlja par ugodnih riječi i ode u blagovaonicu. Tamo su tri osobe doručkovale - gospođa Sprot i njena djevojčica te korpulentna gospođica O'Rourke.

Tuppence reče: "Dobro jutro", a gospođica O'Rourke joj odgovori tako prozirno da i gospođa Sprot zakoluta očima.

Starica je buljila u Tuppence sa silnom radoznalošću.

"Sjajna je stvar tako prošetati malo prije doručka", primijetila je. "Otvora vam apetit."

Gospođa Sprot se obrati kćerkici:

"Kruh i mlijeko su baš fini, dušo", reče i stavi žličicu u usta djetetu.

Dijete se najednom zagleda u Tuppence svojim velikim okruglim okicama. Pokaže prstom u pridošlicu, namjesti nevin smješak na licu i zabruji:

"Ga, ga, buuuu."

"Sviđate joj se", ispusti gospođa Sprot gledajući u Tuppence.

"A ponekad je prema strancima veoma sramežljiva."

"Gu, gu", reče mala Betty.

"Što je mislila time što je rekla?" upita gospođica O'Rourke gospođu Sprot s velikim zanimanjem.

"Ona još uvijek ne priča dovoljno razgovijetno", prizna.

"Znate, tek joj je malo više od dvije godine. Većina stvari koje kaže su uglavnom dječje tlapnje. No, zato može reći 'mama', je li tako, srce?"

Betty pogleda značajno svoju majku i opet izbac:

"Gu-gu."

"Ovo je jezik koji samo mogu razumjeti oni, ti mali anđeli", ispali gospođica O'Rourke. "Betty, dušo, hajde sada lijepo reci 'mama'."

Betty se svojski zagleda u gospođicu O'Rourke i snažno zagrcne: "Na-ma..."

"Eto ga, vidite kako se lijepo trudi. Baš je slatka i umiljata djevojčica."

Gospođica O'Rourke ustane, simpatično prostrijeli malu Bety pogledom i glasnim koracima izađe iz sobe.

"Ga, ga, ga", izusti Betty sa zadovoljstvom u svom dječjem glasu i počne tući žlicom o stol.

Tuppence reče:

"Što Na-ma zapravo znači?"

Gospođa Sprotjoj odgovori: "Mislim da to moja Betty uvijek kaže kad joj se netko ili nešto ne sviđa previše."

"Tako sam i pretpostavljala", kaže Tuppence. Obje se nasmiju.

"Naposljetku", nastavi gospođa Sprot, "gospođa O'Rourke se trudi biti ljubazna, ali joj to ne polazi baš za rukom s tim dubokim glasom, bradom i.. sa svime."

Zabacivši glavicu u smjeru Tuppence, Betty opet proizvede tipični dječji zvuk.

"Definitivno joj se sviđate, gospodo Blenkensop", nanovo zamijeti gospođa Sprot.

Tuppence primijeti određenu dozu pozitivne ljubomore u njenu glasu pa nadoda.

"Uvijek im se sviđe nova lica, zar ne?" polako reče.

Uto se vrata otvore te major Bletchley i Tommy uđu u prostoriju. Tuppence postane nestašna.

"Ah, gospodin Meadows", ispali. "Vidite kako sam vas pobijedila. Prva sam prošla crtu i stigla na doručak. No, nisam pojela sve, ostavila sam i vama malo."

Gestama i pogledom gospođa Blenkinsop ukaže na slobodno mjesto tik do nje.

Tommy zamuca: "Kako bilo, hvala", i sjedne skroz na drugi kraj stola.

Betty Sprot reče: "Buć", i malcice poprska mlijekom majora Bletchleyja koji namjesti plah, ali oduševljen izraz lica.

"A kako je malena gospođica Bo Peep jutros?" upita on isprazno.

"Bo Peep!" On zapodjene igru s novinama.

Betty zaplješće s oduševljenjem.

Ozbiljna sumnja protrese Tuppence. Ona pomisli: Sigurno postoji neka pogreška.

Ovdje se sigurno ne odvija ništa veliko. Jednostavno nema šanse!

Da biste povjerovali u to da je Sans Souci zapravo paravan za sjedište Pete kolone, trebali biste imati umne sposobnosti Bijele kraljice iz Alise u zemlji čudesa.

Vani, na zaklonjenoj verandi, gospođica Minton je plela. Gospođica Minton je mršava i nespretna, a njen je vrat bio dugačak. Nosila je blijedu nebeskoplavu vestu i ogrlicu oko vrata, a suknja joj bijaše od grube škotske vunene tkanine.

Živahno je pozdravila Tuppence. "Dobro jutro, gospođo Blenkinsop. Nadam se da ste spavali dobro."

Gospođa Blenkinsop joj prizna kako nikad ne spava dobro prvu jednu ili dvije noći kad nije u svome krevetu.

Gospođica Minton je rekla: "Nije li to interesantno?" Jer ona ima identičan problem.

Gospođa Blenkinsop reče: "Kakva koincidencija", i usput primijeti lijep šav na njenu pletivu.

Gospođica Minton se složi i zadovoljno nastavi s pletenjem.

Da, odista je bilo neobično što dijele isti problem. A šav je, s druge strane, bio prilično jednostavan i ona je mogla podučiti gospođu Blenkinsop tome ako je ova voljna.

Oh, to je bilo veoma lijepo od gospođice Minton, no da tako kažemo, gospođa Blenkinsop je bila prilično smotana po pitanju pletenja. Njoj jedino od ruke idu lagane stvari poput vojničkih kapa, a i u tome povremeno misli da nije osobito dobra, kao, na primjer, sada. Ovo što je napravila nekako nije izgledalo najsajnije, je li tako?

Gospođica Minton baci oko na njeno pletivo i odmah uoči i pokaže što je pošlo po krivu. Tuppence joj ga brižno preda na uvid, a gospođica Minton iskaže prijaznost. Oh, ne, nije uopće bilo problema. Ta ona je plela već nekoliko godina.

"Katkad mi se čini da nisam ništa radila prije ovog groznog rata", prizna Tuppence. "A osjećam kao da trebam raditi nešto."

"Da, itekako. A zapravo imate sina u mornarici? Čini mi se da sam to načula sinoć."

"Tako je, to je moj najstariji sin. On je tako krasan momak, iako majke to ne bi smjele reći. Također imam sina u zračnim snagama, a Cyril, moje čedo, nalazi se u Francuskoj."

"Oh, draga, draga, mogu samo zamisliti kako se osjećate."

Tuppence pomisli na sekundu: "Oh, Derek, moj dragi Derek... Ti se nalaziš u pitaj Boga kakvom paklu, a pogledaj mene - ovdje glumim ludu i govorim ono što stvarno mislim.."

A onda ispali ohrabrujućim glasom: "Moramo biti hrabri, zarne? Svi mi Nadajmo se da će se sve brzo okončati. Prije neki dan, čula sam od nekih ljudi, koji poznaju naše vojne autoritete, da Nijemci teško mogu opstati dulje od mjesec dana ili dva u vrh glave."

Gospođica Minton kininu tako naglo da joj se ogrlica snažno zaljulja na vratu.

"Da, u pravu ste, a ja vjerujem..", glas joj se tajanstveno snizi, "da Hitler pati od neke bolesti, smrtonosne, koja bi ga trebala dokrajčiti do kolovoza."

Tuppence joj odgovori britko: "Blitzkrieg je zapravo posljednji njemački trzaj.

Opća nestašica ubrzo će zaprijetiti Njemačkoj. Ljudi su u tvornicama veoma nezadovoljni. Čitava će stvar samo jednog dana puknuti."

"Što je ovo? O čemu vi to sve pričate?"

Gospodin i gospođa Cayley odjednom se pojave s terase. s pitanjima na usnama, gospodin Cayley fino sjedne u fotelju, a njegova mu supruga stavi prekrivač preko koljena. Ponavljao je bjesomučno:

"O čemu vi to pričate?"

"Govorimo", reče gospođica Minton, "da će se sve završiti do početka jeseni."

"Besmislica", zagrmi gospodin Cayley. "Ovaj će rat potrajati najmanje šest godina."

"Oh, gospodine Cayley", zavapi protestno Tuppence. "Zar stvarno mislite da će toliko trajati?"

Gospodin Cayley navuče sumnjičavu masku na svoje lice.

"Baš se pitam", promrlja. "Je li to ja osjećam propuh? Možda bi bilo bolje da pomaknem stolicu u kut."

Pomicanje gospodina Cayleyja potrajalo je nekoliko trenutaka. Njegova žena imala je vječno preplašeni pogled, a jedini joj cilj u životu bijaše, izgleda, izlaziti u susret prohtjevima gospodina Cayleyja, donositi mu prekrivače i, s vremena na vrijeme, upitati ga:

"Što je to, Alfrede? Misliš li da će to biti u redu'? Možda bi trebao staviti sunčane naočale na lice. Sunce jutros blješti kao nikad prije."

Gospodin Cayley joj se obrati: "Dobro, dobro, Elizabeth. Ne moraš dizati buku oko toga. Jesi mi ponijela moj šal? Ne, ne, moj svileni šal. No, dobro, nije važno.

Vjerojatno će za jedan put i ovo biti u redu jer ne želim pregrijati svoje grlo, a vuna, na ovom suncu... Hm, možda da mi ipak pronađeš taj drugi šal."

A onda se vratio opet važnim temama javnog interesa. "Da", reče. "Predviđam da će trajati šest godina."

Sa zadovoljstvom je slušao dvije žene kako protestiraju na njegove riječi. "Vi se, dame, prepirete oko onoga što imamo običaj zvati poželjno razmišljanje.

Poznajem ja Njemačku. Čak bih mogao reći da je poznajem iznimno dobro.

Zahvaljujući poslu koji sam prije obavljao, a s kojeg sam se povukao u mirovinu, konstantno sam tamo boravio. Berlin, Hamburg, Munchen, sve ih poznajem.

Uvjeravam vas da Njemačka praktički može vječno izdržati. S Rusijom iza sebe..."

Gospodin Cayley ponosito nastavi, ugodno melankoličnim glasom, i zastane samo u trenutku kad mu je supruga dodavala svileni šal koji je priželjkivao i koji je potom obavio oko vrata.

Gospođa Sprot dovede Betty, spusti je na pod i dade joj malog vunenog psa-igračku, kojemu je nedostajalo uho. "Eto ga, Betty", reče. "Navuci Bonzu njegovu vunenu jaknu za šetnju, dok se mama ne spremi da izađemo van."

Glas gospodina Cayleyja ne utihnu, recitirajući kojekakve statistike, mahom deprimirajućeg karaktera. Njegov monolog u nekoliko je navrata prekinulo veselo glasanje Betty koja je na njoj poznatom jeziku pričala s Bonzom. "A-da-ma-ma-gu-gu", zaguguče Betty. A onda, kad ptičica sleti blizu nje, ispruži svoje male ruke s namjerom da je uhvati. Ptičica odleti, a Betty pogleda okupljeno društvo, jasno izlanu: "Dicky", i kimnu nekoliko puta glavom vidno vesela. "Ovo dijete uči govoriti svakim danom sve više", reče gospođa Minton.

"Reci 'tata', Betty."

"Ta-ta!" Betty je pogleda hladno i ispusti: "A-da!" Potom uvuče Bonzovu ruku u njegovu vunenu jaknu, dođe do stolice, uzme jastuk i stavi Bonza iza njega. "Sakrij se! Bow wow, sakrij se!"

Gospođica Minton, u ulozi prevoditelja, reče: "Ona se obožava igrati skrivača.

Uvijek sakriva stvari".

"Gdje je Bonzo? Gdje je Bonzo? Gdje se Bonzo mogao skriti?" Betty se baci na pod uživajući u veselju što ju je snašlo. Gospodin Cayley, vidno uzrujan što se pažnja publike usmjerila na Betty, agresivno zakašlje.

Tada se gospođica Minton pojavi sa šeširom u ruci i podigne Betty. Gospodin Cayley je ponovno privukao pažnju na sebe.

"Pričali ste, gospodine Cayley..", započne Tuppence. Ali, gospodin Cayley bijaše uvrijeđen.

Hladno reče: "Ta žena vječito pušta dijete samo i onda očekuje da ga svi paze.

Mislim da ću radije uzeti vuneni šal, draga. Sunce polako napušta prostoriju."

"Oh, ali gospodine Cayley, dajte nastavite s tim što ste nam pričali. Bilo je baš zanimljivo", reče gospođa Minton.

Gospodin Cayley se umiri, stišćući vuneni šal oko vrata. "Kao što rekoh, Njemačka je toliko usavršila svoj sustav..."

Tuppence ga prekinu, okrene se gospođi Cayley i upita ju: "A što vi mislite o samom ratu, gospođo Cayley?"

Gospođa Cayley se prenu: "Oh, što ja mislim? Kako... kako to mislite?"

"Slažete li se i vi sa gospodinom Cayleyjem da će rat potrajati šest godina?"

Gospođa Cayley odgovori dvojbeno: "Oh, nadam se da neće. To bi bilo veoma dugo, zar ne?"

"Jest, veoma dugo. Što vi zapravo mislite?"

Pitanje je, čini se, prilično uzrujalo gospođu Cayley. "Oh, ja... ne znam. Ne bih znala reći. Alfred kaže da će trajati toliko."

"Ali vi se ne slažete?"

"Oh, ne znam. To je teško reći, nije li?"

Tuppence osjeti val ogorčenosti. Cvrkutava gospođica Minton, naređivački nastrojen gospodin Cayley i ne odveć pametna gospođa Cayley - jesu li ti ljudi njeni tipični zemljaci? Je li gospođa Sprot išta

bolja sa svojim ispraznim pogledom? Što bi ona — Tuppence — uopće mogla ovdje otkriti? Nikoga od ovih ljudi, sigurno..."

Netko je primijetio njeno premišljanje. Bila je svjesna sjene nekoga iza nje tko je stajao između nje i sunca. Okrenula je glavu. Gospođa Perenna stajala je na terasi očima naciljanim na grupu. Bilo je nešto u tim njenim očima. Prijezir, nije li? Neka vrsta uvenula prijezira.

Tuppence pomisli: "Moram saznati što više o gospođi Perenni."

6.

Tommy je uspostavio dobar odnos s majorom Bletchleyjem.

"Ponijeli ste sa sobom palice za golf, zar ne, Meadowses?"

Tommy se osjeti krivim.

"Ha! Kažem vam, mojim očima ništa ne promakne. Sjajno. Moramo odigrati jednu partiju zajedno. Jeste li ikad igrali na ovdašnjim terenima?"

Tommy odgovori negativno.

"Nisu loši. Nisu uopće loši. Možda su malo kratki, no imaju predivan pogled na more i slično. I nikad na njima nije gužva. Šta kažete na to da pođete sa mnom jutros? Mogli bi odigrati jednu partiju."

"Hvala vam puno. Volio bih."

"Moram priznati da mi je drago što ste stigli baš ovdje", reče major Bletchley dok su se penjali uz brdo.

"Mnogo je žena na ovom mjestu, a one znaju dizati živce. Drago mi je da imam još nekog tko me bodri. Na Cayleyja ne možete računati - taj čovjek je neka vrsta hodajuće apoteke." Ne priča ni o čemu drugom nego o svome zdravlju, o liječničkim tretmanima kojima se podvrgnuo i lijekovima koje pije. Da baci te kutije pune tableta i svakog dana si priušti staru dobru šetnju, bio bi totalno drugi čovjek. Jedinu muškarac koji preostaje je Von Deinim, a da vam iskreno kažem, Meadowses, on mi se nimalo ne sviđa."

"Ne?" reče Tommy.

"Ne. On je ipak izbjeglica. Vjerujte mi, da je po mome, poslao bih ih sve u unutrašnjost države. Sigurnost prije svega."

"Možda je to malo ipak drastično."

"Ni najmanje. Rat je rat. Gospodin Carl mi je jako sumnjiv. Da se razumijemo, on sigurno nije Židov. Zatim, došao je ovamo mjesec dana - podsjećam vas, samo mjesec dana- prije nego je rat počeo. To je prilično sumnjivo."

Tommy reče: "Onda sigurno mislite..."

"Špijunaža... to je njegova igra!"

"Ali, ovdje u blizini nema ničega što bi predstavljalo neku važnost vojsci ili mornarici."

"Ah, stari čovječe, tu dovitljivost nastupa. Da je negdje blizu Plymoutha ili Portsmoutha, bio bi pod nadzorom. U uspavanom mjestu poput ovoga, nikoga nije briga. No, na obali je, nije li tako? Vladi nije lako s tim neprijateljskim tuđincima."

Najlakše je tako doći ovdje, namjestiti 'izduženo' lice i pričati o braći u koncentracijskim logorima. Pogledajte samo tog mladića- arogancija se nakupila u svakoj njegovoj pori. On je nacist, eto što je, nacist."

"Ono što mi trebamo u našoj državi su 'doktori za vještice'", reče Tommy ugodno.

"Eh, a tko su oni?"

"Oni koji nanjuše špijune", Tommy objasni ponosno.

"Ha, vrlo dobro... vrlo dobro. Nanjuše ih.. da, naravno."

Njihov se razgovor počeo bližiti kraju kad su stigli pred Golfklub. Tommy bijaše zapisan kao privremeni član, upozna se s tajnikom, čovjekom bezizražajnog pogleda. Nakon propisna potpisivanja i sličnih birokratskih zavrzlama, Tommy i major konačno započeše svoju partiju. Tommy je bio osrednji igrač golfa. Bilo mu je drago da je njegov način igre odgovarao načinu njegova novog prijatelja.

Major je pobijedio dvaput, a jednom je ostalo neriješeno.

"Dobar meč, Meadowses, vrlo dobar meč - niste imali sreće s onim udarcem, sve se preokrenuto u posljednjoj minuti. Morali biste igrati češće.

Dođite sa mnom, upoznat ću vas s nekim momcima. Ah, ovo je Havdock. On će vam se svidjeti. Umirovljeni mornarički veteran. Ima kuću na susjednom grebenu do nas. On je naš lokalni upravitelj."

Zapovjednik Havdock bijaše srčan čovjek istrošena lica, intenzivnih plavih očiju i s navikom da sve svoje opaske više naglas. Pozdravio je Tommyja susretljivo.

"Znači, vi namjeravate bodriti Bletchleyja u Sans Souciju? Sigurno mu je drago.

Nikako mu ne odgovara žensko društvo, je li tako, Bletchley?"

"Nisam baš neki ženskaroš", reče major Bletchley.

"Gluposti", ispali Haydock. Tamo nema tvog tipa žene, eto što je. Sve stare i dosadne... Ništa ne znaju činiti nego ogovarati i plesti."

"Zaboravljate na gospođicu Perennu", spomene Bletchley.

"Ah, Sheila - u redu, ona je atraktivna cura. Klasična ljepota, ako mene pitate."

"Malo sam za nju zabrinut", nastavi Bletchley.

"Kako to mislite? Hoćete piće, Meadowses? Što ćete vi, majore?"

Piće bijaše naručeno, a gospoda zasjednu na verandu Golf kluba.

Havdock ponovi svoje pitanje.

Major Bletchley odgovori malo agresivnije: "Onaj njemački momak... Previše se viđa s njim!"

"Mislite da joj se sviđa? Hm, to je onda loše.

On je, naravno, zgodan momak na svoj način. Ali, to neće ići. Neće ići, Bletchley.

Takve stvari ne smijemo dozvoliti. Te djevojke... Gdje im je poštenje? Toliko čestitih mladih Engleza..."

Bletchley reče: "Sheila je čudna djevojka. Ne priča baš sa svima..."

"Španjolske je krvi", poklopi ga zapovjednik. "Njen je otac bio napola Španjolac, zar ne?"

"Ne bih znao reći. No, rekao bih da to jest španjolsko ime."

Zapovjednik baci pogled na svoj sat. "Točno na vrijeme za vijesti. Bolje da uđemo i poslušamo ih."

Vijesti su bile umjerene toga dana, nešto malo opsežnije u odnosu na one iz jutarnjih novina. Nakon zajedničkog komentiranja napredovanja zračnih snaga - prvoklasni momci, hrabri poput lavova - zapovjednik je razvio vlastitu teoriju o tome kako će Nijemci teško pokušati sletjeti u sam Leahampton. Njegov argument? To je mjesto bilo od nikakve važnosti.

"Nemamo čak ni protuavionski mitraljez. Nečuveno!"

Ipak, priču nije do kraja uspio razviti jer su major i Tommy požurili natrag na ručak u Sans Souci. Havdock je pozvao Tommyja da jedan dan dođe vidjeti njegovo malo mjesto, Smuggler's Rest.

"Zapanjujuć pogled na more, imam vlastitu plažu i svaku napravicu u kući koja vam može pasti na pamet. Obvezno ga povedite sa sobom, Bletchley."

I tako pade dogovor da Tommy i Bletchley svrate na piće sljedećeg dana u Havdockovu rezidenciju.

7.

Nakon ručka, mir zavlada Sans Soucijem. Gospodin Cayley krene se opružiti sa svojom odanom suprugom. Gospođa Blenkensop i gospođica Minton zamotavale su adresirane pakete za Frontu. Gospodin Meadows je polagano šetao Leahamptonom. Kupio je cigarete, zaustavio se "Kod Smitha", kako bi kupio posljednje izdanje Puncha, i potom ušao u autobus koji vodi do "Starog pristaništa".

"Staro pristanište" bijaše posve na kraju šetališta. Bijaše to zapadni predio Leahamptona koji, znaju agenti za nekretnine, nije bio naročito poželjan za stanovanje. Tommy plati kartu i krene na šetnju bez cilja. Bijaše to derutno, napušteno mjesto s par automata za čokoladu raštrkanih uokolo. Tek se nekoliko klinaca uokolo kričeći igralo, a jedan je usamljeni čovjek lovio ribu na kraju mola.

Gospodin Meadows se zaputi prema ribaru, zagazi u plicak, a onda ljubazno upita:

"Jeste li uhvatili koju?"

Ribar zaniječe glavom. "Ne grizu prečesto."

Gospodin Grant stane uz njega i reče, ne okrećući glavu u njegovu smjeru:

"Što ima novoga, Meadows?"

Tommy reče: "Zasad nemam nešto posebno za prijaviti, gospodine. Još uvijek se ubacujem u grupu."

"Dobro. Recite mi." Tommy sjedne na mol tako da može pratiti sve što se odigrava na pristaništu i počne: "Mislim da dobro napredujem, za sada. Držim da ste već dobili popis ljudi koji tamo borave?"

Grant potvrdi. "Nemam mnogo toga za prijaviti. Polako počinjem razvijati prijateljski odnos s gospodinom Bletchleyjem. Igrali smo golf jutros. Čini se prilično uobičajenim tipom umirovljena oficira.

Cayley se doima istinskim hipohondarskim invalidom. To je, jasno, lako odglumiti.

Prema vlastitu priznanju, stekao je mnoga poznanstva i iskustvo radeći u Njemačkoj posljednjih nekoliko godina."

To je neki trag", ispali Grant lakonski."

Tu je i taj Carl von Deinim."

"Da, ne moram vam ni govoriti, Meadowses, kako je upravo Von Deinim taj koji me najviše zanima."

"Zar mislite da bi on mogao biti N?"

"Ne, ne mislim. Na način kako ja gledam na cijelu situaciju, N si ne može priuštiti da bude Nijemac."

"Čak ni izbjeglica?"

"Čak ni to. Mi pratimo, a oni znaju da pratimo, sve neprijateljske tuđince u ovoj zemlji. Štoviše, Beresford, a ovo je strogo povjerljivo, približno svaki neprijateljski tuđinac u dobi između šesnaest i šezdeset bit će poslan u unutrašnjost države. A oni sigurno ne bi riskirali da im se to dogodi mozgu operacije. Stoga, N mora biti neutralan ili je, još vjerojatnije, Englez. To se, naravno, odnosi i na M. Ne, moje mišljenje o Von Deinimu je sljedeće: on je možda kotačić u stroju.

N ili M se možda i ne nalaze u Sans Souciju nego je tamo Von Deinim umjesto njih. On nas može odvesti do našeg cilja. To mi se čini veoma mogućim. Pogotovo kad se uzmu u obzir ostali stanovnici Sans Soucija koji mi se nikako ne čine potencijalnim osobama koje tražimo."

"Vi ste ih više-manje provjerili, pretpostavljam?"

"Ne, to je nešto što ne smijem napraviti. Mogao bih lako potražiti njihove dosjee u Ministarstvu, no nikako ne smijem riskirati, Beresford. To se ne bi svidjelo Ministarstvu. Zato vi tu nastupate, autsajder. Zato morate raditi u mraku, bez naše pomoći. To nam je jedina šansa, ne smijem riskirati i uzbuniti Ministarstvo. Samo sam jednu osobu uspio provjeriti."

"Koga, gospodine?"

"Carla von Deinima, glavom i bradom. To je najlakše. Rutina.

Njega mogu sagledati ne samo iz perspektive Sans Soucija, već i kao neprijateljskog tuđinca."

Tommy znatiželjno zapita: "A rezultat?"

Osmijeh se prilijepi na lice drugoga. "Gospodin Carl je upravo onaj za koga se predstavlja. Njegov je otac, zbog neposluha, stvarno bio uhićen i umro u koncentracijskom logom. Carlova starija braća još su uvijek tamo. Njegova je majka umrla prije godinu dana. Pobjegao je u Englesku mjesec dana prije nego je izbio rat. Von Deinim se zakleo da će pomoći ovoj zemlji. Njegov rad u kemijskom laboratoriju je nadasve izvanredan po pitanju eksperimenata s raznim plinovima i dekontaminacijom istih.

Tommyreče: "Znači, on je u redu?"

"Ne nužno. Naši prijatelji Nijemci znaju što rade. Ako je on ovamo poslan kao agent, njegov je dosje zasigurno prekrojen. Postoje dvije mogućnosti. Cijela Von Deinimova obitelj možda sudjeluje u internom dogovoru, ne nužno pod nacističkim režimom. Ili, ovo možda nije pravi Von Deinim, nego čovjek koji utjelovljuje lik i djelo Carla von Deinima."

"Shvaćam. On se doima previše finim mladićem."

"Oni su takvi. Oni su uvijek takvi. Čudan je život u ovoj našoj službi. Poštujemo naše suparnike i oni nas."

U trenu nastupi tišina, dok je Tommy razmišljao o ovakvim anomalijama rata.

Grantov glas mu razbije misli. "Ali postoje i oni koje nitko ne poštuje. To su izdajice u našim redovima, ljudi koji su spremni izdati svoju zemlju."

Tommy reče sućutno: "Moj, Bože, gospodine. Uz vas sam."

"Zar stvarno postoje takve... takve svinje'?"

"Da postoje? Svugdje su oko nas, kao što rekoh. U našoj službi.

Na stolicama u parlamentu. Visoko u Ministarstvu.

Moramo ih istjerati. Moramo! i moramo to napraviti hitro. To su krupne ribe.

Njih želimo. Njih koji su kadri prouzročiti nezamislivu štetu i koju će napraviti, osim ako ih mi ne preduhitrimo na vrijeme."

Tommy kaže odlučno: "Preduhitrit ćemo ih na vrijeme, gospodine."

"Što vas je natjeralo da to kažete?" upita Grant.

"Pa vi ste to rekli... Moramo ih istjerati."

Ribar zastane na trenutak, okrene se prema svom sugovorniku i stane ga promatrati. Svidjelo mu se ono što je vidio. Reče: "

Dobri Čovječe", i nastavi: "Što je sa ženama? Ima li razloga za sumnju?"

"Ima nešto čudno u ženi koja vodi ovo mjesto."

"Gospođi Perenni?"

"Da. Ne znate... ništa o njoj?"

Grant polako izusti: "Vidjet ću što o njoj mogu iskopati, ali kao što sam vam rekao, prilično je riskantno."

"Ne, radije nemojte iskušavati sreću. Ona je ionako jedina koja mi se čini sumnjivom.

Tu je ta mlada majka, bučna usidjelica, glupasta žena onog hipohondra i jedna stara, vječno preplašena Irkinja.

Kako god okrenete, sve se čine prilično bezopasnima."

"To je sve, je li?"

"Ne, tu je još i gospođa Blencensop koja je stigla prije tri dana."

"I?"

"Gospođa Blencensop je moja supruga", reče Tommy.

"Molim?" Grantov glas se od iznenađenja povisi. "Mislim da sam bio jasan kad sam vam rekao da ne zinete ni riječi vašoj ženi, Beresford."

"Jeste, sjećam se, gospodine. Ali, ja joj nisam ništa rekao. Čekajte da vam objasnim.."

Tommy počne užurbano prepričavati kako se u igru ubacila Tuppence. Kada je došao do kraja izlaganja, neko vrijeme nastupi tišina. A onda ju prekine Grantovo smijanje. Smijao se nekoliko minuta."

Skidam kapu toj ženi. Ona je jedna od milijun!"

"Slažem se", reče Tommy."

Easthampton će se smijati kad mu ovo prepričam. Upozorio me je da ju ne izbacujem iz ovoga. Rekao je da će me sigurno nadmudriti, ali

nisam ga slušao.

Zapravo sam čuo glas s druge strane žice kako poziva tvoju ženu da je hitno posjeti. A onda... onda sam pao na stari štos sa zalupljenim vratima. Pametna je ta vaša žena, nema što."

Grant na trenutak utihne, a onda reče: "Prenesite joj, molim vas, da sam 'ispao iz aviona'."

"I, vjerujem, da je sada u sve ovo i umiješana?"

"Jest, svidjelo se nama to ili ne. Recite joj da će je Ministarstvo časno nagraditi ako se udostoji pomoći nam oko ovoga."

"Reći ću joj", odgovori Tommy. Grant se uozbilji: "Ne biste je možda mogli nagovoriti da se vrati kući i tamo i ostane?"

"Ne znate vi Tuppence."

"Čini mi se da je polako počinjem upoznavati. To govorim jer se ovdje radi o... opasnom poslu. Ako prokuže vas ili nju.."

Ostavio je rečenicu nedovršenom.

Tommy kaže začuđeno: "Nisam to razumio, gospodine."

"Ali, vjerujem da je barem možete uvjeriti da izbjegava opasnost pod svaku cijenu."

"Ne znam je li to ono što želim napraviti... Tuppence i ja, vidite, ne djelujemo na taj način. Mi radimo... zajedno!"

Misliva mu prođe ona fraza, utemeljena godinama prije, na kraju prijašnjeg rata. Zajedničko ulaganje... Takav je njegov život sa Tuppence bio i uvijek će biti - zajedničko ulaganje...

8.

Kad je Tuppence ušla u predvorje Sans Soucija neposredno prije večere, naletjela je samo na korpulentnu gospođu O'Rourke koja je sjedila pokraj prozora diveći se Budinu kipu. Pozdravila je gospođu Blenkinsop učtivo.

"Ah, nije li to naša gospođa Blenkinsop? Vi ste poput mene; volite doći na vrijeme i uživati u trenucima mira prije večere. Sjednite do mene, pričajte mi što ste radili čitav dan i kako vam se uopće sviđa Leahampton."

Bilo je očito da je gospođa O'Rourke na neki način fascinirana gospođom Blenkinsop. Sličila je na ženska bića koja smo pamtili u ranim bajkama. Onakvog obujma, duboka glasa, izražena podbratka, brkova i dubokih očiju, odavala je dojam da je sve samo ne predmet dječje fantazije.

Tuppence joj odgovori da joj se čini kako je na najboljem putu da zavoli Leahampton i u njemu pronađe sreću.

"Ovdje sam maksimalno sretna koliko mogu biti, s obzirom na napetost koja visi nada mnom", reče Tuppence melankoličnim glasom.

"Dajte, opterećujete se previše. Vratit će vam se vaši momci živi i zdravi, ne bojte se.

Uto ni ne sumnjam.

Jedan od njih je u zračnim snagama, rekli ste?"

"Da, Raymond."

"Gdje se nalazi, u Francuskoj ili Engleskoj?"

"Trenutno je u Egiptu, po onome što mi je napisao u zadnjem pismu. Mi vam imamo svoje šifre, znate. Svaka rečenica znači nešto određeno. To je povjerljiv odnos, je li tako'?"

Gospođa O'Rourke joj spremno odgovori: "Itekako. To je majčina privilegija."

"Tako je, jednostavno moram znati gdje je on u svakom trenu."

Gospođa O'Rourke kimne glavom nalik Budinoj. "U potpunosti vas razumijem. Da i sama imam sina tamo negdje, i ja bih svako malo podesila svoje senzore. A vaš drugi sin, onaj u mornarici?"

Tuppence pomno započne sagu o Douglasu. "Vidite", zaplače, "osjećam se tako izgubljeno bez svoja tri momka. Nikad prije nisu sva trojica istovremeno izbivala. Svaki od njih je tako pažljiv prema meni. Ponekad imam dojam da me drže za prijatelja više nego za majku."

Zvučim prilično dosadno, pomisli u sebi Tuppance. A onda na glas nastavi:

"Nisam ni sama znala kamo poći ni što raditi. Najamnina moje kuće u Londonu je istekla pa sam poželila poći na neko mirno mjesto..."

Naglo prekine. 'Buda' opet potvrdi.

"Slažem se s vama u potpunosti. London baš i nije neko mjesto za živjeti, barem ne ovih dana. I sama sam tamo živjela prije nekoliko godina. Radila sam kao trgovac antikvitetima, znate. Možda ste mi i naletjeli u dućan u Ulici Cornabv, Chelsea? Na vratima je pisalo Kate Kelly. Imala sam toliko dražesnih stvari tamo, većinom od stakla, prelijepo. Svijećnjak, lusteri, zdjele za punč i slične stvari. I sitno pokućstvo, mahom od hrastovine. Oh, krasne stvari. A imala sam i dobre kupce. No, čim je počeo rat, ništa nije bilo kao prije. Mogu biti zadovoljna što sam na ovoliku gubitku. Moglo je biti i gore." .

Izbljedjelo sjećanje proleti Tuppenceinim mislima. Dućan prepun staklenih predmeta kroz koji je bilo teško prolaziti, taj glas, korpulentna žena.

Da, sigurno je, ona je već bila u tom dućanu.

Gospođa O'Rourke nastavi: "Nisam jedna od onih osoba koje non-stop nešto kukaju. Nemojte misliti da ciljам na neke iz naše kuće... Gospodin Cayley, na primjer. Čitavo vrijeme priča kako mu posao propada. Pa normalno je da propada.

Nalazimo se u ratu! A tu je i ta mala gospođica Sprot koja diže buku zbog svoga muža."

"Je li on na bojišnici?"

"Ni blizu. On vam je činovničić zaposlen u osiguravajućem društvu i toliko preplašen zbog zračnih napada, da je svoju ženu poslao ovamo dolje od početka rata. Gospođica Sprot svako malo spominje kako i ona njemu zasigurno nedostaje. Ali, ako bi se mene pitalo, Arthuru ona baš i ne nedostaje, možda je našao neku novu ribicu."

Tuppence promrmlja: "Užasno mi je žao takvih majki. Kada djeca jednom od vas otiđu, brige nikad ne prestaju. A ako im se pridružite, onda je muževima teško."

"Ah, da, nije lako biti razapet na dvije strane."

"Ovo se mjesto doima prilično pristojnim", reče Tuppence."

Da, rekla bih da je vrijedno vašeg novca. Gospođa Perenna zna što radi. To vam je još jedna tajanstvena žena u nizu."

"Tajanstvena?" reče Tuppence.

Gospođa O'Rourke kaže i zatrepće očima: "Sigurno ćete misliti da sam grozna tračara. To je točno. Zainteresirana sam za sve što se oko mene događa, za sve posjetitelje Sans Soucija, zato i sjedim na ovoj stolici što češće mogu. Vidim tko ulazi, tko izlazi, tko sjedi na

verandi i što se događa u vrtu. O čemu smo ono pričali.. ah, da tajanstvena gospođa Perenna. Čini mi se da je ona proživjela neku veliku traumu u životu, ili možda griješim."

"Zar stvarno tako mislite?"

"Da. A tek kako se predstavila - kao misteriozna žena! 'A odakle točno potječete iz Irske?' upitala sam je. Možete li vjerovati da me je samo pogledala i tvrdila da uopće ne potječe iz Irske."

"Stvarno ste uvjereni da je Irkinja?"

"Ma naravno da je. Ta znam svoje sunarodnjakinje. Mogla bih vam imenovati okrug iz kojeg dolazi. Kad eto vam nje!

"Ja sam Engleskinja", reče. "A moj je muž Španjolac..."

Gospođa Rourke naprasno prekine priču u trenutku kad je gospođa Sprot ušla u prostoriju, s Tommyjem koji ju je pratio u stopu.

Tuppence odmah uljudno pozdravi. "Dobra večer, gospodine Meadows.

Izgledate vrlo svježe večeras."

Tommy reče: "Dosta vježbam, to je moja tajna. Partija golfa ovoga jutra i šetnja čitavim nasipom popodne."

Gospođa Sprot reče: "Izvela sam bebu popodne do plaže. Htjela je veslati, ali smatrala sam da je hladno za tako nešto. Pomogla sam joj sagraditi dvorac od pijeska."

"Ide vam dobro ta vunena kapa, gospođo Blenkinsop", reče gospođa O' Rourke iznenadno posvetivši Tuppence svu svoju pažnju.

"Dobro se držite. A učinilo mi se da je gospođica Minton rekla da ste neiskusni."

Tuppence se na trenutak izbezumi.

Pogled gospođe O' Rourke bijaše oštar. S gorčinom u zraku, Tuppence reče:

"Zapravo sam se ja poprilično naplela u životu. To sam i rekla gospođici Minton.

Ali, mislim da ona voli podučavati druge."

Svi se suglasno nasmijaše. Časak poslije, ostali nahrupiše u prostoriju, a zvuk zvona označi početak večere.

Razgovor za vrijeme večere protekne u znaku teme o špijunima. Stare se priče stanu pričati. Časna sestra s mišićavom rukom, svećenik koji se prilikom nespretnog spuštanja padobranom služio jezikom koji baš i ne priliči časnom ocu i sve one stvari koje su proživjele ili umalo proživjele tete i rođaci okupljenih.

Sve to je dovelo do spomena aktivnosti Pete kolone. Do potkazivanja britanskih fašista, komunista i mirovnih stranaka. Bio je to veoma uobičajen razgovor, kakav se gotovo može čuti svaki dan, no Tuppence je za svaki slučaj pažljivo promatrala izraze lica okupljenih i njihove gestikulacije dok su o tome pričali, vjerujući da će nešto primijetiti.

Ali, ništa. Sheila Perenna se nije ni uključivala u razgovor, ali to se prije može prepisati njenoj uobičajenoj šutljivosti nego nečemu drugom. Sjedila je mračnog lica i mrzovoljno nešto mozgala. Carl von Deinim je večeras izašao negdje van, tako da su jezici mogli biti prilično neukroćeni. Sheila je samo progovorila jednom, i to kad se večera počela približavati kraju. Gospođa Sprot je upravo rekla svojim milozvučnim glasom:

"Ono u čemu su Nijemci strahovito pogriješili u prošlom ratu... Bilo je to ubijanje medicinske sestre Cavell. Nakon toga, svi su se okrenuli protiv njih."

Baš u tom trenutku, Sheila je odlučila prekinuti svoju tišinu. "Zašto je ne bi ubili? Ona je bila špijun, nije li?"

"Oh, ne, nije bila špijun."

"Pomogla je Englezima da pobjegnu.. u neprijateljsku državu.

To je ista stvar. Zašto je ne bi ubili?"

"Oh, ali ubiti ženu.. k tomu medicinsku sestru."

Sheila ustane. "Mislim da su Nijemci bili prilično u pravu", reče i zaputi se u vrt.

Deserti, napravljeni od banana i ostarjelih naranči, bijahu na stolu neko vrijeme.

Svi ustanu i krenu u predvorje popiti kavu. Jedino se Tommy nenametljivo uputi prema vrtu. Tamo ugleda Sheilu Perennu kako se naginje preko balkona i gleda u more.

Približi joj se i stane pored nje. Po njenu ubrzanu disanju, znao je da ju je nešto gadno uznemirilo. Ponudio joj je cigaretu koju je zdušno prihvatila.

"Divna noć", on reče.

Tihim glasom, djevojka mu odgovori: "Mogla je biti.."

Tommyje pogleda upitno. Najednom osjeti privlačnost. Njenim venama tekla je neobuzdana krv. Bila je jedna od onih djevojaka, pomislio je, za kojima muškarci brzo izgube pamet.

"Da nije rata, mislite?"

"Nisam mislila na to, uopće. Mrzim rat."

"A tko ga ne mrzi?"

"Ne u tom smislu. Kad je riječ o tome, ja mrzim licemjerje, strašni, strašni patriotizam."

"Patriotizam?" Tommy će iznenađeno.

"Da, ja mrzim patriotizam, razumiješ li? Vječito zemlja, zemlja I zemlja! Izdati svoju zemlju - umrijeti za svoju zemlju - služiti svojoj zemlji. Zašto bi nečija zemlja išta ikome značila?"

Tommy jednostavno reče: "Ne znam. Jednostavno".

"Ne i meni!" Oh, značilo bi tebi - ti ideš vani i kupuješ i prodaješ u Britanskom Carstvu i vraćaš se nazad, govoreći o domorocima i tražeći Chota Pegs i slično."

Tommy nježno reče: "Ipak nisam tako loš, nadam se, draga."

"Pretjerujem malo, ali znaš što mislim. Vjeruješ u Britansko Carstvo... i... i... nelogičnost umiranja za nečiju zemlju."

"Moja zemlja", kaže Tommy suhoparno, "Nije da gorim od iščekivanja da mi dopuste umrijeti za nju."

"Da, ali ti to želiš. i to je tako glupo! Ni za što nije vrijedno umrijeti. Sve je to ideja - priča, priča - prazna priča- zanesena glupost. Moja zemlja meni uopće ništa ne znači."

"Jednog dana", reče Tommy, "iznenadit ćeš se kad saznaš dati znači."

"Ne. Nikad.

Patio sam.. vidio sam.."

Iznurena- iznenada se naglo i silovito okrene prema njemu. "Znaš li tko je bio moj otac?"

"Ne!" Tommyjev interes naglo poraste.

"Njegovo ime je bilo Patrick Maguire. On... on je bio sljedbenik kazamata u prošlom ratu. Ubijen je kao izdajica. Povezao se s ostalim Ircima. Zašto nije mogao mirno ostati kod kuće i gledati ;..svoja posla? Za neke je bio mučenik, a za neke izdajica. Mislim da je jednostavno bio glup!"

Tommy reče: "Znači zato si odrastala 'u sjeni'?"

"Tako nekako. Majka je promijenila prezime. Živjeli smo u Španjolskoj nekoliko godina. Uvijek je govorila da je moj otac napola Španjolac. Kamo god smo išli, govorili smo laži. Prošli smo cijeli kontinent. Napokon smo se skrasili ovdje i pokrenuli ovaj posao. Smatram da je ovo najgora stvar koju smo do sada učinili."

Tommy priupita: "A kako tvoja majka gleda na... sve to?"

"Mislite... na očevu smrt?" Sheila utihnu na trenutak zagonetno, poput kojekakva mrguda. Reče polako:

"Nikad nisam saznala... nikad o tome ne priča. Nije lako znati što majka osjeća ili misli.

Tommy zamišljeno kimnu glavom.

Sheila iznenadno reče: "Ja... ne znam zašto vam ovo zapravo pričam. Mora da sam se zanjela. Kako je sve uopće počelo?"

"Razgovorom o Edith Cavell."

"Oh, da, domoljublje. Rekla sam da ga mrzim."

"Zaboravljaš li riječi medicinske sestre Cavell?"

"Koje riječi?"

"Prije nego što je izdahnula. Žar ne znaš što je rekla?"

On ponovi riječi: "Nije sve u domoljublju... Ne smijem imati mržnje u svome srcu."

"Oh." Zastala je pogođeno na trenutak. Zatim, brzo se okrenuvši, nestane u sjenci vrta.

9.

"Vidiš da će se sve poklopiti, Tuppence." Tuppence kimnu zamišljeno. Plaža oko njih bijaše prazna. Ona se nasloni na lukobran, a Tommy se namjesti blizu nje tako da može vidjeti nekoga ako se bude približavao. Nije da je on očekivao ikoga, ali ga je ipak interesiralo gdje su svi nestali ovoga jutra. No, za svaki slučaj, njegovi nalasci sa Tuppence poprimili su znakove uobičajenog muško- ženskog nalaženja, ugodnog za nju, a neugodnog za njega.

Tuppence reče: "Gospođa Perenna?"

"Da. Ona zadovoljava sve 'uvjete'."

Tuppence opet kimnu zamišljeno. "Da. Ona je Irkinja, kako je dobro primijetila gospođa O'Rourke, a ne želi priznati tu činjenicu. Napravila je posao od čestog dolaska i odlaska s Kontinenta. Promijenila je prezime u Perenna, došla ovdje i započela voditi ovaj pansion. Savršen paravan. Njen je suprug bio strijeljan kao ubojica samim time ima dovoljnu motivaciju za sudjelovanje u Petoj koloni.

Tako je, uklapa se. Misliš li i da je djevojka uključena u to, također?"

Tommy odlučno ispali: "Definitivno nije. Inače mi nikad to sve ne bi ispričala.

Ja... osjećam se kao podlac, znaš."

Tuppence kimnu puna razumijevanja. "Nije ni čudno. Ovo je prijav posao."

"Ali i potreban."

"Oh, naravno." Tommy reče: "Ne volim lagati ništa više nego ti.."

Tuppence ga prekinu: "Meni laganje ne smeta ni najmanje. Iskreno govoreći, ponekad osjećam prilično zadovoljstvo dok to činim. A ono što me čini nesretnom u ovim trenucima jest kad netko zaboravlja lagati pa stvari doznaje na iskren način."

Na trenutak se zaustavi, pa opet počne: "Upravo se to tebi dogodilo sinoć. Ona se obratila pravome tebi. Zato se i osjećaš loše."

"Mislim da si u pravu, Tuppence."

"Znam. Jer se i meni nešto slično dogodilo s mladim Nijemcem."

Tonny reče: "Sto misliš o njemu?"

Tuppence brzo odgovori: "Ako mene pitaš, rekla bih da on nema ništa s tim."

"Grant misli da ima."

"Tvoj gospodin Grant!"

Tuppenceino se raspoloženje promijeni. Nasmije se u sebi.

"Kako bih mu se trebala veseliti kad si mu rekao za mene."

"Bilo kako bilo, on je je povukao novi potez. Definitivno si u igri."

Tuppence kimnu i reče: "Sjećaš li se kad smo poslije prošlog rata hvatali gospodina Browna? Sjećaš li se kako smo se dobro zabavljali? Koliko smo bili uzbuđeni?"

Tommy se složi, a lice mu se ozari. "I to kako!"

"Tommy, zašto nam i sada nije tako?"

Tommy trenutak počne razmišljati o pitanju, a onda reče: "Pretpostavljam da je to pitanje godina."

Tuppence ga britko ukori: "Ne misliš valjda da smo prestari?"

"Ne, uvjeren sam da nismo. Samo mi se čini da ovaj put neće biti toliko zabavno.

To je tako i s drugim stvarima. Ovo je drugi rat u koji smo uvučeni. Potpuno drukčije gledamo na njega nego smo gledali na prošli."

"Znam, sada vidimo samo gubitke i strahote. Sve ono što prije nismo jer smo bili mlađi."

"To je to. U prošlom sam ratu bio preplašen tu i tamo, tu i tamo prošao kroz pakao, ali zato su to i bila stara dobra vremena."

Tuppence reče: "Pretpostavljam da se i Derek tako osjeća?"

"Radije nemoj o njemu razmišljati, starice", Tommy joj predloži.

"U pravu si". Tuppence iskesi zube. "Imamo posao. I taj ćemo posao izvršiti.

Nastavimo s njime. Jesmo li našli ono što tražimo u gospođi Perenni?"

"Recimo samo da smo je izdvojili od ostalih.

Ni na koga drugog nisi bacila oko, Tuppence'?"

Tuppence razmotri.

"Ne. Prvo što sam napravila kad sam došla je da sam bacila oko na sve i sagledala mogućnosti da je netko od njih onaj kojeg tražimo. Za mnoge od njih se to čini nemogućim."

"Kao na primjer?"

"Pa, za gospođicu Minton, istinsku usidjelicu, za gospođu Sprot i njenu Betty, te za bezizražajnu gospođu Cayley."

"I oni mogu biti 'izmišljeni'."

"Oh, recimo da i mogu, ali uloge nemirne udovice i mlade majke nije lako odglumiti, a ti su ljudi potpuno prirodni. A kad je riječ o gospođi Sprot, tu je i to dijete!"

"Rekao bih da čak i tajni agenti mogu imati djecu."

"Ali, ne na način da ih vode sa sobom dok su na zadatku", reče Tuppence. "To nije vrsta posla na koji biste doveli svoje dijete. Sigurna sam u to. Znam. Djecu biste držali izvan toga."

"Dobro, povlačim se", reče Tommy. "Priznajem ti gospođu Sprot i gospođicu Minton, ali nisam siguran i za gospođu Cayley."

"Ne, za nju bi čak i mogla postojati mogućnost. Zato što mi se čini da baš glumata. Mislim, ne vjerujem da na svijetu ima toliko slaboumnih žena poput nje."

"Često sam primjećivao da uloga odane supruge potkopava intelekt", promrlja Tommy.

"A gdje si to primjećivao?" oštro upita Tuppence.

"Ne u tvom slučaju, Tuppence. Tvoja odanost nikad nije prešla granice dobra ukusa."

"Za muškarca", reče Tuppence, "ti nikad nisi nepodnošljiv kad si bolestan."

Tommy se vrati mogućim sumnjivcima. "Cayley", reče Tommy zamišljeno. "Nešto bi moglo biti sumnjivo u njegovu ponašanju."

"Da, moglo bi. A tu je i gospođa O'Rourke?"

"Što misliš o njoj?"

"Pa još uvijek ne znam točno. Ima u njoj nešto uznemirujuće."

"Da, slažem se. No, prije bih rekao da je ona i inače takav tip žene."

Tuppence reče polako: "Ona... primjećuje stvari." Zapamtila je nevažnu opasku o pletenju.

"Tu je i taj Bletchley", reče Tommy.

"S njim sam jedva prozborila par riječi. On je definitivno tvoja 'meta.'"

"Smatram da je on prvorazredan čovjek starog kova. Tako mi se bar Čini."

"I to bi bilo to", reče Tuppence. "Najgore u ovoj vrsti posla jest što imaš posla s običim ljudima koje moraš sagledati iz svih kutova.

"Pokušao sam s nekoliko 'eksperimenata' na Bletchelvu", reče Tommy. "Na primjer? I meni par pada na pamet."

"Pa... klasične male verbalne zamke, o datumima i mjestima... takve stvari."

"Možeš li koji izdvojiti?"

"Hm, pričali smo o lovu na patke. Spomenuo je Fayum, a tamo je to dobar sport iz godine u godinu, iz mjeseca u mjesec. Nekoliko sam puta spomenuo Egipat u potpuno drugom kontekstu. Mumije, Tutankamon... nešto u tom smislu. Je li to vidio, je li bio tamo? Pogledaj odgovore. Ili P&O brodove - spomenuo sam imena jednog ili dva, da su udobni za putovanje. Spomenuo je neke izlete koje sam poslije provjerio. Ništa važno, ništa što bi ga otkrilo."

"Znači ništa mu do sada nije izletjelo?"

"Ništa, nijednom. A to je prilično dobar test, Tuppence, kažem ti."

"Da, ali ako bih hipotetski pretpostavila da je on N, njegova je priča sasvim usklađena."

"Oh, da... No, nije baš lako ne soplesti se na nevažnim detaljima. Prosječna bi osoba teško zapamtila je li bila u beznačajnom lovu na

patke 1926. ili 1927. godine. Morala bi promisliti na sekundu i pretražiti svoje sjećanje."

"Ali to se za sada Bletchleyju nije desilo?"

"Za sada ne."

"Rezultat - negativan."

"Upravo tako."

"A sada", reče Tuppence, "reći ću ti neke ideje koje su mi pale na pamet."

Ona tako i napravi.

10.

Na putu kući, gospođa Blenkinsop se zaustavi u pošti. Kupila je markice i na izlasku ušla u jednu od telefonskih govornica. Potom je nazvala određeni broj i zatražila "gospodina Faradava".

To je bio uobičajeni kontakt s gospodinom Grantom. Izašla je s osmjehom na licu i s noge na nogu se uputila kući, usput se zaustavivši kako bi kupila vunu za pletenje. Bilo je to ugodno poslijepodne s laganim povjetarcem. Tuppence se dobro uživjela u ulogu gospode Blenkinsop. Gospođa Blenkinsop nije u životu ništa radila osim pletenja (ne odveć dobro) i pisanja pisama svojim sinovima.

Uvijek je pisala pisma sinovima, a nekad bi ih ostavljala nedovršenima.

Tuppence se polako penjala uz brdo prema Sans Souciju. Tuppence je prolazila od kuće do kuće, čudeći se kako je pamtila njihova imena. Bella Vista (bezvezan naziv s obzirom na loš pogled na more). Karachi je bila sljedeća na redu. Nakon toga Shirlev Tower, zatim Sea View (ovaj put je naziv imao smisla), Castle Clare (također bedasto jer se radilo o kućici), Trelawny, konkurentsko zdanje od onoga gospođe Perenne, i konačno kestenjasta gromada zvana Sans Souci.

Upravo u trenutku kad se približila svom pansionu, Tuppence primijeti neku ženu kako stoji na vratima i viri unutra. Bilo je nešto u toj osobi što je odavalo njenu napetost i oprez. Gotovo nesvjesno, Tuppence utiša zvuk svojih koraka.

Žena ju je osjetila i okrenula se tek kad je Tuppence bila odmah iza nje. Bila je to visoka žena, jedno obučena, ali njeno je lice bilo neobično. Nije bila mlada - vjerojatno blizu četrdesete - suprotnost između njenog lica i odjeće bijaše velika. Imala je ravnu kosu i široke jagodične kosti. Bila je, a i još uvijek je lijepa.

Na trenutak, Tuppence se učini da joj je lice te žene nekako poznato, ali taj joj je osjećaj brzo izbljedio. Nije to, pomisli, lice koje bi se tek tako zaboravilo.

Žena je očigledno bila preplašena, a njen izgubljeni pogled kad je vidjela Tuppence, potonja nije mogla zaboraviti.

Je li vam nešto čudno ovdje? Tuppence reče:

"Oprostite, tražite li nekoga?"

Žena počne pričati polako, stranim naglaskom, izgovarajući riječi pažljivo kao da ih je netom naučila napamet. "Je li ovo Sans Souci?"

"Jest. Ja tu živim. Jeste li nešto trebali?" Na trenutak nastupi tišina, a onda žena reče:

"Recite mi, molim vas. Ovdje živi gospodin Rosenstein, zar ne?"

"Gospodin Rosenstein?" Tuppence kimnu glavom. "Ne, bojim se da ne živi. Možda je bio ovdje i otišao. Hoćete li da pitam koga?"

No tajanstvena žena ubrzo složi negativan izraz lica. Reče: "Ne... ne. Pogriješila sam. Ispričajte me, molim vas."

Potom se brzo okrene i užurbano zaputi niz brdo. Tuppence je neko vrijeme gledala u njenom smjeru. Iz nekog razloga, njena sumnjičavost naglo poraste.

Kopkala ju je velika proturječnost između ženina ponašanja i njenih riječi.

Tuppence sine da je "gospodin Rosenstein" bio izmišljen, da je to bilo prvo ime koje joj je palo na pamet.

Tuppence je oklijevala minutu, a onda se zaputi nizbrdo za njom. Jedino što je mogla reći jest da joj je šesto čulo govorilo da prati tu ženu. Međutim, ipak se zaustavi. Praćenjem bi privukla pažnju na sebe. Kad je ugledala tajanstvenu ženu, bila je na ulazu u Sans

Souci, tako da bi djelovalo izvjetreno da odjednom opet krene nizbrdo. Moglo bi se posumnjati da gospođa Blenkinsop nije onakva za koju se izdaje... Ne, gospođa Blenkinsop ne smije krenuti za njom ni pod koju cijenu.

Tuppence se okrene i krene prema Sans Souciju. Kad je ušla u Sans Souci, zaustavila se u hodniku. Kuća je djelovala napušteno, što je bilo uobičajeno u ranim popodnevnim satima. Betty je spavala, ostali članovi su se ili odmarali ili su bili vani.

U trenutku kad je Tuppence ušla u zamračeni hodnik razmišljajući o prijašnjem susretu, neki je zvuk dopro do njenih ušiju. Bio je to zvuk koji je poznavala dobro. Telefon u Sans Suciju nalazio se u hodniku. Zvuk koji je Tuppence upravo čula bio je joj je dobro poznat. Bio je to zvuk internog telefona. A bio je samo jedan u kući - onaj u sobi gospode Perenne.

Tommy bi možda oki ijevao. Ali Tuppence nije ni minutu. Veoma lagano i pažljivo podigla je slušalicu i stavila je na uho. Netko se koristio vezom. Bio je to glas muškarca. Tuppence je čula: "...

Sve se odvija po planu. Četvrtog kao što je i dogovoreno."

Ženski glas je rekao: "U redu, nastavi." A onda se čulo klik u trenutku kad je slušalica zamijenjena.

Tuppence je tu zastala, mrkog pogleda. Je li to bio glas gospođe Perenne? Teško je reći za samo tri izgovorene riječi. Da je barem razgovor trajao duže. S druge strane, moglo se raditi i o tipičnom razgovoru. Sjena je zaklonila svjetlo od vrata. Tuppence je skočila i zamijenila slušalicu netom prije nego je gospođa Perenna progovorila.

"Ugodno poslijepodne, zar ne? Idete li nekamo, gospođo Blekensop, ili ste tek ušli?" Dakle, nije gospođa Perenna ta ženska osoba koja je pričala iz njene sobe.

Tuppence promrmlja kako je došla iz lagane šetnje i krenula prema stubištu.

Gospođa Perenna je krenula dalje hodnikom. Doimala se većom no inače.

Tuppence se uvjeri, kao nikad prije, da je gospođa Perenna atletski tip žene.

"Moram otići po stvari", reče i požuri stubama. Netom poslije toga susrelaje gospođu O'Rourke čiji je obujam tijela prekrio gornji dio stepeništa.

"No, no, gospođo Blekensop, izgleda da ste u velikoj žurbi." Nije se htjela maknuti, samo je stajala tamo i smijala se, gledajući Tuppence kako stoji ispod nje. Kao i uvijek, osmijeh gospođe O'Rourke bijaše dvojben.

Tuppence, iznenada, bez nekog razloga osjeti strah. Ispred nje krupna Irkinja, a ispod nje gospođa Perenna. Je li samo umislila ili je bilo nešto prijeteće u pogledu gospođe Perenne? Gluposti, reče sama sebi, gluposti. Usred bijela dana.

Ali kuća bijaše veoma tiha, ni muha se nije mogla čuti. A eto nje ovdje na stepenicama između njih dvije.

Uistinu bijaše nešto čudno u osmijehu gospođe O'Rourke. Tuppence pomisli na igru mačke i miša. A onda napetost iščezne. Mala Betty Sprot protrči pokraj gospođe O'Rourke i zagleda se u Tuppence.

Atmosfera se naglo promijenila. Gospođa O'Rourke se naglo raznježi: "Ah, dušica. Polako postaje prava djevojka.

Gospođa Perenna se okrenula i prošla kroz vrata koja vode prema kuhinji.

Tuppence uhvati Bettvnu ruku, prođe pokraj gospođe O'Rourke i odvede je do sobe gospođe Sprot.

Tuppence uđe unutra s djetetom i osjeti olakšanje, domaću atmosferu - dječja odjeća svuda uokolo, vunene igračke i okvir slike gospodina Sprota. Sve je bilo tako normalno, tako umirujuće i uobičajeno. Kvragu, što ju je spopalo na stepenicama...

"Živci", reče Tuppence samoj sebi. " Samo živci!"

No jesu li ipak samo živci? Netko je uistinu telefonirao iz sobe gospođe Perenne. Gospođa O'Rourke? To bi bilo veoma čudno, podrazumijeva da vas gazdarica ne bi smjela čuti ni vidjeti.

Mora da se radilo, pomisli Tuppence, samo o veoma kratkom razgovoru, brzom izmijeni riječi. "Sve se odvija po planu. Četvrtog, kao što je i dogovoreno." Moglo je značiti ama baš ništa, ali i neki dobar dogovor. Četvrti. Je li se to odnosi na datum? Četvrtog u mjesecu? Moglo se, na primjer, odnositi na četvrto sjedalo, ili četvrtu noćnu svjetiljku ili četvrti lukobran... Nemoguće je procijeniti. A moglo se odnositi i na Četvrti most. Naime, u prijašnjem ratu bilo je nekoliko pokušaja da ga se dignu u zrak.

Je li to išta značilo, uopće? Također, moglo se jednostavno raditi o najobičnijem dogovoru. Gospođa Perenna je možda dozvolila gospođi O'Rourke da se posluži telefonom iz njene sobe, u bilo koje vrijeme. A atmosfera na stepenicama, trenutak napetosti.. možda su samo bili njeni živci. Naizgled mirna kuća, a ponekad se može osjetiti nešto zlokobno u zraku...

"Držite se činjenica, gospođo Blekensop", reče Tuppence nepokolebljivo, "i uhvatite se posla."

11.

Zapovjednik Haydock se pokazao vrsnim domaćinom. Entuzijastično je dočekaao gospodina Meadowesa i majora Bletchleyja, te inzistirao da ih provede kroz svoju rezidenciju.

Smuggler's Rest imao je bogatu prošlost. Nekoć je tu bilo samo nekoliko vikendica uz obalu posijanih po okolnim grebenima koji se dodiruju s morem.

Onda je te vikendice kupio poslovni čovjek iz Londona koji je od njih napravio jednu s velikim vrtom.

On ih je posjećivao prilično rijetko, uglavnom preko ljeta tijekom godišnjeg odmora. Nakon toga, vikendice su neko vrijeme zjapile prazne, odnosno iznajmljivale se pokojem posjetitelju.

"Zatim, prije nekoliko godina", objasni Havdock, "prodane su čovjeku po imenu Hahn. On je bio Nijemac i, ako mene pitate, ni manje ni više nego špijun."

Tommyjeve se uši naćule: "Nadasve interesantno", reće, spuštajući čašu iz koje je srknuo sherry.

"To su prokleta temeljiti momci", reće Havdock. "Još su se tada pripremali za ovu predstavu.. tako barem ja mislim. Pogledajte današnju situaciju na ovom mjestu. Savršeno za davanje signala nekome na moru. Ispod se nalazi zaljev u koji možete sakriti motorni čamac. Potpuna izolacija. Oh, da, nemojte mi reći da taj Hahn nije bio njemački agent."

Major Bletchley reće: "Jasno da je bio."

"Gdje je on sada, što mu se desilo?"

"Ah!" reče Havdock. "To zahtijeva dužu priču. Hahn je potrošio mnogo novca na ovo mjesto. Kompletno je renovirao kuće - kupaonice, svaki mogući komadić namještaja, skupog naravno, koji možete zamisliti. A za koga? Ne za nekoga odavde. Ne, za tvrtku iz Londona, tako se pričalo, ali svi koji su ovdje došli bijahu stranci. Neki od njih nisu znali progovoriti ni riječ engleskog jezika. Ne slažete li se sa mnom da to budi sumnju?"

"Svakako je malo čudno", složio se Tommy.

"Ja sam bio tu u susjedstvu tada. Živio sam u bungalovu i baš me je zanimalo što taj momak sprema, koji su mu planovi. Imao sam običaj nadgledati njegove radnike. A mogu vam reći, njima se to nije svidjelo... nikako im se nije svidjelo.

Jednom ili dvaput stekao sam dojam kao da im na taj način zbog nečega prijetim.

Zašto, ako su sve radili pošteno?"

Bletchley odobri kimanjem glave.

"Trebao si se obratiti vlastima", reče.

"To sam i učinio, moj dragi prijatelju... i izgnjavio policiju." Natočio si je još jedno piće. "I što sam dobio za trud? Pristojno se nisu uopće obazirali. Gluhi i slijepi, eto što smo mi u ovoj zemlji. Novi rat s Njemačkom nije se nazirao ni pod razno. U Europi je cvao mir. S Njemačkom smo bili u odličnim odnosima. Držali su me za starog fosila, ratnog manijaka, zagriženog staroga mornara. Kojaje bila korist reći ljudima da Nijemci rade na najnaprednijem zrakoplovstvu u Europi ne da bi samo letjeli okolo i dolazili avionima na piknike."

Major Bletchley eksplozivno zagrmi: "Nitko nije htio vjerovati!
Proklete budale!

'Mir će vladati svijetom'. Besmislice. Gomila gluposti." Haydock reče bijesan kao ris: "Rekli su da sam prepreka miru, tako su me nazvali.

Miru! Ja sam prozreo naše prijatelje. Skužio sam što smjeraju. Ne zaboravite, oni se pripremaju zato unaprijed. Bio sam uvjeren da gospodin Hahn sprema nešto opako. Nisu mi se sviđali njegovi strani radnici. Nije mi se sviđjelo to što je trošio gomilu novca na ovo mjesto."

"Kakav gojazan momak", reče Bletchley. "I, konačno, počeo sam ostavljati dojam. Dobili smo novog šefa policije, umirovljenog vojnika. A on je počeo slušati ono što govorim. Njegovi su dečki počeli njuškati unaokolo. Pa je Hahn ubrzo digao sidro. Jednostavno se iskrao jedne večeri i nestao. Policija je s nalogom za pretres pretražila ovo mjesto. U sefu, koji je bio sagrađen u blagovaonici, pronašli su bežični prijenosnik i neke komprimitirajuće dokumente. A pod garažom našli su skladište za naftu, ogromne tankove pune nafte.

Prijatelji iz Kluba zavitalavali su me zbog fiksacije, opsjednutosti špijunima.

Nakon toga su ušutjeli. Najveći problem ljudi u našoj zemlji jest da su tako nesumnjičavi."

"To je zločin. Budale... eto što smo, budale. Zašto ne protjeramo sve ove izbjeglice?" Major Bletchley odahnu. "Kraj priče jest da sam kupio ovo mjesto kad je došlo na prodaju", nastavi zapovjednik.

"Želite li razgledati unaokolo, Meadowses?"

"Hvala, volio bih." Zapovjednik Havdock bio je ponosan na sebe. Otvorio je veliki sefu blagavaonici kako bi im pokazao gdje je tajni bežični prijemnik pronađen.

Tommy je bio izveden vani do garaže da bi mu Havdock pokazao gdje su bili postavljeni ogromni tankovi za naftu i, konačno, pokazao mu je dvije sjajne kupaonice, specijalno osvjetljenje i razne predmete za kuhinju.

Dok je Tommy gledao sve što mu je bilo pokazivano, Havdock mu je opet počeo trubiti kako je ovo zapravo savršeno skrovište za neprijatelja u ratnim vremenima.

Tommy bijaše odveden i u špilju po kojoj je mjesto dobilo ime, a Havdock nanovo razvije teoriju kako ona može biti iskorištena na mnogo načina.

Major Bletchley nije se pridružio dvojici muškaraca na njihovom 'proputovanju'.

Radije je ostao na terasi pijuckati svoje piće. Tommy se složio da je zapovjednikova špijunska priča bila idealna za razgovor i da su je njegovi prijatelji čuli mnogo puta do sada. Sto više, major Bletchley je to potvrdio kad su kasnije šetali koračajući prema Sans Souciju.

"Dobar momak je ovaj Haydock", reče. "Ali koji put ne zna stati na loptu. Čuli smo priče o Hahnovom poslu toliko puta dok nam se nije zgadilo. Ponosan je na ono što je rekao kao mačka na svoje mačiće."

Usporedba mu bijaše toliko simpatična da se Tommy nasmijao. Više nego ikad prije, Tommy osjeti da je Farquhar bio na pravom tragu kad je na samrti spomenuo Sans Souci. Ovdje, Bogu iza leđa, neprijatelji su se pripremali puno prije nego se mislilo. Dolazak Nijemca Hahna, među ostalim, sugerira da je ovaj dio obale bio odabran za žarišnu točku, fokus neprijateljske aktivnosti.

Zapovjednik Haydock je, činilo se, igrao neku igru. Što ako je Smuggler's Rest bio samo prvo uporište kompliciranog plana napada? Smuggler's Rest je, recimo, mogao predstavljati stožer za komunikacije na moru. Položaj njegove plaže bio je idealan za tako nešto. Za Hahna se čulo prije četiri godine.

Tommyju padne ideja na pamet, shodno onomu što je rekla Sheila Perenna. Nije li se nedugo nakon toga gđa Perenna vratila u Englesku i kupila Sans Souci? Je li to bio sljedeći potez u igri?

Zaista se činilo da je Leahampton mogao biti neprijateljski stožer. Njegovo raspoloženje naraste. Depresija uzrokovana bezopasnom, ali i ispraznom atmosferom Sans Soucija iščezne. Iza te nevine maske odvijalo se štošta toga. A kolovođa, po Tommyjevoj procjeni, bijaše gospođa Perenna.

Prva stvar koju mora napraviti jest doznati što više o gospođi Perenni, saznati što se krije iza njena naizgled običnog svakodnevnog života. Ako je gospođa Perenna bila M, onda je upravo ona kontrolirala sve aktivnosti Pete kolone u okolici. Njen identitet vjerojatno je bio poznat samo šaćici ljudi, mahom onima s vrha. Način njene komunikacije s nadređenima...

Tommy i Tuppence to moraju otkriti. U tom trenutku Tommy shvati kako bi Smuggler 's Rest mogli kontrolirati nekolicina operativaca iz Sans Soucija. Taj čas još nije kucnuo, ali bi mogao ubrzo. Kad bi njemačke trupe uspostavile kontrolu kanalnih luka u Francuskoj i Belgiji, mogli bi se koncentrirati na invaziju na Britaniju.

A stvari u Francuskoj trenutno nisu bajne. Britanska mornarica je snažna na moai, tako da bi napad vjerojatno došao iz zraka potkovan internacionalnom zavjerom. A ako se konci internacionalne zavjere nalaze u pansionu gospođe Perenne, ne smije se gubiti ni sekunda vremena.

Riječi majora Bletchelvja zazvone: "Shvatio sam, znate, da se ne smije gubiti ni sekunda vremena. Moram zadržati Abdula, dobrog momka, Abdulal..."

Priča se nastavi. Tommy je razmišljao: "Zašto Leahampton? Ima li razloga?"

Izvan ruke je. Konzervativan, staromodan. Sve to ga čini poželjnim. A postoji li još nešto?" Ovo mjesto je krasilo mnoštvo pašnjaka. Oni su pogodni, recimo, za spuštanje aviona ili vojske padobranaca.

No, mnoga su mjesta takva. Tu je također i velika kemijska tvornica u kojoj je, gle čuda, Carl von Deinim bio zaposlen. Carl von Deinim.

Kako se on uklapao?

Očito dobro. On nije, kako je Grant istaknuo, vukao konce. Bio je vjerojatno kotačić u stroju. Podložan sumnji u svakom trenutku. A u međuvremenu je mogao postići ono što je bio njegov prvotni zadatak. Spomenuo je Tuppence da radi na dekontaminacijskim problemima i na eksperimentiranju sa određenim plinovima.

To je otvaralo velike mogućnosti...

Tommy odluči da je Carl bio upleten. Šteta, jer mu se taj momak prilično sviđao.

Ipak, Tommy mora raditi za svoju domovinu. Tommy je cijenio takav tip suparništva i znao da ga mora ščepati pod svaku cijenu. To je bilo u opisu radnog mjesta. Ljudi koji izdaju vlastitu domovinu počeli su ga iritirati. Pobogu, mora ih ščepati! "... i tako sam ih prokužio!" major trijumfalno okonča svoju priču. "Jako dobro smišljen posao, ha?"

Tommy drsko ispali: "To je najgenijalnija stvar koju sam čuo u životu, majore!"

12.

Gospođa Blenkinsop je čitala pismo otisnuto na tankom stranom papiru. Ono je nesumnjivo bilo produkt njenog razgovora s "gospodinom Faradavjem".

"Dragi Raymonde", ona promrmlja. "Bila sam tako sretna s njim u Egiptu, a sada, čini se da se dosta toga promijenilo. Sve je najednom jako tajnovito, naravno, a on ne može ništa o tome reći - samo da postoji briljantan plan i da ću ubrzo biti spremna na veliko iznenađenje. Drago mi je da znam gdje je on poslan, iako ne razumijem zašto..."

Bletchley progundā. "Sigurni ste da vam to ne smije reći?" Tuppence se osmjehnu i pogleda uokolo stola, istovremeno savijajući svoje dragocjeno pisamce.

"Oh, mi imamo svoje metode", reče ona. "Dragi Revmond zna da se ja ne brinem toliko čim znam gdje se nalazi ili gdje ide. To je jednostavno tako. Mi imamo naše tajne riječi. Nekad zbog njih rečenica ispadne smiješna, ali Ravmoncl je pametan i shvati što hoću reći. Uvjerena sam kako nitko drugi to ne bi razumio."

Žamor okupljenih razbije tišinu poslije njenih riječi. Trenutak je bio pomno odabran. Stjecajem okolnosti svi su bili okupljeni za stolom. Bletchley, crven u licu, reče:

"Ispričajte me, gospođo Blekensop, ali to je prokleta glup potez. Položaj vojnika i zračnih snagaje točno ono što Nijemci žele znati."

"Oh, ali ne bih nikada nikome rekla", zavapi Tuppence. "Ja sam jako, jako pažljiva."

"Svejedno, to nije pametan potez, a vaš bi momak mogao upasti u nevolje jednog dana."

"Oh, nadam se da neće. Ja sam njegova majka, razumijete li. Majka mora znati."

"Slažem se i držim da ste u pravu", ispali gospođa O'Rourke. "Nitko ne bih mogao izvući informaciju od vas... to znam."

"Pisma mogu biti pročitana", reče Bletchley.

"Veoma sam pažljiva po tom pitanju i ne ostavljam ih bilo gdje", reče Tuppence ponosito. "Uvijek ih držim pod ključem."

Bletchley zamišljeno kimnu glavom.

Bilo je tmurno jutro i hladni je vjetar puhao sa mora. Tuppence se našla sama na kraju plaže. Uzela je iz torbe dva pisma koja je netom pokupila iz male pošte u gradu. Trebalo im je neko vrijeme da stignu jer su bili ponovno adresirani, drugi put na gospođu Spender.

Tuppence je voljela sakrivati tragove. Njena djeca misle da je ona otišla u Cornwall u posjet staroj teti. Otvorila je prvo pismo.

Najdraža majko, mogao bih ti pričati o brojnim zabavnim situacijama koje su se dogodile, ali ne smijem. Postavljamo dobru predstavu, čini mi se. Pet njemačkih aviona prije doručka je današnja ponuda. Na trenutak je nastao kaos i slično, ali na kraju smo se izvukli.

To je način na koji rade - pucaju na jadne civile na cestama. Gus i Trungles žele da ih zapamtiš. Još uvijek se snažno drže.

Nemoj za mene brinuti. Ja sam u redu. Ne bih ovo propustio ni za što na svijetu.

Pozdravi starog oca. Jesu li već našli posao za njega?

Zauvijek tvoj, Derek.

Tuppencine oči su sjajile dok je ovo čitala. A onda je otvorila drugo pismo.

Najdraža majko, kako je stara teta Grade? Je li dobro? Mislim da se ti dobro držiš. Ja ne bih mogao. Nema vijesti.

Moj posao je veoma interesantan, ali povjerljiv, tako da ti o njemu ne mogu pričati. No, držim da činim pravu stvar. Ne uzbuđuj se što se ne možeš zaposliti.

Blesavo je da starije žene traže posao u ratnim uvjetima. Oni samo žele ljude koji su mladi i učinkoviti. Pitam se kako je Carrotsu na tom novom poslu u Škotskoj? Vjerojatno samo ispunjava formulare. Ipak trebao bi biti sretan jer barem nešto radi.

S ljubavlju, Deborah.

Tuppence se nasmiješi. Smotala je pisma nježno, a onda ih je zapalila. Pričekala je dok se nisu pretvorila u pepeo. Uzela je nalivpero i komad papira, te počela ubrzano pisati.

Langherne, Cornwall Najdraža Deb, ovdje sam toliko izolirana od ratnih zbivanja, da mi se ponekad učini kao da rat uopće ne traje. Baš mi je drago što sam primila tvoje pismo i što ti je posao zanimljiv.

Teta Gracie je onemoćala 'i postala je malo senilna. Mislim da je sretna što sam tu uz nju. Ona priča o prošlim vremenima i ponekad, ja mislim, pomiješa me s mojom majkom.

Rodilo je više povrća nego inače - pretvorila sam ružičnjak u vrt ispunjen krumpirima. Pomažem staroj Sikes koliko mogu. Tako mi se čini da nešto i radim u ovom ratu. Tvoj otac je postao gundalo, ali uvjeren sam da mu je, kao i tebi, drago da radi barem nešto.

Voli te tvoja mama Tuppenny.

Uzela je novi papir.

Dragi Derek, neizmjereno mi je drago što sam primila tvoje pismo. Pošalji koju razglednicu ako nemaš vremena pisati pisma. Došla

sam ovdje biti. malo s tetom Gracie. Jako je onemoćala. Priča o tebi kao da imaš sedam godina, a jučer mi je dala deset šilinga da ti ih pošaljem kao džeparac.

Još uvijek sam nezaposlena, nitko me ne želi primiti. Savršeno! Tvoj otac, kao što sam ti rekla, zaposlio se u Ministarstvu opskrbe. Negdje je na sjeveru. Bolje išta nego ništa, iako to nije ono što je priželjkivao. Jadni, stari Carrot Top.

Vjerojatno se moramo poniziti, stati sa strane i prepustiti rat vama mladim blesanima. Neću ti reći 'čuvaj se' zato što uvijek napraviš suprotno. No, ne trči pred rudo i pazi se.

S ljubavlju, Tuppence."

Stavila je pisma u omotnice i poslala ih na povratku za Sans Souci. Kad je došla do dna grebena, pažnju joj privuku dvije figure koje su pričale malo poviše nje.

Tuppence se smrtno uozbilji. Bila je to ista žena koju je vidjela jučer, a s njom je riječ izmjenjivao Carl von Deimin.

Tuppence shvati da ne može proći mimo njih, a da je ne primijete. I baš u tom trenutku mladi Nijemac okrene svoju glavu i ugleda je. Vidno iznenađene dvije osobe se razdvoje. Žena ubrzanim hodom krene nizbrdo, prijeđe cestu i prohuja s druge strane Tuppence. Carl von Deimin je pričekao da Tuppence dođe do njega.

Potom, ponizno i pristojno, poželi joj dobro jutro. Tuppence hitro kaže: "Kako je čudna žena s kojom ste pričali, gospodine Deimin."

"Da. Ona je iz Srednje Europe, Poljakinja."

"Zaista? Vaša... prijateljica?"

Tuppenceina intonacija bijaše vjerna kopija glasa tete Gracie iz mlađih dana.

"Nipošto", reče Carl. "Nikad je nisam vidio u životu."

"Oh, zaista. Mislila sam.. " Tuppence se vješto zaustavi. "Upitala me samo za smjer. Pričao sam s njom njemački jer nije razumjela mnogo engleskog jezika."

"Shvaćam. Pitala vas je za neki smjer?"

"Pitala me je znam li je li gospođa Gottlieb živi negdje u blizini. Nisam znao, na što mi je ona rekla da je vjerojatno pogriješila."

"Shvaćam", reče Tuppence zamišljeno. Gospodin Rosenstein. Gospođa Gottlieb.

Bacila je kratak pogled na gospodina Deinima. Hodao je pokraj nje obješena lica.

Tuppence je definitivno počela gajiti sumnjičavost prema onoj ženi. I bila je gotovo uvjerena da su, kad ih je prvi put zapazila, Carl i ta žena pričali neko vrijeme. Carl von Deinim? Carl i Sheila toga jutra.

"Moraš biti oprezna." Tuppence pomisli: Nadam se... nadam se da ova mladost nije upletena u ovo.

Omekšala si, rekla je samoj sebi. Sredovječna i omekšala. To je ona postala!

Nacistički pokret bio je mlad pokret. Nacistički agenti bi po svemu sudeći trebali biti mladi. Carl i Sheila. Tommy je rekao kako Sheila nije upletena. Da, ali Tommy je muškarac, a Sheila je prelijepa žena, bez ikakve sumnje. Carl i Sheila, a iza njih ta zagonetna figura gospođa Perenna. Gospođa Perenna, ponekad obična kućepaziteljica, a ponekad tragična, nasilna ličnost.

Tuppence krene polako do svoje sobe. Te večeri, kad se spremila za spavanje, otvorila je ladicu pisaćeg stola. Na jednoj strani nalazila se mala japanska kutija s tanušnim lokotom. Tuppence navuče rukavice, otključa lokot i otvori kutiju.

Hrpa pisama ležala je unutra. Na vrhu je bilo ono koje je primila toga jutra od "Raymonda". Tuppence ga otvori za svaki slučaj. Tada njene usne postanu suhe.

Jutros je na vrhu papira vidjela trepavicu. A trepavice sada tu nema.

Otišla je do kupaonice i uzela bočicu na kojoj je nevino pisalo "Sivi prašak".

Tuppence pospe malo praška na pismo i na rub japanske kutije. Ni na čemu nije našla otiske prstiju. Tuppence ponovo kimne glavom s određenim zadovoljstvom.

Tu bi trebali biti barem njeni otisci. Služavka je možda mogla pročitati pisma iz znatiželje, iako je djelovalo to malo vjerojatnim, pogotovo što bi se namučila dok bi pronašla ključ za kutiju. No, sluga ne bi pomislio na uklanjanje otisaka prstiju.

Gospođa Perenna? Sheila? Netko drugi? Netko tko je veoma zainteresiran za pokrete britanske vojske.

Tuppencein plan za vojni pohod je bio jednostavan u svojim obrisima.

Prvo, općenito određivanje vjerojatnosti i mogućnosti.

Drugo, eksperiment kojim bi se otkrilo postoji li netko u Sans Souciju koga jako zanima kretanje britanske vojske.

Treće, tko bi ta osoba mogla biti?

13.

Tuppence se probudila s ovom trećom mišlju u glavi. No, misli joj prekinu Betty Sprot. Betty je bila aktivna i rječita. Tuppence joj je bila draga. Popela se na krevet i počela mahati poderanom slikovnicom ispred Tuppenceinog nosa:

"Titaj mi."

Tuppence počne poslušno čitati. "Guskice mala, gdje si nestala? Gore, dolje, u odajama mlade dame." Betty počne oduševljeno ponavljati: "Goje, doje, goje...", a onda iznenada reče, "dolje...", i nastavi se valjati po krevetu. Potom Betty počne puzati po podu, igrati se Tuppenceinim cipelama i pričati na svom jeziku:

"Ag do - bah pit - soo - soodah - putch.. " Tuppence na trenutak zaboravi na dijete, i učini joj se da joj se riječi pjesmice rugaju.

"Guskice mala, gdje si nestala? Gore, dolje, u odajama mlade dame."

U riječima pjesme prepoznala je sebe i Tommya. Oboje su se tako lijepo uklopili u podlogu Sans Soucija. Oboje su bili ljudi koji su zaista mogli biti tamo.

Svejedno, ne smije se opustiti - bilo je lako poskliznuti se. Neki dan joj se to dogodilo. Ništa posebno važno, ali ipak da je upozori kako mora biti opreznija.

Gospođa O'Rourke je to primijetila.

"Ag boo bate?" reče Betty i ponovi pitanje: "Ag boo bate?"

"Bravo, dušo", reče Tuppence odsutno. "Lijepo."

Zadovoljna Betty počne se ponovno igrati. Njen sljedeći korak, Tuppence pomisli, mogao bi se lako realizirati.

Uz Tommyjevu popustljivost. Shvatila je točno kako to treba napraviti...

Vrijeme joj protekne u ležanju i planiranju.

Gospođa Sprot banu na vrata, bez daha, tražeći Betty.

"Oh, tu je. Nisam znala gdje je mogla otići. Oh, Betty, zločesta djevojčice. Oh, draga gospođo Blenkensop, tako mi je žao."

Tuppence sjedne na krevet. Tuppence se još uvijek igrala njenim cipelama.

Bettyjoj izmami smješak. "Kako smiješno dijete. Ne brinite, gospođo Sprot, neće ništa biti cipelama. Moja pogreška. Morala sam primijetiti što je radila. Bila je prilično tiha."

"Znam", gospođa Sprot potvrdi. "Kad god su tihi, to nije dobar znak. Nabavit ću vam nove vezice ujutro, gospođo Blenkensop."

"Ne opterećujte se", reče Tuppence. "Osušit će se prije ili kasnije."

Gospođa Sprot odvede Betty, a Tuppence ustane kako bi sprovela plan u djelo.

14.

Tommy pažljivo pogleda u paket koji mu Tuppence da u ruke.

"Je li to to?"

"Jest. Budi oprezan."

Tommy pomiriše sadržaj paketa i energično reče: "Ne, naprotiv. Što je ova grozna stvar?"

"Asafoetida", odgovori Tuppence. "U malim količinama, i čudit ćeš se što tvoj dečko više nije predusretljiv kao što ogłosi govore."

"Sjene BO-a", promrlja Tommy.

Nedugo poslije, razne nuspojave nastupiše. Prije svega, smrad iz sobe gospodina Meadowesa. Gospodin Meadowes, po prirodi čovjek koji se ne žali previše, u početku počne o tome pričati smireno, a poslije sve odlučnije.

Gospođa Perenna okupi posjetitelje na sastanak. Izbjegavala ona to ili ne, ali nije mogla ne priznati kako se snažan smrad osjeća u zraku. Izrazit i neugodan smrad. Možda je, pretpostavila je, plin počeo curiti.

Tommy zapazi kako smrad nipošto nije dolazio otamo. Ni ispod poda. Krepani štakor, eto što je, pomisli Tommy.

Gospođa Perenna prizna kako je čula da se takve stvari događaju, ali je, isto tako, bila uvjerena kako u Sans Souciju nema štakora. Možda miš, ali onda pomisli da ni miša nikad nije vidjela.

Gospodin Meadowes odlučno reče kako smrad definitivno potječe od uginula štakora te, još odlučnije, da ne želi otići spavati dok stvar ne

bude riješena. Čak je razmišljao da upita gospođu Perennu novu sobu.

Gospođa Perenna reče: "Naravno, to sam vam baš i ja namjeravala predložiti".

Ali, nažalost, jedina slobodna soba bila je mala i nije imala pogled na more, no ako to gospodinu Meadowesu ne smeta..."

Nije mu smetalo. Samo se htio maknuti od smrada. Gospođa Perenna ga otprati do male sobe čija su vrata, zanimljivo, gledala na sobu gospođe Blankensop, i naredila kretenastoj Beatrice da u nju prenese stvari gospodina Meadowesa.

Obećala je da će poslati po "čovjeka" da pretraži kat i pronađe uzrok smradu.

Gospodin Meadowes dobije konjsku vrućicu. Tako ju je barem on nazvao. Iako kasnije prizna da se možda samo prehladio. Kihao je sve u šesnaest, a oči su mu suzile. Poražen od silnog kihanja i šmrcaanja, gospodin Meadowes se povuče u krevet do kraja dana. Bilo je to toga jutra kada je gospođa Blenkinsop primila pismo od sina Douglasa. Primitak pisma ju je toliko uzbudio da je čitav Sans Souci ubrzo saznao za to.

"Sadržaj pisma pokazuje", prizna gospođa Blenkinsop, "kako mi ne znamo ni za polovicu stvari koje se dešavaju." Poslije doručka, ona se popne do svoje sobe, otvori japansku kutiju i u nju pohrani pismo.

Po izlasku iz sobe, ona zakašlje, a netko joj iz susjedne sobe na to odgovori silovitim kihanjem. Tuppence se nasmiješi i krene niz stepenice. Već je svima saopćila kako na jedan dan namjerava poći u London, posjetiti svoga odvjetnika oko nekih nerazjašnjenih stvari i obaviti kupovinu.

Major Bletchley se držao podalje od tog brbljavog stvorenja. Čitao je svoje novine i komentirao naglas ono što bi pročitao. "Proklete njemačke svinje.

Izrešetali su civile-izbjeglice nasred ulice. Bezosjećajni prokletnici. Da sam ja barem tamo..."

Tuppence ga ostavi da razmišlja što bi samo on napravio da vodi operacije. Otiđe do vrta kako bi upitala malu Betty Sprot koji poklon želi iz Londona. Betty se zamišljeno igrala puževima. Na Tuppenceine upite: "Macu, slikovnicu, bojalicu", Betty joj reče: "Betty dwar" (krede u boji).

Tuppence zapiše to na svoj papir. Na povratku, na kraju vrta, sretno Carla von Deinima. Stajao je tamo naslonjen na zid. Kad mu se Tuppance približila, okrenuo se prema njoj ravnodušno je promatrajući. Tuppence se zaustavi pokraj njega i upita:

"Nešto vas muči?"

"Ah, mnogo toga."

Njegov glas bijaše promukao i neprirodan.

"Ne umijem krenuti dalje, to je sve što mogu reći. Ne mogu krenuti dalje. Bilo bi najbolje, mislim, da okončan sa svime."

"Na što mislite?"

Mladić reče: "Bili ste prijazni prema meni. Držim da ćete shvatiti. Pobjegao sam iz svoje domovine zbog okrutnosti i nepravde. Došao sam ovdje pronaći slobodu.

Mrzim nacističku Njemačku. No, i dalje sam Nijemac. Ništa to ne može promijeniti."

Tuppence promrmlja. "Vjerujem da doživljavate neugodnosti.."

"Nije baš tako. Ja jesam Nijemac u svome srcu, i osjećam se Nijemcem.

Njemačka je još uvijek moja domovina. Kada čitam da su njemački gradovi bombardirani, da njemački vojnici umiru, da se njemački

avioni ruše... to su moji zemljaci. Ne mogu podnijeti kad čujem da major, čitajući novine, uzvikuje:

'Te njemačke svinje!' Postajem bijesan." Doda tiho: "I zato smatram da bi bilo najbolje okončati sa svime. Da, okončati sa svime."

Tuppence ga odlučno uhvati za ruku: "Gluposti", reče robusno. "Nije ni čudno da se tako osjećate. Svatko bi se tako osjećao da je na vašem mjestu. No, morate izdržati."

"Bilo bi mi draže da me 'interniraju'. Tako bi bilo jednostavnije."

"Da, vjerojatno i bi. Ali, u međuvremenu, vi radite koristan posao... tako sam barem čula. Koristan ne samo za Englesku, već i za čovječanstvo. Radite na dekontaminaciji, zarne?"

Njegovo se lice polako zapali: "Ah, da, i počeo sam nizati uspjehe."

"Pa", reče Tuppence, "to je vrijedno toga. I ja sama mrzim Njemačku. Ali kad pomislim na ostale Nijemce, majke koje nervozno iščekuju vijesti s bojišnice, momke koji napuštaju svoje domove i odlaze u rat... I oni su ljudska bića. To je to. Sve ostalo je samo ratna maska koju navučemo na glave. To je sastavni i neophodni dio rata, dio kratkoga vijeka."

Dok je ovo govorila, pale su joj na pamet riječi medicinske sestre Cavell:

"Nije sve u domoljublju... Ne smijem imati mržnje u svome srcu"

Te riječi, potekle iz usta hrabre žene, dovoljno ilustriraju ljudsku žrtvu. Carl von Deinim joj poljubi ruku i reče:

"Hvala vam. To što ste rekli je istina. Morat ću postati odvažniji."

"Oh, dušo", pomisli Tuppence kad je krenula prema gradu.

"Osoba koja mi se od svih ovdje najviše sviđa mora biti Nijemac. To dodatno komplicira stvari."

Iako joj se nije dalo poći u London, Tuppence je odlučila kako je mudro da to ipak učini kad je već svima to razglasila. Ako bi umjesto toga otišla negdje drugdje na jedan dan, netko bi ju je mogao vidjeti, a to bi se moglo pročitati u Sans Souciju. Ne, gospođa Blenkinsop je rekla da ide u London, i u London će i otići. Kupujući kartu za vlak, naletjela je na Sheilu Perennu.

"Zdravo", reče Sheila.

"Kamo idete?" Tuppence joj objasni svoje planove.

"Pa, da, naravno", reče Sheila pažljivo. "Sjećam se da ste nešto spominjali, ali nisam znala da idete baš danas. Otpratit ću vas do vlaka." Sheila se doimala raspoloženijom no inače. Pričala je o nekim malim, nevažnim detaljima koji se tiču svakodnevnice Sans Soucija. Pravila je Tuppence društvo sve dok vlak nije napustio kolodvor. Tuppence sjedne u kabinu i počne razmišljati. Kako to, pitala se, da je Sheila bila na kolodvoru u isto vrijeme? Je li to neoborivi dokaz neprijateljeve podrobnosti? Je li se gospođa Perenna zapravo htjela uvjeriti da je gospođa Blenkinsop stvarno otišla u London? Tako se činilo.

15.

Tek je sljedećeg dana Tuppence mogla stupiti u kontakt s Tommyjem. Dogovorili su se kako će izbjegavati komunicirati jedno s drugim pod krovom Sans Soucija.

Sjeli su na klupu na kraju promenade.

"Onda?" reče Tuppence.

Tommy polako kimnu glavom. Nije izgledao odveć sretno.

"Da", reče. "Imam nešto. Bože, kakav dan. Ukočio mi se vrat."

"Ma pusti sada svoj vrat", reče Tuppence bezosjećajno. "Pričaj mi."

"Pa, sluškinje su ušle u tvoju sobu kako bi napravile krevet i počistile ostatak. A onda je ušla i gospođa Perenna, ali dok su ove još bile unutra. Korila ih je zbog nečega. I dijete je uletjelo unutra s vunanim psićem."

"Dobro. Još netko?"

"Jedna osoba", reče Tommy polako.

"Tko?"

"Carl von Deinim."

"Oh", Tuppence osjeti tjeskobu. Znači, ipak.. "Kada?" upita.

"Za vrijeme ručka. Iskrao se iz blagovaonice, došao do svoje sobe i onda kliznuo do prolaza za tvoju. Bio je unutra barem petnaest minuta." Zaustavi se.

"To pojašnjava sve, zar ne?"

Tuppence kimnu. Da, to pojašnjava sve. Carl von Deinim nije imao razloga otići u sobu gospođe Blenkinsop i zadržati se tamo petnaest minuta da nije...

Njegovo suučesništvo bijaše dokazano. Morao je biti, Tuppence pomisli, vraški dobar glumac. Tommyjeve riječi zazvone u njenim ušima. Carl von Deinim je bio domoljub; bio je neprijateljski agent koji radi za svoju domovinu. Zbog toga ga se treba kloniti.

Da, ali i uništiti. "Baš mi je žao", izusti ona polako.

"I meni", reče Tommy. "On je dobar momak."

Tuppence reče: "Ti i ja bismo mogli isto raditi u Njemačkoj."

Tommy kimnu. Tuppence nastavi.

"Dobro, sada više-manje znamo na čemu smo. Carl von Deinim surađuje s Sheilom i njenom majkom. Gospođa Perenna vjerojatno vodi glavnu riječ. A tu je i ona čudna žena koja je jučer pričala s Carlom. I ona je također nekako umiješana u sve to."

"Sto ćemo sada?"

"Morali bismo pretražiti sobu gospođe Perenne jednom. Tamo bismo mogli pronaći neki trag. I moramo je pratiti, vidjeti kamo ide i s kim se nalazi. Tommy, hajdemo ščepati Alberta odmah ovdje."

Tommy se složi. Prije mnogo godina Albert, potrčko u hotelu, otišao je u vojsku s mladim Beresfordom, dijelivši s njim brojne avanture. Poslije je ušao u njihovu službu i organizacija ga je smatrala čovjekom od povjerenja. Prije nekih šest godina oženio se i sada je ponositi vlasnik gostionice "The Duck and Dog" u Južnom Londonu.

Tuppence naglo nastavi: "Albert će biti oduševljen. Dovest ćemo ga ovamo. Može odsjesti u gostionici kraj stanice i može pratiti Perenne za nas... ili za bilo koga drugog."

"Što je s gospođom Albert?"

"Ona je pošla s djecom svojoj majci u Wales prošlog ponedjeljka. Zbog zračnih napada. Sve se savršeno slaže."

"Da, to je odlična ideja, Tuppence. Da bilo tko od nas slijedi ženu, upadalo bi u oči. Albert će biti savršen. A što se tiče... smatram da imamo moralnu obvezu paziti na tu tzv. Poljakinju koja je pričala s Carlom i koja se smucala ovuda."

Izgleda mi da ona najvjerojatnije predstavlja drugu stranu ovog posla... i to je ono što se moramo potruditi doznati."

"Oh da, slažem se u potpunosti. Došla je ovdje po zapovijedi ili da preuzme poruku. Sljedeći put kad je vidimo, jedan od nas je mora slijediti i saznati nešto više o njoj."

"A da gledamo kroz sobu gospođe Perenne, a pretpostavljam da bismo mogli i kroz Carlovu?"

"Ne vjerujem da ćeš naći nešto u njegovoj. Naposljetku, ipak je Nijemac, i policija je u mogućnosti da je pretraži, te je on sigurno pažljiv. S Perennom će biti teško. Kad je ona izvan kuće, Sheila je često tamo, a tu su Betty i gospođa Sprot koje često šetaju po pristaništu, dok gospođa O' Rurke provodi jako puno vremena u svojoj sobi."

Zastala je. "Najbolje bi bilo u vrijeme ručka."

"Vrijeme gospodina Carla?"

"Točno. Mogu se praviti da imam glavobolju i ići leći u sobu... Ali ipak netko može doći provjeriti da vidi kako sam. Znam, jednostavno ću otići tiho prije ručka u svoju sobu bez da ikome išta kažem. Onda poslije ručka mogu reći da sam imao glavobolju."

"A da ipak ja to obavim? Moja alergija bi se mogla sutra ponovno javiti."

"Mislim da bi bilo bolje da ja to budem. Ako me uhvate, uvijek mogu reći da sam tražio aspirin ili nešto slično. Jedan od gostiju u sobi gospode Perenne može uzrokovati puno više problema."

Tommy se naceri. "O skandaloznoj osobi."

Smijeh zamre nakon toga. Izgledao je ozbiljan i zabrinut. "Što prije, to bolje, starino. Novosti nisu dobre. Moramo nešto otkriti ubrzo."

Nastavivši svoju šetnju, Tommyje ušao u poštanski ured te je, dobivši vezu s gospodinom Grantom, izvijestio ga da je 'dosadašnji tijek operacije bio uspješan i naš prijatelj C je zasigurno umiješan'.

Nakon toga napisao je pismo i poslao ga. Bilo je adresirano na gospodina Alberta Bata, "The Duck and Dog", Glamorgan St, Kennington.

Nakon toga, kupio je tjedne novine koje otvoreno obavještavaju Englesku o tome što će se stvarno dogoditi te, okrenuvši se, lagano odšeta u pravcu Sans Soucija.

Ubrzo ga je dozvao srdačni glas zapovjednika Havdocka koji se naslanjao iz svog dvosjeda i vikao:

"Halo, Meadowses, trebaš li prijevoz?"

Tommy zahvalno prihvati prijevoz i uskoči u auto.

"Čitaš te novine, žarne?" zapitao je Havdock, zureći u grimiznu naslovnici! Inside Weekly Newsa.

Gospodin Meadows pokazao je blagu zbunjenost. "Odvratne novine", složio se.

"Ali katkad se vidi da stvarno znaju o čemu se radi."

"A katkad su i u krivu."

"Oh, itekako."

"Istina je", reče zapovjednik Havdock, vozeći krajnje nepravilno i skoro se sudarivši s velikim kamionom. "Što misliš, ima li istine u glasinama da nam se Staljin obratio?"

"Nadaj se, sine, nadaj se", reče zapovjednik Havdock. "Rusi su pokvareni do srži i takvi su uvijek bili. Ne vjeruj im nikada, to ja kažem. Čuo sam da si se razbolio?"

"Samo lagana hunjavica. Dobijem je uvijek u ovo doba godine."

"Da, naravno. Nikad nisam patio od toga, ali sam imao prijatelja koji jest.

Hvatalo ga je redovito svakog lipnja. Jesi li dovoljno zdrav za partiju golfa?"

Tommy reče kako bi mu se to jako svidjelo.

"Odlično. Što kažeš na sutra? Evo što ćemo: sutra imam sastanak oko pitanja padobranaca, okupljamo jedinicu lokalnih dragovoljaca-odlična ideja ako mene pitaš. Vrijeme je da svi učinimo koliko možemo. Što kažeš da odemo na golf oko šest?"

"Hvala lijepo. Volio bih to."

"Dobro. Dogovoreno." Zapovjednik je dovezao auto naglo do vrata Sans Soucija.

"Kako je uvažena Sheila?" upita on.

"Vrlo dobro, mislim. Ne viđam je baš često." Havdock se na to grohotom nasmije.

"Ne onoliko koliko bi htio, kladim se! Zgodna djevojka, ali vraški nepristojna.

Previše se druži s onim Nijemcem. Prokleta nedomoljubno, kažem ja. Usudio bih se reći da nema koristi od starkelja kao što smo nas

dvojica, ali ima jako puno zgodnih momaka u našoj Službi. Zašto se petljati s prokletim Nijemcem? Takve stvari me rasrđuju."

Gospodin Meadows reče: "Budi oprezan, upravo se penje iza nas."

"Nije me briga i da čuje! Volio bih da čuje. Rado bih naprašio Carlovu pozadinu za njega. Svaki pošteni Nijemac bori se za svoju domovinu.. a ne smuca se ovuda da bi izbjegao to!"

"U svakom slučaju jedan Nijemac manje u slučaju Njemačke invazije na Englesku", reče Tommy.

"Hoćeš reći da je već ovdje? Ha-ha! Jako dobro, Meadows! Nije da vjerujem o priče o invaziji. Nikad nitko nije pokušao invaziju na nas i neće. Imamo mornaricu, Bogu hvala!"

S tom domoljubnom izjavom zapovjednik otpusti kvačilo s trzajem i automobil se nastavi penjati uz brežuljak prema Smuggler's Restu.

16.

Tuppence je stigla na vrata Sans Soucija u dvadeset do dva. Skrenula je s prilaza, kroz vrt, i ušla u kuću kroz ostakljena vrata crtaće sobe. Miris irskog variva, klapanje tanjura i žamor glasova dopirali su izdaleka. U Sans Souciju je uvijek bilo posla u vrijeme ručka.

Tuppence je čekala kraj vrata crtaće sobe dok Marta, sluškinja, nije prošla kroz predvorje u blagovaonicu, a onda je otrčala brzo uz stepenice, bosa. Otišla je u svoju sobu, obula svoje udobne sobne papuče, otišla kroz hodnik u sobu gospođe Perenne. Kad je ušla, pogledala je uokolo i osjetila je kako je preplavljuje određeno gađenje.

Ovo nije baš lijep posao. Bilo bi skroz u redu da je gospođa Perenna bila jednostavno gospođa Perenna. Zabada nos u tuđe privatne stvari... Tuppence se stresla - nervozni pokret, koji je ostatak iz njene mladosti. U jeku je rat! Otišla je do komode. Brza i tiha u svojim pokretima, ubrzano je prešla po sadržajima ladica. Jedna je bila zaključana. To joj se učinilo obećavajuće.

Tommyju su predani određeni alati i upute kako ih koristiti. On je sve to obznanio Tuppence. Dva, tri tiha pokreta rukom i ladica iskoči vani. Bio je tu mali sef s dvadeset funti u novčanicama, nešto srebra - također i kutija s nakitom.

Bila je tu još i hrpa papira. To je upravo ono što je Tuppence najviše zanimalo.

Brzo je prošla kroz njih; letimično ih pogledavši. Više si vremena nije mogla priuštiti. Papiri vezani za hipoteku na Sans Souciju, bankovni račun, pisma.

Vrijeme je proletjelo; Tuppence površno preleti preko dokumenata, koncentrirajući se na bilo što što bi moglo imati dvostruko značenje.

Dva pisma od prijatelja iz Italije, pisma s putovanja, naizgled posve bezazlena. Ali, moguće je da nisu tako bezopasna kao što izgledaju. Neko pismo od Simona Mortimera iz Londona - suhoparno - toliko da Tuppence nije bilo jasno zašto je zadržano.

Je li gospodin Mortimer izgledao tako bezopasno? Na dnu hrpe bilo je pismo, izbljedjele tinte, potpisano s Pat, koje je započinjalo:

"Ovo će biti posljednje pismo koje ti pišem, Eileen moja draga..."

Ne, ne to! Tuppence se nije mogla natjerati da to pročita! Sklopivši pismo, složila je ostala pisma povrh njega i onda, iznenada prenutu, gurnula je ladicu - bez vremena da je zaključa - i kada su se vrata otvorila i gospođa Perenna ušla, ona je neodređeno tražila nešto među bocama na umivaoniku. Gospođa Blenkinsop okrenula je svoje smeteno i glupasto lice prema svome domaćinu.

"Molim vas, oprostite mi, gospođo Perenna. Došla sam s velikom glavoboljom i htjela sam malo prileći i uzeti aspirin, ali nisam mogla naći nijedan u svojoj sobi pa sam mislila da se nećete ljutiti - pretpostavljala sam da imate koji zato što ste ih ponudili gospođi Minton neki dan..."

Gospođa Perenna uleti u sobu. Oštrina se osjećala u njenom glasu dok je govorila: "Zašto me, gospođo Blenkinsop, niste došli dolje pitati?"

"Da zaista, trebala sam. Ali, znala sam da ste na ručku, ajatako mrzim ometati druge..." Prolazeći pokraj Tuppence, gospođa Perenna dohvati bocu aspirina s umivaonika.

"Koliko ih želite?" upitaju ona. Gospođa Blenkinsop ih uzme tri. Ispraćena od gospođe Perenne prešla je u svoju sobu i oklijevala oko uporabe termofora.

Gospođa Perenna joj dobaci: "Ali, vi imate svoj aspirin, žarne? Vidjela sam..."

Tuppence zavapi: "Oh, znam. Znam, imam ih negdje, ali nisam ih mogla nikako pronaći."

Gospođa Perenna reče, uz bljesak svojih velikih bijelih zubiju: "Pa, dobro se odmorite dok ne bude vrijeme za čaj." Izašla je vani, zatvarajući vrata za sobom. Tuppence duboko udahne, liježući na svoj krevet nepomično za slučaj da se gospođa Perenna vrati. Je li ona išta posumnjala?

Oni zubi, tako veliki i tako bijeli - da te lakše pojedu, draga moja. Tuppence je uvijek razmišljala o tome kad bi primijetila te zube. Također, i te ruke gospođe Perenne... Velike ruke okrutnog izgleda. Činilo se da je prihvatila sasvim normalno Tuppenceinu nazočnost u njenoj sobi.

Ali, kasnije će otkriti da je ona ladica ostala otključana. Hoće li onda posumnjati? Ili će možda pomisliti da ju je ona sama ostavila slučajno otključanu? Često joj se to dešavalo. Je li Tuppence namjestila sve papire na isti način kako su stajali i prije? Svakako, ako gospođa Perenna i primijeti da nešto nedostaje, vjerojatnije je da će prije osumnjčiti nekoga od slugu nego "gospođu Blenkinsop".

Ako i posumnja, zar je ne bi trebala optužiti za pretjeranu znatiželju? Postojali su ljudi, Tuppence je znala, koji su čeprkali i otvarali. Ali ipak, ako gospođa Perenna jest glasoviti njemački agent M, bit će osumnjičena da je upletena u kontrašpijunažu. Činila se skroz prirodnom — osim one oštroomne primjedbe glede aspirina. Iznenada Tuppence sjedne na krevet. Sjetila se da su se njeni aspirini, zajedno s jodom i bocom sode, nalazili u pretincu pisaćeg stola gdje ih je ostavila kad se raspremala. Činilo se, stoga, da ona nije jedina osoba koja se šulja po tuđim sobama. Gospođa Perenna je to učinila prije nje.

17.

Sljedećeg dana, gospođa Sprot je otišla u London. Nekoliko probnih primjedbi s njene strane odmah je izazvalo različite ponude stanovnika Sans Soucija o čuvanju Betty. Kada je gospođa Sprot, uz mnogo puta ponovljeno preklinjanje Betty da bude veoma dobra djevojčica, otišla, Betty se vezala za Tuppence, koja je izabrala da vodi brigu o njoj tijekom jutra.

"Igrajmo se", započela je Betty. "Igrajmo se skrivača." Govorila je sve lakše svakim idućim danom i stekla je naviku fiksirati sugovornika pogledom i pritom nagnuti glavu na jednu stranu te očaravajućim osmijehom tepati: "Moooolim".

Tuppence ju je namjeravala odvesti u šetnju, no zato što je jako kišilo, odgodile su šetnju i produžile u spavaću sobu, te ju je Betty odvela do najdonje ladice ormara u kojoj su bile njene igračke.

"Hoćemo li se igrati skrivača?" upita Tuppence. Ali, Betty se već predomislila i umjesto toga zatražila: "Čitaj mi priču." Tuppence je izvukla podosta poderanu knjigu s jednog kraja stalaže - da bi odmah bila prekinuta Bettyvim povikom.

"Ne, ne. Ružna... Zločesta..."

Tuppence je zurila iznenađeno malo u nju, a malo u knjigu, koja je zapravo bila ilustrirana verzija Malog princa. "Je li Mali princ zločest?" u nevjerici će.

"Zbog toga što toliko zapitkuje?"

Betty je naglašeno ponavljala: "Zlo-če-sta!" T konačno s krajnjim naporom:

"Prljava!" Zgrabila je knjigu iz Tuppenceinih ruku i vratila je na stalažu, da bi zatim izvukla indentičnu knjigu s drugog kraja stalaže,

usput povikavši uz blistav osmjeh:

"Čisti i lijepi Mali princ!"

Tuppence je shvatila da su prljave i istrošene knjige zamijenjene novijim i održavanijim izdanjima, i to ju je prilično zabavljalo. Gospođa Sprotje bila u velikoj mjeri jedna od onih majki za koje bi se, po Tuppenceinom mišljenju, moglo reći da su "higijeničarke". Uvijek užasnute bakterijama, nečistom hranom, dječjim žvakanjem zaprljanih igračaka.

Tuppence, koja je odgojena u slobodarskom i lagodnom sveučilišnom okruženju, uvijek se gnušala pretjerane higijene i odgojila je svojih dvoje djece da prihvate ono što je ona nazivala "razumnom količinom" prljavštine. No, kakogod, poslušno je uzela čistu kopiju Malog princa i čitala je djetetu uz prikladne sporadične komentare. Betty je mrmljala:

"To je Mali princ! S ružom! U pustinji!" Pritom je upirala ljepljivim prstom u ove slike, prijeteci da uskoro ova druga kopija knjige prijeđe na hrpu oštećenih.

Zatim su nastavili s Princezom na zrnu graška i Trnoružicom, a tada je Betty sakrila knjige i Tuppence je trebalo nevjerovatno mnogo vremena da pronađe svaku od njih, na Bettvino veliko oduševljenje, i tako je jutro brzo prohujalo.

Poslije ručka, Betty je otišla na spavanje i tada je gospođa O'Rourke pozvala Tuppence u svoju sobu. Soba gospođe O'Rourke bila je vrlo neuredna i jako je mirisala na pepermint i ustajali kolač s blagom primjesom zadaha na moljce.

Na svakom stolu bile su fotografije djece, unučadi, nećaka i nećakinja te pranećaka i pranećakinja gospođe O' Rourke. Bilo ih je toliko mnogo da se Tuppence činilo da gleda na set raskošne predstave iz kasnog viktorijanskog doba.

"Znate s djecom, gospođo Blenkinsop", dobacila je onako usput gospođa O'Rourke.

"Pa, tako, tako", odvrati Tuppence, "uz svoje dvoje... " Gospođa O'Rourke brzo ju prekine: "Dvoje? Razumjela sam vas da imate troje djece?"

"Oh, naravno, troje. Ali, dvoje od njih su vršnjaci i razmišljala sam o danima provedenim s njima."

"Ah, naravno. Izvolite, sjednite, gospođo Blenkinsop. Osjećajte se kao u svojoj kući." Tuppence je sjela poslušno i zaželjela je da joj gospođa O'Rourke ne izaziva uvijek nelagodu. Sad se osjećala baš kao Ivica i Marica kad su prihvatili vještičje gostoprimstvo.

"Kažite mi sad", reče gospođa O'Rourke, "što mislite o Sans Souciju?" Tuppence je započela nekakvu vrstu vatrenog hvalospjeva prepunog veličanja, ali ju je gospođa O'Rourke prekinula naglo i bez pardona.

"Ja sam vas, naime, htjela pitati ne osjećate li nešto čudno u vezi s ovim mjestom?"

"Čudno? Ne, mislim da ne."

"Ni u vezi s gospođom Perenne? Zainteresirani ste za nju, dopustite da primijetim. Vidjela sam vas kako je gledate i gledate iznova."

Tuppence se odjednom zarumenjela. "Ona... Onaje zanimljiva žena."

"Nije li?"

Na to će gospođa O'Rourke. "Ona izgleda prilično svakidašnje, ako je ona onakva kakvom se čini na prvi pogled. Ali, možda nije onakva kakvom se predstavlja.

Jeste li o tome razmišljali?"

"Stvarno, gospođo O'Rourke, ne razumijem o čemu govorite."

"Jeste li ikada promislili da su mnogi od nas na neki način drugačiji od onog kakvim se predstavljaju. Uzmimo na primjer gospodina Meadowesa. On je zagonetan tip muškarca. Nekada bi se zaklela da je tipičan Englez, glup do srži, a drugih trenutaka zamijetim mu pogled ili uhvatim koju riječ koja je sve samo ne glupa.

Čudno je sve to, zar ne mislite tako?"

Tuppence odgovori odrješito: "Oh, stvarno mislim da je gospodin Meadowes vrlo običan."

"Tu su i drugi. Možda pretpostavljate na koga mislim?" Tuppence je kimala glavom odajući posvemašnju začuđenost.

"Ime", započne gospođa O'Rourke ispitivački, "počinje sa slovom S." Kimala je glavom neko vrijeme. Uz nagli napad ljutnje i nesputanom željom da stane u obranu nečega mladog i ranjivog, Tuppence progovori oštro:

"Sheila je samo buntovna. Većinom su svi buntovni u tim godinama."

Gospođa O' Rourke kimala je glavom gore - dolje, podsjećajući Tuppence na debelog kineskog mudraca kojeg se sjećala s kamina svoje tete Gracije. Širok osmijeh je zaigrao na njenim usnama. Kazala je mekano:

"Možda niste znali, ali kršteno ime gospođe Minton je Sophia."

"Oh", Tuppence je bila zaprepaštena. "Niste mislili na Sheilu?"

"Nisam", odgovori gospođa O'Rourke.

Tuppence se odmakne do prozora. Mislila je kako je čudno što je ova starica može tako lako uznemiriti, šireći oko nje atmosferu nemira i straha.

"Ja sam kao miš u mačjim šapama", mislila je Tuppence. "Tako se sada osjećam..." Ova starica širokog osmjeha sjedila je ondje, gotovo kao da ju se moglo čuti kako prede, a ipak tu kao da se čulo i

tapkanje šapa koje se igraju s nečim i usprkos predenju, ne dopuštaju ničemu da izmakne...

"Gluposti, same gluposti! Ja sigurno umišljam", mislila je Tuppence, zureći kroz prozor u vrt. Kiša je prestala. Kapljice kiše lagano su se slijevale s drveća. "To sve sam ja umislila. No, ja nisam osoba koja, ničim izazvana, nešto uобрази.

Postoji nešto, nešto zlo tamo. Kad bih mogla razabrati što je to..."

Njena zamišljenost naglo nestade. U dnu vrta grmlje je bilo razmaknuto na jednome mjestu. U toj praznini pojavi se lice, zureći potajno prema kući. Bilo je to lice strankinje koja je stajala i pričala s Carlom von Deinimom na cesti. Bilo je tako mirno, oči su bez treptanja zurile, tako da je Tuppence pomislila da nije ljudsko. Zurilo je, zurilo je prema prozorima Sans Soucija. Bilo je bezizražajno, ali ipak, nedvojbeno je bilo nečeg zlobnog u njemu. Nepomično, neumoljivo.

Predstavljalo je nešto tjeskobno, neku snagu, nikad viđenu u Sans Souciju i engleskim ladanjskim kućama.

Dakle, promisli Tuppence, ne gleda li Jael kako bi zabila nož u grudi uspavane Siserae? Ove su misli u djeliću sekunde prostrujale Tuppenceinom glavom.

Okrenuvši se naglo od prozora, promrmljala je nešto gospođi O'Rourke, požurila iz sobe i zatim sjurila niz stepenice i kroz ulazna vrata. Skrenula je desno i potrčala stazom uz rub vrta prema mjestu gdje je ugledala lice. Sada nije bilo ničeg tamo. Tuppence se probila kroz grmlje i izašla na cestu te pogledala prema gore i prema dolje. Nije nikoga primijetila. Kamo li je žena mogla nestati?

Zdvajajući, okrenula se i vratila se na imanje Sans Soucija. Je li mogla sve ovo umisliti? Ne, žena je bila ondje. Uporno je lutala vrtom vireći iza grmlja. Ubrzo se cijela smočila i nije pronašla nikakvih tragova prisustva te čudne žene.

Vraćala se prema kući s neodređenom slutnjom s čudnom amorfnom bojazni da će se nešto uskoro dogoditi.

Nije pogodila što bi to moglo biti, niti bi ikad pogodila. ni sada kada se razvedrilo, gospođa Minton odijevala je Betty, pripremajući je za šetnju.

Spremale su se otići do grada kupiti gumenu patku koja bi stajala u Bettvnoj kadi. Bettvje bila vrlo uzbuđena i otimala se tako jako da joj je bilo gotovo nemoguće navući ruke u vuneni pulover. S rukama stisnutim jedna uz drugu, Bettvje vikala iz sveg glasa: "Tupi patku. Tupi patku. Za Bettvnu katu. Za Bettvnu katu", i pritom je u velikoj mjeri uživala u besmislenom ponavljanju ovih važnih činjenica.

Dvije šibice, nemarno ostavljene prekrižene na mramornom stolu u hodniku, bile su Tuppence znak da gospodin Meadows provodi poslijepodne vukući se za gospođom Perennom. Tuppence se prepustila društvu gospodina i gospođe Cayley u dnevnoj sobi. Gospodin Cayley bio je užasno loše volje. Došao je u Leahampton, objasnio je, radi potpunog odmora i tišine, a kako bi mu se to moglo ostvariti kad je dijete u kući? Cijeli danje divljalo, vikalo i trčalo, skakalo gore-dolje.

Njegova je žena tiho prozborila da je Betty stvarno drag mali mišić, ali ta njena primjedba nije bila prihvaćena.

"Nema sumnje, nikakve sumnje", kazao je gospodin Cayley, istežući pritom svoj dugi vrat. "Njena majka trebala bi je naučiti da bude tiha. Treba uzeti u obzir druge ljude. Invalide, ljude koji trebaju odmarati živce."

Tuppence je kazala: "Nije moguće dijete njenih godina prisiljavati da bude mirno. Nije prirodno - ne bi bilo nešto u redu s djetetom da je mirno." Gospodin Cayleyje progundao ljutito: "Gluposti, gluposti, ovaj glupi moderni odgoj. Dopušta se djeci da rade što god žele. Dijete bi se trebalo naučiti da sjedi mirno i igra se lutkom, ili čita, ili radi već nešto drugo."

"Nema još ni tri godine", kazala je Tuppence, smiješeći se. "Teško je očekivati od nje da čita."

"Pa, nešto se mora poduzeti. Razgovarat ću sa gospođom Perennom. Dijete je pjevalo, pjevalo je u njenom krevetu prije sedam sati jutros. Imao sam besanu noć i tek što sam malo prodrijemao pred jutro, ona me odmah razbudila."

"Vrlo je važno da se gospodin Cayley naspava što više", kazala je nervozno gospođa Cayley. "Doktor je tako naredio."

"Trebali biste biti u staračkom domu", odvrati Tuppence.

"Draga gospođo, takva mjesta su besramno skupa, uostalom nemaju ni pravu atmosferu. Postoji nekakva naznaka bolesti u zraku koja veoma loše djeluje na moju podsvijest."

"Veselo društvo samo, naredio je doktor", objasnilaje gospođa Cayley veselo.

"Treba voditi običan život. Mislio je da bi bilo bolje biti u hotelu nego iznajmiti namještenu kuću. Tu gospodin Cayley vjerojatno ne bi bio zaokupljen svojim mislima, a izmjenjivanje ideja s drugim ljudima pozitivno bi ga stimuliralo."

Po Tuppenceinoj prosudbi, izmjenjivanje ideja za gospodina Cayleyja značilo je držati monolog o svojoj bolesti i simptomima koji bi jedino onda mogao biti prihvaćen s odobravanjem ili neodobravanjem.

Tuppence je vješto okrenula temu razgovora. "Željela bih dami kažete", rekla je, "svoje viđenje života u Njemačkoj. Rekli ste mi da ste često putovali tamo zadnjih godina. Bilo bi zanimljivo čuti mišljenje jednog iskusnog putnika koji je prošao cijeli svijet, poput vas. Vidim da ste tip čovjeka koji nije sputan predrasudama i mislim da biste mogli dati pravi uvid u uvjete koji vladaju tamo."

Po Tuppenceinom mišljenju, uvijek je trebalo nabaciti laskanja kad je muškarac u pitanju. Gospodin Cayley odmah je zagrizao mamac.

"Kako ste već spomenuli, draga gospođo, ja sam u stanju procijeniti situaciju čisto i bez pradržasuda. Dakle po mom mišljenju..." Uslijedio je monolog.

Tuppence je povremeno uskakala prigodnim komentarima poput:

"To je vrlo zanimljivo" ili "Vi ste veoma oštrouman promatrač", te je slušala s velikom pažnjom koja nije bila prikladna okolnostima. Gospodin Cayley, ponesen pažnjom osobe koja ga je slušala, prikazivao je sebe kao odanog pobornika nacizma. Kako je moglo biti puno bolje, natuknuo je, za Englesku i Njemačku da su se ujedinile protiv ostatka Europe.

Povratak gospođe Minton i Betty, s pribavljenom plastičnom patkom, kako i priliči, prekinuo je monolog koji je trajao neprekidno gotovo dva sata. Svrnuvši pogled, Tuppence je uočila zanimljiv izraz na licu gospođe Cayley. Bilo ga je teško definirati. Mogla je to samo biti opravdana ljubomora supruge koja je zamijetila preveliku pažnju koju druga žena poklanja njenom suprugu. Mogla je to biti ljutnja jer je gospodin Cayley preotvoreno iznio svoje političke stavove. U svakom slučaju, primjećivalo se nezadovoljstvo.

18.

Ispijanje čaja bilo je sljedeće i pritom nije dobro prijaio povratak gospođe Sprot iz Londona koja je odmah uzviknula:

"Nadam se da je Betty bila dobra i da nije stvarala probleme? Jesi li bila dobra djevojčica, Betty?" Na to je Betty relaksirano odvrtila jednom jedinom riječju:

"Prokletstvo!"

Međutim, ovo nije bio izraz nezadovoljstva majčinim povratkom, već samo zahtjev za većom pažnjom. To je izazvalo gutanje knedle kod gospođe O'Rourke i jedno prijekorno: "Molim te, Betty draga", od majke mlade djevojčice. Zatim je gospođa Sprot sjela, ispila nekoliko šalica čaja i utonula u nadahnuti govor o kupovini u Londonu, gužvi u tramvajima, o tome što je vojnik, koji se nedavno vratio iz Francuske, rekao okupatorima o njenoj hrabrosti, i o tome kako joj je djevojka u prodavaonici čarapa povjerila kako će uskoro zavladatai nestašica čarapa.

Razgovor je, u biti, bio potpuno ugodan. Nastavio se kasnije na otvorenoj terasi jer je sunce sada sijalo, a kišni danje bio stvar prošlosti. Betty je veselo trčkarala uokolo, odlazila je na tajanstvene izlete u grmlje i vraćala se s lovorovim lišćem ili hipom oblutaka koje je stavljala u krilo nekog od odraslih, uz zbunjujuće i nejasno objašnjenje o tome što predstavljaju. Na sreću sama se zabavila i bila zadovoljna sporadičnim upitima poput:

"Kako lijepo, draga. Zar stvarno?" Nikad večer nije bila tako tipična za Sans Souci u svom njenom bezopasnom izdanju. Tračanje, ogovaranje, predviđanje o tijeku rata. Može li se Francuska oporaviti? Hoće li Weygand uspjeti? Što će Rusija poduzeti? Bi li Hitler uspio okupirati Englesku ako pokuša? Hoće li se Pariz rasprsnuti ako se stegne obruč oko njega? Je li istina da...? Rečeno je da...

Govori se o... Politički i vojni skandali su se izmjenjivali.

Tuppence je promislila: Tračanje da je opasno? Glupost, to je sigurnosni ventil.

Ljudi uživaju u ovim glasinama. To im daje snage da se nastave nositi sa svojim osobnim neurozama i brigama. Ona je dala svoj obol tome započinjući sa:

"Moj sin mi je rekao, ali ne zaboravite ovoje povjerljivo, razumijete..."

Odjednom gospođa Sprot preleti pogledom sat. Dragi Bože, skoro je sedam sati.

Trebala sam dijete staviti na spavanje prije sat vremena.

"Betty, Betty!" Već duže vrijeme Betty nije svratila do terase iako nitko nije primijetio da nedostaje. Gospođa Sprotju je dozivala sa sve većim nestrpljenjem.

"Bettviiii! Gdje li je to dijete?" Gospođa O'Rourke prozbori uz glasan smijeh:

"Nema sumnje da je 'u šteti'. Ovo je jedino doba kada imamo mira."

"Betty, smjesta dolazi!" Nije bilo odgovora i gospođa Sprot je gubila stpljenje.

"Pretpostavljeni da je moram poći potražiti. Pitam se gdje li bi mogla biti?"

Gospođica Minton bila je uvjerena da se skriva, a Tuppence, sjećajući se svoga djetinjstva, predloži da je potraže u kuhinji. Ali, nisu mogli pronaći Betty ni u kući ni izvan kuće. Tražili su je po cijelom vrtu i sobama. Betty nije bilo nigdje.

Gospođa Sprot se naljuti. "To je bezobrazno od nje, vrlo bezobrazno! Mislite li da je otišla na cestu?"

Zajedno s Tuppence, otišla je do kapije i pogleda niz brdo. Nije bilo nikoga na vidiku osim trgovačkog pomoćnika s biciklom koji je pričao sa služavkom iz St.

Luciana na drugoj strani ceste.

Na Tuppencein prijedlog, ona i gospođa Sprot prijeđu cestu, i upitaju ih jesu li vidjeli djevojčicu. Oboje su niječno zavrtjele glavom, a tada sluškinja, naglo se sjetivši, upita:

"Mislite na malenu djevojčicu u zelenoj točkastoj haljini od pamuka?"

Gospođa Sprot potvrdi s nestrpljenjem: "Tako je!"

"Vidjela sam je prije pola sata kako odlazi niz cestu s nekom ženom." Gospođa Sprot upita sa zaprepaštenjem: "Sa ženom? Kakvom ženom?"

Djevojci je očigledno bilo neugodno. "Pa... rekla bih da je žena bila nekako čudnog izgleda. Strankinja. Čudno obučena. Imala je nekakav šal, ne nosi šešir i imala je neobično lice, nesvakidašnje. Vidjela sam je jednom ili dvaput u zadnje vrijeme i moram vam reći da mi je izgledala kao da oskudijeva u svemu, ako znate na što mislim", dodala je puna želje da pomogne.

U tome trenutku, Tuppence se sjeti lica koje je vidjela to poslijepodne kako viri iz grmlja i predosjećaj koji ju je prožeo. Ali, nije nikada povezala tu ženu s djetetom, ni sada nije mogla razumjeti. Imala je malo vremena za nagađanja jer se gospođa Sprot umalo onesvijestila pored nje.

"Oh, Betty, malena moja djevojčice. Oteta je. Kako je žena izgledala, je li ciganka?"

Tuppence ju je žestoko prodrmala. "Ne, svijetle je puti, veoma svijetle, ima široko lice s izraženim jagodicama i ima razmaknute plave oči." Vidjela je da gospođa Sprot bulji u nju i čeka objašnjenje.

"Vidjela sam je danas poslijepodne kako viri iz grmlja u dnu vrta. Primijetila sam je da luta uokolo. Carl von Deinim je razgovarao s njom neki dan. To mora da je ista žena."

Služavka je kimnula potvrdno i dodala: "Tako je. Ima svijetlu kosu. Ako mene pitate, malo je kratka pameću. Nije razumjela ništa što joj se govori."

"Oh, Bože", proštenja gospođa Sprot. "Što da učinim?"

Tuppence je obgrli rukom. "Dođite do kuće, popit ćete jedan konjak, a onda ćemo pozvati policiju. Sve će biti u redu. Pronaći ćemo je."

Gospođa Sprot je pošla za njom potišteno, mrmljajući unevjerici: "Ne razumijem kako je Betty mogla otići sa strancem."

"Veoma je mlada", prozbori Tuppence. "Nije dovoljno odrasla još da bi bila sramežljiva."

Gospođa Sprot zaplače slabašno: "Sigurno je neka grozna Njemica. Ubit će moju Betty."

"Gluposti", odgovori Tuppence uvjerljivo. "Bit će sve u redu. Pretpostavljam da je riječ o nekoj ženi koja nije baš svoja."

Ali, nije vjerovala vlastitim riječima, nije nijedan trenutak povjerovala da je mirna plavuša neodgovorna luđakinja. Carl! Bi li Carl što znao o ovome? Je li Carl umiješan u ovo? Nekoliko minuta poslije nije više sumnjala. Carl von Deinim, kao i ostali, izgledao je zapanjeno, bio je u nevjerici, potpuno iznenađen. Čim su sve činjenice bile razjašnjene, major Bletchley je preuzeo kontrolu.

"Hajde, draga gospođo", obratio se gospođi Sprot. "Sjednite, popijte malo ovog konjaka, neće vam naškoditi, a ja idem ravno u policijsku stanicu."

Gospođa Sprot prozbori tiho: "Pričekajte trenutak, nečeg sam se sjetila."

Potrčala je uz stepenice, a zatim niz hodnik do svoje i Bettvine sobe. Minutu ili dvije kasnije, začuli su njene korake koji su divlje odzvanjali po stropu. Sjurila se niz stepenice kao luđakinja i prikovala ruku majora Bletchleyja za telefonsku slušalicu koju je upravo htio podignuti.

"Ne, ne", prostenjalaje. "Ne smijete, ne smijete..." Dašćući divlje, srušila se u naslonjač. Svi su je okružili. Minutu ili dvije kasnije se pribrala. Sjedeći, s rukom gospođe Cayley na svom ramenu, ispružila je nešto tako da svi vide.

"Ovo sam našla na podu svoje sobe. Bilo je omotano oko kamena koji je uletio kroz prozor. Pogledajte, pogledajte što piše." Tommy je uzeo cedulju i odmotao je. Bila je to poruka, pisana neobičnim čvrstim stranim rukopisom, velikim i podebljanim slovima.

VAŠE DIJETE JE KOD NAS NA SIGURNOM. USKORO ĆEMO VAM JAVITI ŠTO VAM JE ČINITI. AKO ZOVETE POLICIJU UBIT ĆEMO VAM DIJETE. NIKOME NIŠTA NE GOVORITE. ČEKAJTE UPUTE. A, AKO NE BUDE TAKO...

Bila je potpisana lubanjom i prekriženim kostima. Gospođa Sprot je slabašno stenjala: "Betty, Betty...!"

Svi su govorili uglas. "Pokvarene, ubilačke hulje!" govorila je gospođa O'Rourke.

"Životinje!" uzvikne Sheila Perenna. "Nevjerojatno, nevjerojatno, ne vjerujem nijednu riječ.

To je nečija neslana šala", reče gospođa Cayley.

"Oh, zaboga", dobaci gospođa Minton. "Ne razumijem. To je nevjerojatno", doda Carl von Deinim. A iznad svih njih odjekivao je snažan glas majora Bletchleyja:

"Proklete besmislice. Zastrašivanje. Moramo odmah obavijestiti policiju. Oni će brzo sve razriješiti." Još jednom je krenuo put

telefona. Ovaj put ga je zaustavio krik razbješnjene majke gospođe Sprot. On je uzviknuo:

"Ali, draga moja gospođo, to treba napraviti. Ovo je samo okrutan pokušaj tih nitkova da vas zaustave da im uđete u trag."

"Ubit će je."

"Gluposti. Ne bi se usudili."

"Ne želim riskirati, kažem vam. Ja sam joj majka. Na meni je da odlučim."

"Znam. Znam. Oni na to računaju, na to da ćete tako postupiti. To je prirodno.

Ali morate me poslušati, vojnika i svjetskog putnika, trebamo javiti policiji."

"Ne!" Bletchleyje očima tražio saveznike. "Meadowes, slažete li se sa mnom?"

Tommy je polako potvrdno kimnuo. "Cayley? Pogledajte, gospođo Sprot, oba Meadowesa i Cayley se slažu."

Gospođa Sprot prozbori energično: "Muškarci! Svi vi! Pitajte žene!" Tommyjeve oči potraže Tuppence. Tuppence prozbori, s tihim i drhtavim glasom: "Ja, ja se slažem s gospođom Sprot."

Mislila je: "Deborah! Derek! Da su oni u pitanju, osjećala bih se poput nje.

Tommy i ostali imaju pravo, ne sumnjam u to, ali ipak ne mogu to učiniti. Ne mogu riskirati."

Gospođa O'Rourke je govorila: "Nijedna majka na svijetu ne može toliko riskirati i to je činjenica."

Gospođa Cayley promrmlja: "Ja mislim, znate, da, pa...", i utone u rastrojenost.

Gospođica Minton prozbori drhtavo: "Dogodila se tako grozna stvar. Ne bismo sebi nikad oprostili da se nešto dogodi dragoj malenoj Betty."

Tuppence upita oštro: "Niste ništa rekli, gospodine Von Deinim?" Carlove plave oči su se caklile. Lice mu je postalo maska. Progovorio je usporeno i kruto: "Ja sam stranac. Ne znam kakva je engleska policija. Jesu li sposobni i brzi.. ?"

Netko je ušao u predvorje. Bila je to gospođa Perenna, obrazi su joj bili rumeni.

Očigledno je žurila uzbrdo. Pitala je: "Što se događa?"

Ton joj je bio zapovjednički, carski, nije zvučala poput ugodne domaćice odmorišta, već kao silovita žena. Ispričali su joj zbunjujuću priču koju je prepričavalo previše ljudi u isti čas, ali je ona brzo pohvatala sve konce. Kada je sve shvatila, izgledalo je da je sve sada na njoj da prosudi o tome. Bila je vrhovni sud. Držala je u brzini naškrabanu poruku jednu minutu, a tada ju je odložila natrag. Njene riječi su uslijedile oštro i zapovjedno.

"Policija? Nikave koristi od njih. Ne možete riskirati njihovu grešku. Uzmite zakon u svoje ruke. Pođite sami za djetetom."

Bletchley odgovori, sliježući ramenima: "U redu. Ako ne želite policiju, to je iduće najbolje što se može učiniti."

Tommy je dodao: "Ne vjerujem da su daleko odmakli."

"Pola sata, rekla je služavka", ubaci se Tuppence.

"Havdock", prozbori Bletchley. "Havdock će nam pomoći. Ima auto. Rekli ste da žena izgleda neobično? Strankinja? Trebala je ostaviti trag koji možemo pratiti."

Hajdemo, nemamo vremena za gubljenje. Ideš li Meadowses?"

Gospođa Sprot je ustala. "I ja idem."

"Draga gospođo, prepustite to nama..."

"Idem i ja."

"Akoinzistirate..."

Predao se mrmljajući nešto kako su ženke ubojitije od mužjaka kod svih vrsta.

Na kraju je zapovjednik Havdock, rješavajući situaciju s pouzdanom mornaričkom užurbanošću, dovezao auto. Tommy je sjeo do njega, a iza su bili Bletchley, gospođa Sprot i Tuppence. Ne samo što se gospođa Sprot čvrsto držala nje, nego je Tuppence bila jedina (uz izuzetak Carl von Deinima) koja je vidjela tajanstvenu otmičarku.

Zapovjednik je bio dobar organizator i brzo je radio. U tren oka napunio je auto benzinom, dobacio kartu okruga i veću kartu Leahamptona Bletchleyju u krilo i bio spreman za put.

Gospođa Sprot je otrčala opet gore, vjerojatno u svoju sobu da uzme kaput. Ali kad se vratila u auto i kad su se počeli spuštati nizbrdo, otkrila je Tuppence što ima u torbi. Bioje to mali pištolj. Reklaje tiho:

"Uzela sam ga iz sobe majora Bletchleyja. Sjetila sam se da je spominjao pred neki dan da ga ima."

Tuppence je izgledala kao da se premišlja. "Ne mislite valjda?" Gospođa Sprot odgovori stisnutih usnica: "Mogao bi nam dobro doći."

Tuppenceje sjedila čudeći se što majčinski osjećaji mogu pobuditi u običnoj mladoj ženi. Mogla je zamisliti da gospođa Sprot, koja je jedan od onih tipova žena koje u običnim situacijama zaziru u smrtnom strahu od vatrenog oružja, hladnokrvno ubija bilo koju osobu koja naudi njenom djetetu. Prvo su se odvezli, na

zapovjednikov nagovor, do željezničke stanice. Vlak je napustio Leahampton prije dvadeset minuta i bilo je moguće da su bjegunci otišli s njim.

Na stanici su se razdvojili, zapovjednik je preuzeo prodavača karata, Tommy šalter, a Bletchley nosače. Tuppenca i gospođa Sprot otišle su u ženski WC, u slučaju da je žena bila tamo kako bi se prerušila prije ulaska u vlak. Svi su se vratili ne saznajući ništa vrijedno. Sada je bilo mnogo teže pretpostaviti kako su se stvari razvijale. Najvjerojatnije su, kako je Havdock zamislio, otimači imali pripremljen auto i, kada je žena uvjerala Betty da pođe sa njom, oni su pobjegli.

Tada je Bletchley istaknuo još jednom kako je suradnja s policijom nužna. Treba im takva vrsta organizacije koja može poslati poruke diljem države, pokrivajući razne ceste. Gospođa Sprot je kimnula i jako stisnula usnice. Tuppenca prozbori:

"Moramo se staviti na njihovo mjesto. Gdje bi čekali s autom? Negdje blizu Sans Soucija, ali na mjestu gdje auto ne bi bio primijećen. Hajde, mislimo. Žena i Betty krenule su zajedno nizbrdo. Na dnu je šetnica. Auto je moglo biti tamo parkirano. Sve dok je netko pored auta, tamo može stajati dosta vremena.

Jedina druga moguća mjesta su parkiralište na Jamesovu trgu, također blizu, ili jedna od malih uličica koje vode od šetnice." Upravo u taj tren, prišao im je malen čovjek stidljivo i započeo govoriti, zamuckujući pomalo:

"Izvinite... Nadam se da se nećete uvrijediti.. ali n-n-n-n-nisam mogao prečuti što ste upravo ispitivali nosače (sada se obraćao majoru Bletchleyju). Nisam prisluškivao, naravno, samo sam došao vidjeti što je s paketom - čudno je to koliko sve kasni — kažu zbog pregrupiranja vojske - sve je to nezgodno kad je pokvarljivo - mislim na paket - i tako, eto - desilo se da sam naćuo - i stvarno mi je izgledalo kao divna slučajnost..."

Gospođa Sprot požuri naprijed. Zgrabi ga za ruku. "Vidjeli ste je! Vidjeli ste moju malenu djevojčicu!"

"Oh, stvarno, vaša mala djevojčica kažete? Nije li to lijepo...?"

Gospođa Sprot će plačno: "Recite mi." I njeni se prsti zabiju u ruku malenog čovjeka tako da je ovaj ustuknuo.

Tuppence dobaci brzo: "Molim vas, recite nam sve što ste vidjeli, što brže možete. Bili bismo vam vrlo zahvalni ako biste to učinili."

"Oh, pa naravno, moglo bi biti da sve to ništa ne znači. Ali vaš opis savršeno odgovara." Tuppence je osjetila da žena do nje drhti, ali ona sama trudila se da odaje smirenost i da ne žuri. Znala je s kakvim tipom čovjeka imaju posla - zbrkan, zbunjen, sramežljiv, nesposoban da odmah prijeđe na bitno i najgore je ako ga se požuruje."

Rekla je: "Molim vas, ispričajte nam."

"Bilo je to - moje ime je Robbins, usput, Edvard Robbins."

"Da, gospodine Robbins?"

"Živim na Whitewaysu u Ernes Cliff ulici, u jednoj od onih novih kuća na novoj cesti, prikrati vam mnogo truda i imate svu moguću udobnost, predivan pogled, a do udoline se možete 'dobaciti kamenom'."

Tuppence je umirivala majora Bletchleyja, jer je vidjela da se sprema eksplodirati i zatim je ljubazno dodala:

"I vidjeli ste malenu djevojčicu koju tražimo?"

"Da, stvarno mislim da se o njoj radi. Malena djevojčica u pratnji strankinje, rekli ste? Bila je to stvarno ta žena. Znate, ovih dana svi pažljivo promatramo što se događa zbog Pete kolone, zar ne? Budna pozornost, kažu oni, i ja se uvijek trudim da bude tako, i tako sam primijetio tu ženu. Medicinska sestra, mislio sam, ili sluškinja,

mного špijuna je došlo ovdje pod tom krinkom, a ta žena je izgledala veoma neobično i hodala je gore-dolje po cesti - s malenom djevojčicom - a djevojčica je izgledala umorno i kao da oklijeva, u pola osam većina djece odlazi na spavanje, tako da sam dobro promotrio ženu. To ju je uznemirilo, držim. Požurila se uzbrdo, vukući dijete sa sobom, i napokon ju je digla u naručje i pošla stazom do litice, što mi se učinilo čudnim, znate, jer tamo nema kuća —ničeg — sve dok ne dođete do Whitehavena - oko pet milja dolje niz brdo - to je omiljena staza planinara. No, u ovom slučaju sve mi je bilo čudno.

Mislio sam da žena ide signalizirati, možda. Čuje se mnogo o neprijateljskim aktivnostima, a ona je izgledala uznemireno kad je vidjela da je promatram."

Zapovjednik Havdock već je bio u autu i upalio je motor. Rekao je: "Ernes Cliff ulica, rekli ste. To je na drugoj strani grada, žar ne?"

"Pa, idete uz šetnicu i prođete stari dio grada, i onda prema gore." Drugi su uskočili i nisu više slušali gospodina Robbinsa. Tuppence je dobacila: "Hvala vam, gospodine Robbins."

Tad su se odvezli, ostavljajući ga da zuri u njih otvorenih usta. Provezli su se brzo kroz grad, izbjegavši nesreću više uz pomoć sreće nego umijeća. Ali sreća ih je pratila. Splet uskih uličica vodio je do brdašca i naglo prestajao uskoro na brdu. Ernes Cliff ulica je bila treća po redu.

Zapovjednik Havdock je mudro skrenuo u nju i odvezao se uz ulicu. Na kraju je cesta završavala na ogoljelim obroncima brda, uz koje je vijugala staza za pješake. "Bolje da izađemo i hodamo ovuda", rekao je Bletchley. Havdock progovori zdvajajući: "Mogli bismo skoro i autom gore. Tlo je dovoljno čvrsto.

Malo neravno, ali mislim da bismo mogli."

Gospođa Sprot zaplače: "Oh, da, molim vas, molim. Moramo biti brzi."

Zapovjednik je gundao sebi u bradu: "Nadam se da smo na pravom tragu. Taj maleni cmizdravac mogao je primijetiti bilo koju ženu s djetetom."

Auto je potmulo stenjao dok se probijao po neravnom tlu. Uspon je bio težak, ali treset je bio sitan i frcao je uokolo. Bez nezgode su došli do vrha uspona. Ovdje je pogled bio otvoren dok se nije u daljini zaustavio na zavoju Whitehaven zaljeva. Bletchley je rekao:

"Nije loša ideja. Žena je po potrebi mogla ovdje prenoćiti, ujutro se spustiti u Whitehaven i tamo uhvatiti vlak." Havdock dobaci: "Nema im traga dokle god mi pogled seže." Stajao je uspravno s dalekozorom koji je mudro ponio sa sobom.

Najednom se sav napeo i dalekozor je fokusirao na dvije male točke u pokretu.

"Imam ih..." Uskočio je na vozačko mjesto i auto poskoči naprijed. Potjera je ovog puta kratko trajala. Ljudi u autu su bili odbacivani u zrak i valjali su se sjedne na drugu stranu, ali su brzo sustizali one dvije male točke. Sada su ih već razabirali - visoka i niska figura - još bliže su razaznati ženu koja drži dijete za ruku - još bliže prepoznali su dijete u zelenoj pamučnoj haljini, Betty.

Gospođa Sprot je jecala. "U redu je sada, moja draga", rekao je major Bletchley, milujući je nježno.

"Imamo ih." Produžili su dalje. Najednom se žena osvrnula i vidjela da auto ide prema njoj. Uz krik zgrabila je dijete u ruke i počela trčati. Nije trčala ravno, već poprečno prema rubu litice. Poslije nekoliko metara, autom se nije moglo dalje; tlo je bilo preneravno i blokirano velikim komadima stijena. Stali su i svi su pojurili van.

Gospođa Sprot je bila prva vani i trčalaje divlje za dvojicom bjegunaca. Drugi su je slijedili. Kada su prišli na dvadeset metara, žena se okrenula leđima zaljevu.

Stajala je na samom rubu litice. Uz promukli plač, stisnula je dijete bliže sebi.

Havdock je zavikao: "Moj Bože, bacit će dijete niz liticu.. !"

Žena je stajala ondje, stežući Betty čvrsto uz sebe. Lice joj je bilo izobličeno od mržnje. Promuklo je izrekla dugu rečenicu koju nitko nije razumio. Još je držala dijete i s vremena na vrijeme bi pogledala u ponor - ni metar udaljen od mjesta gdje je stajala. Izgledalo je da prijete da će baciti dijete niz liticu. Svi su stajali kao ukopani, zbunjeni, užasnuti, bojeći se katastrofe koju su predosjećali.

Havdock je preturao po džepu. Izvukao je službeni revolver. Uzviknuo je:

"Spusti dijete ili pucam!" Strankinja se nasmijala. Stisnula je dijete uz grudi.

Dvije figure su se stopile u jednu. Havdock je gundžao: "Nisam se usudio pucati.

Pogodio bih dijete."

Tommy je rekao: "Ova žena je luda. Za tren će skočiti s djetetom." Havdock je ponavljao bespomoćno: "Nisam se usudio pucati." U taj tren prolomi se pucanj.

Žena se presavila i pala, dijete je još bilo stisnuto u njenim rukama. Muškarci su potrčali naprijed. Gospođa Sprot je stajala njišući se, pištolj se dimio u njenoj ruci, oči su joj lutale. Učinila je nekoliko čvrstih koraka naprijed.

Tommyje klečao iznad tijela. Lagano ih je okrenuo. Vidio je ženino lice - primijetio je, s poštovanjem, njegovu čudnu divlju ljepotu. Oči su se otvorile, pogledale ravno u njega, a zatim se ugasile.

Neozlijeđena, malena Betty Sprot je izmigoljila i potrčala prema ženi koja je stajala kao kip. Tada, napokon, gospođa Sprot se sagnula.

Odbacila je pištolj i pala na koljena, stiskajući dijete uza se.
Zaplakalaje:

"Sigurna je, sigurnaje, oh, Betty, Betty." A tada, tihim glasom punim strahopoštovanja, prošapće: "Jesam, jesam li je ubila?" Tuppence odgovori odlučno:

"Nemoj misliti o tome, nemoj misliti o tome. Misli na Betty. Samo razmišljaj o Betty." Gospođa Sprot je držala dijete čvrsto uza se i glasno uzdisala. Tuppence je krenula naprijed da se pridruži muškarcima. Havdock promrsi:

"Prokleta čudo. Ja ne bih ispaliio takav hitac. Ne vjerujem da je ta žena ikad prije rukovala pištoljem - čisti instikt. Čudo, to je bilo čudo."

Tuppence prozbori: "Hvala Bogu! Bilo je gusto!" A tada pogleda prema dolje niz strmu liticu koja se obrušavala prema moru i zadrhti.

19.

Istraga zbog mrtve žene je počela nekoliko dana poslije. Došlo je do stanke dok je policija nije indentificirala kao Vandu Polonsku, poljsku izbjeglicu. Nakon dramatične scene na litici, gospođa Sprot i Betty, prethodna u stanju pred živčanim slomom, odvezenaje natrag u Sans Souci, gdje su joj nudili tople napitke, šalice čaja, promatrali je s ogromnom znatiželjom, dok naposljetku, napola onesviještena junakinja od prošle noći, nije dobila dobru mjeru viskija.

Zapovjednik Havdock odmah je stupio u kontakt s policijom, i pod njegovim vodstvom su otišli na mjesto tragedije na litici. Ali, zbog uznemirujućih vijesti u vezi s ratom, ova tragedija je dobila mnogo manje mjesta u novinama nego što je trebala. U stvari, dobila je samo jednu kratku noticu.

I Tuppence i Tommy morali su dati iskaze u istrazi, a u slučaju da neki reporteri nađu shodnim slikati nevažne svjedoke, gospodin Meadowes bi bio dovoljno nespretan da im ubaci nešto u oko što bi nužno izazivalo ružne masnice oko očiju.

Gospođa Blenkinsop je praktički bila nestala pod šeširom. No, taj veliki interes bio je u potpunosti usmjeren na gospođu Sprot i zapovjednika Havdocka.

Gospodin Sprot, kojeg su histerično pozvali telegramom, požurio je da vidi ženu, ali se vratio isti dan. Izgledao je kao ljubazan, ali ne i vrlo interesantan mladić.

Istragaje započela indentifikacijom tijela od strane neke gospođe Calfont, koja je imala tanka usta i upadnute oči, i neko se vrijeme bavila pomaganjem izbjeglicama.

Rekla je da je Polonska došla u Englesku u pratnji rođaka i njegove žene koji su bili njezina jedina rodbina, koliko je znala. Žena je, po njenom mišljenju, bila umobolna. Od nje je saznala da je prošla

velike strahote u Poljskoj i da su njenu obitelj, uključujući nekoliko djece, pubijali. Žena nije bila zahvalna ni na čemu što su učinili za nju i bila je sumnjičava i šutljiva. Dostaje pričala potihom sama sa sobom i nije izgledala normalno. Pronašli su joj smještaj, ali napustila ga je prije nekoliko tjedana bez objašnjenja i bez javljanja policiji.

Mrtvozornik je pitao zašto nisu došli rođaci i tada je inspektor Brassev objasnio. Par, o kojem je riječ, bio je pritvoren po Zakonu o obrani zbog sumnje u špijuniranje mornaričkog brodogradilišta. Bio je uvjeren da je ovo dvoje stranaca ušlo u zemlju tvrdeći da su izbjeglice, ali su se odmah pokušali zaposliti blizu mornaričke baze. Cijela obitelj je bila sumnjiva. Imali su kod sebe veću svotu novca nego što se moglo pretpostaviti da mogu imati. Ništa se nije znalo o pokojnoj ženi Polonskoj osim da je imala izražene protubritanske stavove. Bilo je moguće da je bila neprijateljski špijun pa je samo glumila neuračunljivost.

Kada su pozvali gospođu Sprot, ona je istog trena bila sva u suzama.

Mrtvozornik je bio nježan s njom i s puno razumijevanja ju je ispitivao o tome kako su se događaji odigrali.

"To je tako grozno", bez daha je govorila gospođa Sprot. "Tako je užasno ubiti nekog. Nisam htjela to učiniti - nisam nikada htjela - ali Betty je bila u pitanju - i mislila sam da je žena želi baciti niz liticu, i morala sam je zaustaviti - i, oh Bože - ne znam kako sam to mogla napraviti."

"Znate li se služiti vatrenim oružjem?"

"Oh, ne! Samo onim puškama na sajmovima, kada pucate u metu i tada nisam bila u stanju ništa pogoditi. Oh, Bože, osjećam se kao da sam ubila nekog."

Mrtvozornik ju je tješio i pitao je li ikada bila u kontaktu s mrtvom ženom. "Oh, ne. Nisam je nikada u životu vidjela. Mislim da je bila

stvarno luda jer nije poznavala ni mene ni Betty."

Još je kao odgovor na daljnja pitanja kazala da je bila na zabavama u izbjegličkim kampovima na kojima se šivalo za poljske izbjeglice, ali da je to vrhunac njenih veza s Poljacima u ovoj zemlji.

Havdock je bio sljedeći svjedok, i on je objasnio što je sve poduzeo da pronađe otmičara i što se na kraju desilo.

"Sasvim ste sigurni da se žena spremala baciti niz liticu?"

Ili to ili je htjela baciti dijete. Činilo se da je bila zaslijepljena mržnjom. Nije ju bilo moguće urazumiti. Bilo je vrijeme za hitnu akciju. Ja sam došao na ideju da pucam kako bih je ranio, ali držala je dijete kao štit. Bojao sam se pucati da ne ubijem dijete. Gospođa Sprot je riskirala i uspjelaje spasiti život svom djetetu."

Gospođa Sprot je opet počela plakati. Svjedočenje gospođe Blenkinsop je bilo kratko i sastojalo se od potvrđivanja zapovjednikovog svjedočenja.

Gospodin Meadows je bio idući. "Slažete li se s iskazom zapovjednika Havdocka i gospođe Blenkinsop o tome što se desilo?"

"Da. Žena je bila neuravnotežena i nije joj se moglo prići. Bila je spremna baciti se s litice zajedno s djetetom."

Bilo je još vrlo malo dokaza. Mrtvozornik je izvijestio porotu da je Vanda Polonska ubijena od strane gospođe Sprot i formalno ju je oslobodio odgovornosti za kazneno djelo. Nije bilo dokaza o tome u kakvom je psihičkom stanju bila mrtva žena. Mogla je biti zaslijepljena mržnjom prema Engleskoj.

Neki od poljskih kampova davali su izbjeglicama imena žena koje su im pomagale i bilo je moguće da je žena na taj način dobila ime i adresu gospođe Sprot, ali se nije mogao ustanoviti motiv zbog kojeg je otela dijete - vjerojatno neki nerazuman motiv nespojiv sa zdravim

razumom. Polanskaje prema vlastitoj priči pretrpjela velike gubitke u svojoj zemlji i od toga joj se možda pomutilo u glavi.

S druge strane, mogla je biti neprijateljski agent. Presuda je bila u skladu s mrtvozomikovim sažetkom.

20.

Dan poslije istrage, gospoda Blenkinsop i gospodin Meadows našli su se da usporede bilješke.

"Izbace Vandu Polonsku i nađemo se pred golim zidom, kao i obično", prozbori Tommy sumorno. Tuppence je potvrdno kimala. "Da, osigurali su se s obje strane, zar ne?"

"Nema papira, nema nikakvih naznaka odakle je došao novac koji su imali ona i njen rođak, nema tragova s kim su surađivali."

"Prokleta pretjerano efikasno", komentirao je Tommy. Dodao je: "Znaš, Tuppence, ne sviđa mi se kako sve ovo izgleda."

Tuppence se složila. Vijesti su bile sve samo ne umirujuće. Francuska vojska se povlačila i bilo je neizvjesno hoće li se ratna sreća preokrenuti. Evakuiranje Dunkirka je bilo u tijeku. Bilo je samo pitanje dana kada će Pariz kapitulirati.

Vladalo je opće zaprepaštenje povodom otkrića nedostatka opreme i materijala kojima bi se oduprijelo njemačkim snagama. Tommy primijeti:

"Radi li se tu o našem uobičajenom petljanju i sporosti? Ili je riječ o namjernom sabotiranju?"

"Mislim da je riječ o ovom potonjem, ali oni nikad neće moći to dokazati."

"Ne. Naši protivnici su suviše prokleta pametni za to."

"Čeprkamo previše po truleži sada."

"Oh, naravno, zaokružujemo обруč oko očitih ljudi, ali ne vjerujem da smo došli do mozгова koji stoje iza svega toga. Mozgovci,

organizacija, cijeli brižljivo osmišljeni plan-plan koji koristi naše navike odgađanja stvari, i naše male razmirice, i našu spornost za svoje ciljeve."

Tuppence prozbori: "Zbog toga smo ovdje - a nemamo rezultata."

"Učinili smo nešto", podsjeti je Tommy. "Carl von Deinim i Vanda Polonska, da. Sitna riba."

"Misliš da su radili zajedno?"

"Mislim da su morali raditi zajedno", odgovori Tuppence, razmislivši.

"Sjeti se da sam ih vidjela kako pričaju."

"Tada mora da je Carl von Deinim organizirao otmicu?"

"Pretpostavljam."

"Ali zašto?"

"Znam", odgovori Tuppence. "O tome mislim iznova i iznova. Nema smisla."

"Zašto oteti baš to dijete? Što im znači obitelj Sprot? Nemaju novca- dakle nije riječ o ucjeni. Nijedan od njih nije zaposlen pri Vladi ni u kom smislu."

"Znam, Tommy. Nema nikakvog smisla uopće."

"Ima li gospođa Sprot neku ideju?"

"Ta žena", odvrati Tuppence prezirno, "ima pileći mozak. Ne misli uopće. Samo govori da je to takva stvar koju bi bili u stanju izvesti samo zli Njemci."

"Glupača", složi se Tommy. "Nijemci su efikasni. Ako pošalju jednog od svojih agenata da otme nekoga, onda postoji razlog za to."

"Imam osjećaj, znaš", Tuppence će, "da bi gospođa Sprot otkrila razlog samo kad bi bolje razmislila. Mora postojati nešto - neka informacija do koje je ona, ne opazivši, došla, možda ne znajući o čemu se točno radi."

"Ne govorite nikome ništa. Čekajte upute", Tommy je pročitao s poruke koju su pronašli na podu sobe gospođe Sprot. "Prokletstvo, ovo nešto znači."

"Naravno da znači - mora. Jedino čega se mogu dosjetiti jest da su gospođa Sprot, ili njen suprug, dobili nešto na čuvanje od nekoga - davši im to, možda, samo zbog toga što su oni tako dosadno obični ljudi u koje nitko nikad ne bi posumnjao da imaju nešto takvo - što god 'to' bilo."

"To je dobra ideja."

"Znam - ali proketo mnogo podsjeća na špijunsku priču. Nekako se čini nestvarnim."

"Jesi li zamolila gospođu Sprot da malo promućka mozgom?"

"Jesam, ali problem je u tome što ona uopće nije zainteresirana. Jedino što je za nju bitno je Bettvin povratak - to, i napadi histerije jer je ustrijelila nekog."

"Čudna su stvorenja žene", primijeti Tommy. "Dakle, ta je žena tog dana krenula kao bijesna furija, bila bi pobila cijeli vod hladnokrvno, bez osvrtnja samo da vrati svoje dijete nazad, a tada, ustnjelivši otmičara uz pomoć nevjerojatne sreće, slomila se i postala cmizdrava."

"Mrtvozornik ju je s pravom oslobodio odgovornosti", reče Tuppence.

"Naravno. Zaboga, ja ne bih riskirao pucati u tom trenutku."

Tuppence zaključí: "Ne bi ni ona, vjerojatno, da je znala više. Koliko je teško opaliti hitac u takvom momentu, neznanje ju je natjeralo da

ga ispali."

Tommy je potvrdno kimnuo. "Pravi biblijski motiv", rekao je. "David i Golijat."

"Oh!" uzvikne Tuppence. "Što je, nečeg si se sjetila?"

"Nisam sigurna. Kada si to rekao, nešto je bljesnulo u mojoj glavi, ali sada je opet nestalo!"

"Veoma korisno", dobaci Tommy.

"Ne budi zajedljiv. Takve stvari se događaju nekad. Radilo se o - pričekaj tren - mislim da ima nekakve veze sa Solomonom."

"Hramovi, mnogo žena i konkubina?"

"Stani", rekne Tuppence, stavljajući ruke na uši. "Pogoršavaš stvari."

"Židovi?" reče Tommy pun nade. "Plemena Izraelova?"

Ali Tuppence je nijekala glavom. Minutu ili dvije kasnije reče: "Voljela bih kad bih se mogla sjetiti na koga me ta žena podsjećala."

"Pokojna Vanda Polonska?"

"Da. Prvi put kad sam je vidjela, njeno lice mi je bilo neobično poznato."

"Misliš li da si je susrela negdje drugdje?"

"Ne, sigurna sam da nisam."

"Gospoda Perenna i Sheila su totalno drugačiji tip."

"Oh, da, nije me na njih podsjećala. Znaš, Tommy, nešto u vezi s njima dvjema.

Mislila sam."

"Zbog nekog dobrog razloga?"

"Nisam sigurna. Radi se o onoj poruci - onoj koju je gospođa Sprot pronašla na podu svoje sobe kad je Bettv bila oteta."

"Dakle?"

"Sve ono kako je bila omotana oko kamena i ubačena kroz prozor je glupost. Netko ju je stavio tamo - da je gospođa Sprot pronađe - i mislim da ju je gospođa Perenna stavila tamo."

"Gospođa Perenna, Carl, Vanda Polonska - svi rade zajedno."

"Da. Zar nisi primijetio kako je gospođa Perenna došla u presudnom trenutku i razriješila sve - da ne zovemo policiju? Preuzela je kontrolu nad cijelom situacijom."

"Dakle onajejoš uvijek tvoj izbor za M."

"Da, zar nije i tvoj?"

"Pretpostavljam da jest", Tommy će polako.

"Zašto Tommy, zar imaš drugu ideju?"

"Vjerojatno je veoma čudna."

"Reci mi."

"Ne, radije ne bih. Nemam dokaza. Nikakvih uopće. Ali ako imam pravo, ne borimo se protiv M, već protiv N."

Misljuje u sebi. "Bletchley. Mislim da je on čist. Zašto ne bi bio? On je iskren tip - možda preiskren, naposljetku, on je htio pozvati policiju. Da, ali mogao je biti prilično siguran da djetetova majka neće pristati na to. Prijeteća pomka je to osigurala. Mogao je sebi priuštiti da navija za suprotno..."

I to ga je opet dovelo do uznemirujućeg, gorućeg problema za koji još nije imao pravi odgovor. Zašto oteti Betty Sprot?

21.

Auto s natpisom Policija bio je parkiran ispred Sans Soucija. Zadubljena u vlastite misli, Tuppence ga nije primijetila. Skrenula je na kolni prilaz, prošla kroz ulazna vrata i produžila na kat ravno u svoju sobu. Stala je, naglo došavši sebi, na pragu, dok se visoka figura okrenula od prozora.

"Tako mi svega", iznenađeno će Tuppence. "Sheila?" Djevojka je došla ravno pred nju. Sada ju je Tuppence vidjela jasnije, vidjela je sjajne oči duboko upadnute u blijedo lice koje je imalo tragičan izraz. Sheila progovori:

"Drago mi je što ste došli. Čekala sam vas."

"Što se dogodilo?" Djevojčin glas je bio tih i bio je lišen svake emocije. Reklaje:

"Uhitili su Carla!"

"Policija?"

"Da."

"Oh, Bože", odvrati Tuppence. Osjećala se nedoraslo ovoj situaciji. Kako je Sheilin glas bio tih, Tuppence nije mogla pretpostaviti što se iza toga krije. Bez obzira na to jesu li bili urotnici ili ne, ova djevojka je voljela Carl von Deinima, i Tuppence je osjetila kako joj se srce cijepa iz suosjećanja s ovom tragičnom mladom djevojkom. Sheilaje upitala:

"Što da napravim?" Ovo jednostavno beznadno pitanje učinilo je da Tuppence zadrhti. Reklaje bespomoćno:

"Oh, draga moja." Sheila reče, a glas joj je zvučao poput tužne harfe.

"Odveli su ga. Nikad ga više neću vidjeti."

Rasplakala se: "Što ću napraviti? Što ću napraviti?"

Spustivši se na koljena uz krevet, plakala je dok joj nije ponestalo suza.

Tuppence je gladila tamnu kosu. Rekla je odlučno, tihim glasom: "Možda nije istina. Možda će ga samo staviti u stacionar. Napokon on je stranac iz neprijateljske zemlje, znaš."

"Nisu to rekli. Sada mu pretražuju sobu."

Tuppence će polako: "Pa, ako ne pronađu ništa..."

"Naravno da neće pronaći ništa! Što bi mogli pronaći?"

"Ne znam. Mislim da bi ti mogla znati?"

"Ja?" Njeno zaprepaštenje, njeno iznenađenje izgledalo je tako stvarno da nije moglo biti odglumljeno. Svaka sumnja koju je Tuppence imala prema Sheila Perenni nestala je ovog časa. Djevojka ništa nije znala, niti je ikad znala.

Tuppence reče:

"Ako je nevin..."

Sheilaje prekine. "Zar je bitno? Policija će ga optužiti."

Tuppence odgovori oštro: "Gluposti, moje drago dijete, to jednostavno nije istina."

"Engleska policija je u stanju svašta napraviti. Moja majka tako kaže."

"Možda tvoja majka tako misli, ali nije u pravu. Uvjeravam te da nije tako."

Sheila ju je gledala puna sumnje minutu ili dvije. Tada je rekla: "U redu. Ako vi kažete tako. Vjerujem vam."

Tuppence se osjećala vrlo nelagodno. Reče strogo: "Previše si lakovjerna, Sheila."

Možda nije bilo mudro što si vjerovala Cariu."

"Zar ste i vi protiv njega? Mislila sam da vam je drag. On također tako misli."

Osjećajna mladost - sa svojom vjerom u to da su svima dragi. I to je bila istina...

Carl joj je bio drag - stvarno drag. Nekako umorno reče:

"Poslušaj Sheila, to je li ti netko drag ili nije, nema nikakve veze s činjenicama."

Ova zemlja i Njemačka su u ratu. Mnogo je načina na koje se može služiti svojoj domovini. Jedan od tih načina je prikupljanje informacija i obavljanje posla iza linija. Za to je potrebna hrabrost, zbog toga što, kad te uhvate, to je - glas joj je malo zadrhtao - kraj."

Sheila progovori: "Misliš da Carl..."

"Možda služi svoju zemlju na taj način? I to je mogućnost, zar ne?"

"Ne", odgovori Sheila. "To bi bio njegov posao, vidiš, da dođe ovdje kao izbjeglica, da se predstavlja kao žestoki antifašist i da skuplja informacije."

"To nije istina. Poznajem Carla. Poznajem ga u srce i dušu. Najviše mu je stalo do znanosti, do njegovog posla, do istine i znanja. Zahvalan je Engleskoj što mu je dopustila da radi ovdje. Ponekad, kada ljudi govore okrutne stvari, osjeća se kao Nijemac i ogorčenje. Ali oduvijek.."

Tuppence odvrati: "On tako govori, naravno." Sheila je odmjeri prodornim pogledom.

"Dakle, vi vjerujete da je on špijun?"

"Mislim", Tuppence je oklijevala, "da postoji i ta mogućnost."

Sheila otiđe do vrata. "Sada mi je jasno. Sada mi je žao što sam vas došla zamoliti za pomoć."

"Ali što si mislila da ja mogu učiniti, drago dijete?"

"Poznajete ljude. Sinovi su vam u pješadiji i mornarici, i više sam nego jedan put čula kako spominjete da znaju utjecajne ljude. Mislila sam kako ih možete zamoliti da naprave nešto?"

Tuppence načas razmisli o tim izmišljenim osobama: Douglasu, Ravmondu i Cvrilu.

"Bojim se", rekla je, "da ne bi ništa mogli napraviti."

Sheila zabaci glavu visoko. Dobaci ponosno: "Nema nade za nas. Odvest će ga i zatvoriti, i tada će gajednog dana, rano ujutro, staviti pred zid i strijeljati, i to će biti kraj." Izašla je zalupivši vrata za sobom.

Oh, prokleti, prokleti Irci! Mislila je Tuppence prepuna izmiješanih osjećaja.

Zašto imaju tu groznu naviku da izokreću stvari tako da više ne znaš što da misliš? Ako je Carl von Deinim špijun, zaslužio je da ga strijeljaju. Moram se osloniti na to, ne smijem dopustiti toj djevojci s irskim naglaskom da me uvjeri da je on tragičan heroj i mučenik! Sjetila se glasa poznate glumice koja je recitirala stih iz knjige Riders to the Sea:

"Lijepo i mirno vrijeme će im biti..."

Uzbudljivo... odnijet će te na valovima osjećaja..."

Samo da ne bude istina. Oh, kad samo to ne bi bila istina..., mislila je. Ipak, znajući što je napravila, kako je mogla sumnjati?

22.

Ribar na kraju Starog doka baci oprezno mrežu u vodu. "Nema nikave sumnje, bojim se", rekao je.

"Znaš", rekao je Tommy, "žao mi je zbog toga. On je - pa, on je stvarno dobar momak."

"Oni su, moj dragi prijatelju, obično takvi. Ne javljaju se tvorovi i kopneni štakori da dobrovoljno otiđu u neprijateljsku zemlju. To su hrabri ljudi. To dobro znamo. Ali tako je to, dokazano je."

"Bez ikakve sumnje, kažeš?"

"Nikakve sumnje nema. Između njegovih kemijskih formula bio je popis ljudi iz tvornice kojima je trebalo prići kao mogućim simpatizerima fašista. Bio je i lukavo smišljen nacrt sabotaže i kemijske formule koja bi, upotrijebljena na gnojivu, dovela do uništenja velikih zaliha hrane."

Prilično nevoljko, Tommy će, skriveno mrzeći Tuppence koja ga je natjerala da ovo upita:

"Pretpostavljam da nije moguće da mu je netko podmetnuo ove stvari?"

Gospodin Grant se nasmijao, paklenski se nasmijao. "Oh", rekao je. "Ideja vaše žene, nema sumnje."

"Pa, hmm, da, da, stvarno je njena ideja."

"Privlačan je mladić", rekao je gospodin Grant pomirljivo. Tada je nastavio:

"Ne, ozbiljno. Ne mislim da to možemo uzeti u obzir. Bio je opskrbljen tajnim otrovom. To je prilično pouzdan test. I nije bilo

očito, kao što bi bilo da je podmetnuto. To nije bio 'sirup koji se treba uzeti kad je potrebno' na polici ili negdje na tako sličnom mjestu. Ustvari, smišljeno je briljantno. Samo sam jednom prije naišao na nešto takvo, i tada se radilo o gumbima na kaputu. Bili su ušiveni, znaš. Kada ih netko želi upotrijebiti, utopi gumb u vodu. Carl von Deinim nije imao gumba. Radilo se o vezici za cipele. Prilično zgodno."

"Oh!" nešto je sinulo u Tommyjevoj glavi - mutno - gotovo neshvatljivo...

Tuppence je bila brža. Čim joj je prepričao priču, uočila je važan detalj.

"Vezica? Tommy, ona sve objašnjava!"

"Što?"

"Betty, ti blesačice! Ne sjećaš li se što je čudno radila u mojoj sobi, vadila je moje vezice i topila ih u vodu. Mislila sam tada kako je čudno što se toga sjetila. Ali, naravno, vidjela je da Carl to radi i oponašala ga je. Nije mogao riskirati da progovori o tome i dogovorio se s onom ženom da je otmu."

Tommy reče: "Tada je sve riješeno."

"Da. Lijepo je kada se sve poklopi. Možeš to ostaviti iza sebe i krenuti dalje."

"Trebamo krenuti dalje."

Tuppence je kimnula. Vremena su bila mračna. Francuska je na opće iznenađenje naglo kapitulirala - bila je napuštena i izdana od svog naroda. Sumnjalo se u namjere francuske mornarice. Sada su obale Francuske u potpunosti bile u njemačkim mkama, a priče o invaziji više nisu bile puko fantaziranje. Tommy je rekao: "Carl von Deinim je bio samo karika u lancu. Gospođa Perenna je glava."

"Da, moramo naći dokaze protiv nje. Ali neće biti lako."

"Ne. Ako je ona mozak koji stoji iza svega, i ne može se očekivati da bude lako."

"Dakle M je gospođa Perenna?"

Tommy je pretpostavio da mora biti ona.

Rekao je sporo: "Stvarno misliš da djevojka nema nikakve veze s ovim?"

"Prilično sam sigurna." Tommy je uzdahnuo. "Pa, ti bi trebala znati. Ali ako je tako, nema sreće. Prvo čovjek kojeg voli, a tada njezina majka. Neće joj mnogo toga ostati, žarne?"

"Ne možemo joj pomoći oko toga."

"Da, ali pretpostavi da griješimo i da su M ili N netko drugi?"

Tuppence odgovori hladno: "Dakle, još se zamaraš time? Zar ne misliš da se tu radi o onome što bi ti htio da jest?"

"Kako misliš?"

"Sheila Perenna - o tome mislim."

"Nisi li malo nelogična, Tuppence?"

"Ne, nisam. Smotala te kao i sve druge muškarce."

Tommy odgovori ljutito: "Ni u kom slučaju. Radi se jednostavno o tome da imam neke svoje teorije."

"Koje su to?"

"Mislim da ću ih neko vrijeme zadržati za sebe. Vidjet ćemo već tko je od nas dvoje bio u pravu."

"Ja mislim da moramo krenuti za gospođom Perennom. Moramo doznati kamo zalazi, s kim se sastaje - sve. Mora postojati veza negdje. Bolje ti je da pustiš da Albert bude s njom popodne."

"Ne možeš tako. Zauzet sam."

"Zašto, što radiš?" Tommy odgovori: "Igram golf."

23.

"Sve je kao u starim dobrim vremenima, zar ne, gospođo?" rekao je Albert.

Izgledao je jako sretno. Tako je bio u srednjim godinama, moglo bi se reći i pretio, Albert je još imao srce romantičnog dječaka koje ga je i potaklo da se udruži s Tommyjem i Tuppence u njihovim ranim i pustolovnim danima.

"Sjećate li se kad ste me prvi put sreli?" upita Albert. "Laštio sam bakar, u onim bogataškim stanovima. Uvijek se držao mene, stvarno se držao. A dan kad ste naišli na mene i prodali mi priču! Bila je to čista hrpa laži, a sve glede one nevaljalice zvane Spremna Rita. Ne zbog toga što je nešto od toga ispalo da nije istina. Od tada, kako bi vi rekli, nikad se nisam osvrtao unatrag. Mnogo smo pustolovina imali prije nego što smo se svi smirili, kako bi se reklo."

Albert je uzdahnuo, i prirodnim tijekom stvari Tuppence se sjeti da pita za zdravlje gospođe Albert.

"Oh, gospođa je u redu - ali ne cijeni velški mnogo, kaže. Misli da bi trebali naučiti pristojni engleski, a što se tiče napada - imali su dva već ondje, i napravili su rupe u poljima u koje bi mogao stati auto, tako kaže. Tako, što bi se moglo reći o sigurnosti? Mogla bi biti i u Kennigtonu, kaže, gdje ne bi morala gledati sjetna stabla i gdje bi mogla dobiti dobro čisto mlijeko u boci."

"Ne znam", odgovori Tuppence, odjednom se sjetivši, "treba li te uvlačiti u sve ovo, Alberte."

"Gluposti, gospođo", reče Albert. "Nisam li se pokušao pridružiti, a oni su bili toliko oholi da nisu uopće obraćali pažnju na mene. Čekajte da pozovemo vaše godište, rekli su. A ja na vrhuncu zdravlja i samo sam bio nestrpljiv da navalim na te proklete Nijemce, oprostite na izrazu. Samo mi recite kako da ubacim šipku u njihove

klipove i upropastim nj ihovo napredovanje - i tu sam. Peta kolona, protiv toga se borimo, tako kažu novine - iako ne spominju što se dogodilo s preostale četiri. Ali, da skratim, spreman sam pomoći vama i generalu Beresfordu na svaki način na koji mogu."

"Dobro. Sada ću vam reći što želimo da radite."

24.

"Koliko dugo poznajete Bletchleyja?" upita Tommy dok je napuštao ispijanje čaja i gledao s odobravanjem kako njegova lopta klizi sredinom terena.

Zapovjednik Havdock, koji je također dobro odigrao, imao je zadovoljan izraz lica dok je spremao svoje palice, i odgovori:

"Bletchley? Čekajte da vidim. Oh! Oko devet mjeseci ili blizu toga. Ovdje je došao prošle jeseni."

"Prijatelj vaših prijatelja, mislim da ste rekli?" Tommy dobaci podmuklo.

"Jesam li?" Zapovjednikje izgledao malo iznenađeno. "Ne, ne sjećam se da sam tako rekao. Zapravo obratno, upoznao sam ga ovdje u klubu."

"Pomalo tajanstven čovjek, pretpostavljam?"

Zapovjednikje očigledno bio iznenađen ovoga puta. "Tajanstven čovjek? Stari Bletchley?" Zvučao j e iskreno zaprepašteno.

Tommy opsuje u sebi. Pretpostavi da je počeo umišljati. Odigrao je svoj sljedeći udarac i doda mu felša. Havdock je imao dobar čvrst udarac koji se zaustavio tik uz zelenu. Kada je spojio i drugi, rekao je:

"Što vas u ime Božje navodi da Bletchleya nazivate tajanstvenim čovjekom?"

Ja bih rekao da je bolno jednostavan tip - tipičan vojnik. Malo je ograničen u idejama uz sav taj ograničeni život, vojnički život- ali tajanstven!"

Tommyje izbjegavao odgovor: "Pa vidite, dobio sam ideju potaknut nečim što je netko rekao..."

Bacili su se na posao zbrajanja. Zapovjednik je osvojio rupu. "Tri osvojene i još dvije za osvojiti", primijetio je sa zadovoljstvom. Tada, kao što se Tommy nadao, njegove misli, slobodne od zaokupljenosti igrom, vrate se natrag onome što je Tommy rekao.

"O kakvoj vrsti tajne govorite?" upitao je. Tommy slegne ramenima.

"Radi se samo o tome da nitko ne zna gotovo ništa o njemu."

"Bio je u Rugbyshiresu."

"Oh, jeste li sigurni u to?"

"Pa, ja - pa ne baš, ne znam ja osobno. Kažem vam, Meadows, o čemu se radi.

Nema ničeg čudnog u vezi s Bletchleyem, zar ne?"

"Ne, naravno da nema. Tommyjevo poricanje je usljedilo žurno. Pustio je svog zeca. Mogao se sada udobno zavaliti i gledati zapovjednika kako juri za njim.

"Uvijek me zaprepasti koliko je do krajnjih granica jednostavan tip", prozbori Havdock.

"Baš tako, baš tako."

"Ah, da vidim što mislite. Malo previše tipičan, zar ne?"

"Navodim svjedoka", promisli Tommy.

"No, možda se nešto rodi u glavi ovog starca."

"Da, uviđam o čemu mislite", zapovjednik je nastavio pažljivo.

"I sada, kada bolje promislim, nisam nikada naišao na nekoga tko poznaje Bletchleyja od prije nego je došao ovamo. Nema nijednog starog prijatelja koji bi odsjeo ovdje - ništa u tom smislu."

"Ah!" uzvikne Tommy i doda: "Hoćemo li igrati bey? Mogli bismo još malo više vježbati. Divna je večer."

Odvezli su se, i zatim razdvojili kako bi odigrali svoje sljedeće udarce. Kada su se opet našli kod zelene, Havdock započne naglo: "Recite mi što ste čuli o njemu."

"Ništa, doslovno ništa."

"Nema potrebe da budete tako oprezni sa mnom, Meadowses. Ja čujem sve vrste glasina. Razumijete li? Svi dolaze k meni. Znam biti prilično zainteresiran za nešto. O čemu se radi - radi li se o tome da Bletchley nije ono za što se predstavlja da jest?"

"To je bila samo jedna obična pretpostavka."

"Što oni misle tko je on? Hun? Gluposti, čovjek je Englez kao vi i ja."

"Oh, da, uvjeren sam da je u redu."

"Zašto? On se uvijek zalaže da što više stranaca stavimo u internate. Sjetite se kako je nasilan bio prema onom mladom Nijemcu- i bio je u pravu, izgleda. Čuo sam neslužbeno od šefa policijske postaje da su pronašli dovoljno da objese Von Deinima više puta. Imao je nacrt kojim bi mogao otrovati cijelu državu i radio je na novom plinu - radio je na njemu u našim tvornicama. Moj Bože, kakva kratkovidnost naših ljudi! Zgodno je to kako su ga pustili unutra da sve započne."

Ne možeš povjerovati što je sve naša vlada u stanju napraviti! Mladić treba samo da uđe u našu zemlju malo prije rata i započne kukati o proganjanju, a oni zatvore oba oka i uvedu ga u naše tajne. Bili su isto tako neoprezni što se tiče onog Hahna..."

Tommy nije imao namjeru pustiti zapovjednika da trči dobro ugaženom stazom.

Namjerno je propustio ubaciti loptu.

"Teška pogreška", dobaci Havdock. Odigrao je precizan udarac. Lopta se otkotrljala u rupu. 9

"Moja rupa. Malo vaše igre. O čemu smo pričali?"

Tommy će odlučno: "O tome kako je Bletchley u potpunosti ispravan."

"Naravno. Naravno. Pitam se sada - čuo sam prilično čudnu priču vezanu za njega - nisam tada sumnjao..."

Tada, uz Tommyjevo negodovanje, pridružila su im se dva muškarca. Njih se četvero vratilo u klub i popili su piće. Poslije toga, zapovjednik je pogledao na sat i ispričao se što on i Meadowes moraju krenuti.

Tommyje prihvatio poziv na večeru sa zapovjednikom.

Smuggler's Rest bio je miran, kao i uvijek. Visoki, sredovječni konobar posluživao ih je nenametljivo. Takva savršena usluga teško se pronalazila izvan londonskih restorana. Kada je čovjek izašao iz prostorije, Tommy je prokomentirao tu činjenicu.

"Da, bio sam sretan što sam dobio Appledorea."

"Kako ste došli do njega?"

"Javio se na oglas, ustvari. Imao je odlične preporuke, bilo je odmah jasno da je mnogo bolji od drugih koji su se prijavili i tražio je nevjerojatno nisku plaću. Uzeo sam ga smjesta."

Tommy dobaci uz smijeh: "Rat nas je lišio velikog dijela dobre restoranske posluge. Ustvari, svi dobri konobari su stranci. Čini se da konobarenje ne leži Englezima."

"Malo su previše uslužni, to je zbog toga. Klanjanje i dodvoravanje ne pristaje engleskom buldogu."

Sjedili su vani i ispijali kavu, a Tommy oprezno upita: "Što si ono htio reći na vezi?"

"Nešto o nekoj smiješnoj priči - nešto što se tiče Bletchleyja."

"Što je to bilo? Halo, jesi li to vidio? Svjetlo se pojavilo na moru. Gdje je moj teleskop?"

Tommy uzdahne. Čini se da su se i zvijezde, koje su stajale na obzorju, borile protiv njih. Zapovjednik uđe i izađe užurbano iz kuće, preleti horizont teleskopom, misleći na cijeli neprijateljski signalizacijski sistem koji će ugledati na obali, i zamišljajući zastrašujuću sliku uspješne invazije u skoroj budućnosti.

"Nema organizacije ni pristojne koordinacije. Ti si LDV sam sebi, Meadows - ti znaš kako je to. Na čelu s čovjekom kakavje stari Andrews..."

Ovo je bilo dobro čuvano područje. Razlog zbog kojeg se zapovjednik Havdock stalno žalio. On je trebao biti glavni zapovjednik i bio je poprilično odlučan da istisne pukovnika Andrewsa, ako je to ikako moguće.

Poslužitelj donese viski i likere dok je zapovjednik još uvijek držao položaj. "... i još smo uvijek okruženi špijunima- svugdje oko nas. Tako je bilo i u prošlom ratu - frizer, konobar.."

Tommy prozbori naslanjajući se nazad, hvatajući Appledoreov profil dok mu se misao naknadno lebdeći vraćala:

"Konobar? Možeš nazvati tog momka Fritza lakše nego Appledorea..."

"Ipak, zašto ne? Momak govori engleski savršeno, istina, ali kao i mnogo drugih Nijemaca. Usavršili su svoj engleski radeći godinama

u engleskim restoranima.

Dok rasni problemi nisu bili na vidiku. Ravne kose, plavih očiju - često izdajničkog oblika glave - da, baš glave - gdje je ono nedavno vidio glavu.."

Nagonski progovori. Riječi su se uklapale dovoljno prikladno s onim staje zapovjednik upravo govorio.

"Svi ovi prokleti formulari za ispuniti. Nije uopće dobro, Meadows. Slijed idiotskih pitanja..."

Tommyreče: "Znam. Kao na primjer: 'Koje je vaše ime? Odgovoriti N ili M.'"

Iznenada im nešto odvрати pažnju - lomljava. Appledore, savršeni poslužitelj, spotaknuo se. Jaki miris kreme od mente natopi Tommyev ovratnik i ruke. Čovjek zamuckujući reče: "Oprostite, gospodine." Havdock se u bijesu izdere:

"Prokleta nespretna budalo! Što ti misliš da radiš?" Njegovo uobičajeno crveno lice bilo je zajapureno od bijesa.

Tommy pomisli: Govoreći o vojničkom temperamentu... Mornarica ga šiša za duplo! Havdock je nastavio s izljevima bijesa. Appledore se opako ispričavao.

Tommy se osjećao neugodno zbog čovjeka, ali iznenada, kao čarolijom, Zapovjednikova ljutnja prođe i opet je bio onaj stari.

"Dođi ovamo i operi se. Divlja stvar. Ja mislim da je to krema od mente."

Slijedeći ga kroz vrata, Tommy se nađe u raskošnoj kupaonici s bezbrojnim sitnicama. Pažljivo je oprao sa sebe ljepljivu i slatkastu tvar.

Zapovjednik je govorio iz susjedne sobe. Zvučao je malo posramljeno.

"Mislim da sam si dao malo oduška. Jadni stari Appledore - on zna da nekad reagiram snažno, a da ne mislim uvijek tako."

Tommy se makne od umivaonika sušeći svoje ruke. Nije primijetio da se komadić sapuna odlomio i pao na pod. Stao je nogom na njega. Linoleum je bio maksimalno ulašten. Trenutak kasnije, Tommy je plesao divlji baletni ples. Preletio je preko kupaonice širom raširenih ruku. Jedna se uhvatila za desni rub kade, a druga se držala za mali ormarić. To je bila ekstravagantna gesta, teško ponovljiva, osim ako se ne dogodi neka slična katastrofa. Njegova noga klizne niz donji dio kade.

Sve se dogodilo u trenutku. Kada izleti iz zida, otkrije skriveni klin. Tommy shvati da se zagledao u zatamnjenju udubinu u zidu. Nije imao nikakve sumnje glede toga što se nalazi u toj udubini. U njoj se nalazio aparat za odašiljanje.

Zapovjednikov glas naglo utihnu. Iznenada se pojavi na vratima. I, u trenutku, nekoliko stvari sjedne na svoje mjesto u Tommyjevoj glavi. Bio je slijep sve do sada?

To veselo rumeno lice - lice srčanog Engleza - bila je samo maska. Zašto nije mogao prije vidjeti što je to ustvari - da je to lice zlovoljnog oholog pruskog časnika. Tommyje, bez ikakve sumnje, malo pomogao i incident koji se maloprije dogodio, pruski nasilnik okreće se na potčinjenog i ima drskosti psovati ga.

Kao što se zapovjednik Haydock okrenuo na svog potčinjenog te večeri kad je pismo nesvjesno uzeto. I sve je sjelo na svoje mjesto - sjelo je kao čarolijom.

Dvostruka prijevara. Neprijateljski agent Hahn, poslan prvi, pripremio je mjesto, zapošljavao je strane radnike, privlačio je pozornost na sebe i na kraju proslijedio je na drugi dio plana, maskiranje u galantnog britanskog pomorca zapovjednika Havdocka. I, na koncu, kako prirodno da Englez kupi posjed i priča priču svima, dosađujući im konstantnim ponavljanjem.

I tako je N, sigurno se smjestivši na dogovoreno mjesto, s pomorskom komunikacijom i svojim tajnim radijem i s ekipom u Sans Souciju pri ruci, spreman da provede njemački plan.

Tommy nije mogao odoljeti, a da se ne divi genijalnosti toga plana. Cijela stvar je bila isplanirana do savršenstva. Čak ni on sam nije nikad posumnjao u Havdocka - prihvatio ga je kao pravu stvar - jedino je totalno slučajna nezgoda pokazala pravo stanje stvari.

Sve je ovo Tommy promislio u samo par sekundi. Znao je, čak i predobro, da se nalazi, skoro sigurno, u smrtonosnoj opasnosti. Kad bi samo mogao dovoljno dobro odglumiti ulogu lakovjernog i tupoglavog Engleza. Vratio se do Havdocka s onim što je vjerovao da je prirodni smijeh.

"Moj Bože, nikad kraja iznenađenjima u vašoj kući. Je li ovo još jedna od Hahnovih majstorija? Ovo mi niste pokazali prošli put."

Havdock je mirno stajao. Osjećala se napetost na njegovom velikom tijelu dok je stajao na vratima blokirajući ih.

"Više nego što ja mogu podnijeti", reče Tommy. "A tu je i taj prokleti sluga također."

Na trenutak Haydock je nepomično stajao kao okamenjen, a onda se opusti. On reče smijući se: "Prokleta smiješno, Meadowses. Preletio si po podu kao da plešeš balet! Siguran sam da se ovakva stvar dogodi jednom od tisuću. Osuši ruke i dođi u drugu sobu."

Tommy ga je slijedio izlazeći iz kupaonice. Svaki mišić na tijelu mu je bio uzbuđen i napet. Na neki način mora otići sigurno iz ove kuće s ovim saznanjem.

Hoće li uspjeti zavarati Havdocka? Smatrao je da je zvučao dovoljno prirodno. S rukom oko Tommyjeva ramena, prirodno postavljenom, možda (a možda i ne), Havdock ga doprati u dnevnu sobu. Okrećući se, on zatvori vrata iza sebe.

"Slušaj, stari moj, trebao bih ti nešto reći." Glas mu je zvučao prijateljski, prirodan - samo lagano posramljen. Pokazao je gestom Tommyu da sjedne.

"Pomalo je neprijatno", reče on. "Ovo što imam reći malo je neprijatno! Ali ništa za to, morat ću ti vjerovati. Samo nećeš smjeti nikome ništa kazati o tome, Meadowses. Razumiješ li?"

Tommy je nastojao nabaciti iznenađen izraz na svoje lice. Haydock sjedne približavajući se povjerljivo stolcu. "Vidiš, Meadowses, stvari ovako stoje. Nitko ne bi smio znati zato, ali ja radim za MI 42BX - to je moj odjel. Jesi li ikad čuo za to?"

Tommy zatrese glavom i još više pojača iznenađenost na licu. "Zapravo, to je poprilično tajna stvar. Odavde šaljem određene informacije - ali ako se za to sazna, bilo bi fatalno, shvaćaš li?"

"Naravno, naravno", reče gospodin Meadowses. "Jako zanimljivo! Prirodno je da možete računati na mene da neću reći ni riječi."

"Da, to je, ustvari, najvažnije. Cijela stvar je jako povjerljiva."

"Razumijem. Vaš posao je, ustvari, jako zanimljiv. Stvarno jako zanimljiv."

Dapače, želio bih znati puno više o tome - ali pretpostavljam da ne smijem ništa pitati."

"Ne, nažalost, ne smijete. Vidite, sve je tako tajno."

"Oh, da, vidim. Stvarno se ispričavam - jako neobična nezgoda..." U sebi je mislio: Ne mogu vjerovati da misli ozbiljno? Pa zar misli da ću nasjesti na to?

Činilo mu se tako nemoguće. Onda je shvatio da je taština bila propast mnogih ljudi.

Zapovjednik Havdock je bio pametan čovjek, veliki momak - a ovaj bijednik Meadowses je glupi brittip čovjeka koji će povjerovati u bilo

što! Kad bi samo Havdock nastavio vjerovati u to. Tommy nastavi pričati. Pokazivao je sramežljiv interes i obzirnost. Znao je da ne smije postavljati pitanja, ali pretpostavljao je da je posao zapovjednika Havdocka jako opasan? Je li ikad bio u Njemačkoj i radio? Havdock odgovori genijalno. Sada je bio napeti Britanski mornar- Pruski časnik nestade.

Ali Tommy se, gledajući ga drukčije sada, pitao kako je ikada mogao biti zaveden. Oblik glave - linija vilice - ništa britansko u njemu. Gospodin Meadows ustane. To je bio najveći test. Hoće li smjeti mirno otići?

"Sada bi stvarno trebao otići - poprilično je kasno - polaskan sam zbog ukazanog povjerenja, ali vas uvjeravam da neću nikome reći ni riječi." Sada ili nikada. Hoće li me pustiti ili ne? Moram biti spreman - ravno u čeljust bilo bi najbolje...

Govoreći srdačno i s uzbuđenjem, gospodin Meadows dođe do vrata. Bio je u hodniku.. otvorio je ulazna vrata...

Kroz vrata na desnoj strani djelomično je uhvatio Appledorea kako postavlja stvari za doručak ujutro na poslužavnik. (Proklete budale ipak će ga pustiti da odšeta!) Dvoje ljudi je stajalo na trijemu, brbljajući i dogovarajući partiju za sljedeću subotu. Nema sljedeće subote za tebe, momčino, pomisli Tommy bijesno. S vanjske ceste se začuju neki glasovi.

Dvoje ljudi se vraćalo s pješačenja. Bili su to ljudi koje su znali obojica, i Tommy i zapovjednik. Tommy ih pozove. Zaustave se. Havdock i on izmijene par riječi s njima, svi stojeći na vratima. Onda Tommy mahne pozdrav svom domaćinu i odšeta s ovom dvojicom. Izvukao se. Havdock je, budala, nasjeo.

Čuo je kako je Havdock ušao u kuću i zatvorio vrata. Tommy se pažljivo spusti niz padinu sa svojim novostečenim prijateljima. Činilo se kako će se vrijeme promijeniti. Taj momak, Ashby, odbio je pristupiti u LDV. Rekao je da tu nema ništa dobra. Mladi Marsh bio je, pak, po uvjerenju protivnik služenja vojske. Nije li Meadows

mislio da je stvar trebala izaći pred Odbor. Preksinoć je izvršen prilično težak napad na Southampton - poprilično je štete učinjeno.

Sto je Meadowes mislio o Španjolskoj? Je li postaju zločesti? Naravno, sve otkad je pala Francuska... Tommy je htio vikati na sav glas. Tako normalan usputan razgovor. Sama providnost da se ova dva čovjeka pojave u pravome trenutku. Na vratima Sans Soucija pozdravi se s njima i uđe unutra. Odšetao je do prilaza, lagano zviždeći sam sebi. Taman je zašao za tamni ugao kraj grma gorskih ruža kad se nešto teško spusti na njegovu glavu. Srušio se naprijed, padajući u tamu i zaborav.

25.

"Jeste li rekli tri pika, gospođo Blenkensop?"

Da, gospođa Blenkensop je rekla tri pika. Gospođa Sprot, vraćajući se bez daha od telefona:

"T promijenili su vrijeme ARP ispita, opet, što je stvarno loše", zahtijevajući da ponove zvanja.

Gospođica Minton, kao i obično, odugovlačila je neprestanim ponavljanjem.

"Jesam li to rekla dva trefa? Jeste li sigurni? Mislila sam, znate, da je to bio jedan neadut - oh, da, naravno, sjećam se sada. Gospođa Cayley je rekla jedno srce, zar ne? Ja sam namjeravala igrati s neadutom, iako još nisam sve prebrajala, ali mislim da trebamo igrati odvažno - i onda je gospođa Cayley rekla "srce" i ja sam morala krenuti s dva trefa.

"Uvijek je teško kad čovjek ima dva mala para..."

Ponekad bismo, pomislila je Tuppence u sebi, uštedjeli na vremenu da gospođica Minton jednostavno stavi svoje karte na stol i pokaže ih svima. Bila je prilično nesposobna u njihovu skrivanju.

"Sada je, dakle, sve u redu", reče gospođica Minton pobjedonosno. "Jedno srce, dva trefa."

"Dva pika", reče Tuppence.

"Ne igram, zar ne?" reče gospođa Sprot. Pogledale su gospođu Cayley koja se nagnula naprijed, slušajući. Gospođica Minton je nastavila s pričom.

"Onda je gospođa Cayley rekla 'dva srca' i ja sam rekla 'trikaro'."

"A ja sam rekla 'tri pika'", reče Tuppence.

"Ispada", reče gospođa Sprot. Gospođa Cayley je sjedila u tišini. Napokon je, čini se, postala svjesna da svi zure u nju.

"Oh, zaboga", pocrvenjela je. "Žao mi je. Pomislila sam možda da sam potrebna gospodinu Cayleyju. Nadam se da je sve u redu s njim tamo na terasi." Pogledom je prelazila sad s jednog na drugog. "Možda bi, ako nemate ništa protiv, bilo najbolje da odem i provjerim. Čujem neke prilično čudne zvukove. Možda mu je ispala knjiga."

Odlepršala je do prozora. Tuppence je uzdahnula ogorčeno. "Trebala bi imati vrpcu privezanu za zglob", primijeti. "Tad bi je mogao povući kad god bi je zatrebao."

"Tako privržena supruga", reče gospođica Minton. "To je vrlo lijepo, zar ne?"

"Uistinu?" reče Tuppence, koja je bila daleko od dobrog raspoloženja. Tri su žene sjedile u tišini minutu ili dvije.

"Gdje je Sheila večeras?" upita gospođica Minton.

"Otišla je u kino", odvrati gospođa Sprot.

"Gdje je gospođa Perenna?" upita Tuppence.

"Rekla je da mora pregledati neke račune u svojoj sobi", reče gospođica Minton.

"Jadnica. Dosadna stvar, pregledavati račune."

"Nije to radila čitavu večer", primijeti gospođa Sprot, "zato što sam je upravo vidjela kad sam telefonirala u hodniku."

"Pitam se gdje je bila", reče gospođica Minton, čiji je život obilovao takvim malim čuđenjima.

"Zasigurno ne u kinu, još ne bi završili."

"Nije imala šešir", reče gospođa Sprot. "Ni kaput. Kosa joj je bila zamršena i mislim da je trčala ili nešto. I bila je prilično bez daha. Potrčala je gore bez riječi i zapiljila se u mene - takvim prodornim pogledom - a ja sam sigurna da nisam učinila ništa."

Gospođa Cayley se pojavila na prozoru. "Zamislite", reče, "gospodin Cayley je sam šetao vrtom. Prilično je uživao u tome, rekao je. Noć je tako blaga." Ponovo je sjela za stol. "Oh, možda bismo mogli ponoviti zvanje?"

Tuppence je jedva potisnula buntovnički uzdah. Ponovili su zvanje i ona je zaigrala s tri pika. Gospođa Perenna je stigla baš u trenutku kad su se spremali za novo dijeljenje.

"Jeste li uživali u šetnji?" upita gospođica Minton. Gospođa Perenna se zagleda u nju. Bio je to bijesan i neugodan pogled. Odvrati:

"Nisam izlazila van."

"Oh - oh - mislila sam da je gospođa Sprot rekla da ste upravo stigli."

Gospođa Perenna reče: "Samo sam izašla da pogledam kakvo je vrijeme." Njezin je ton bio vrlo neugodan. Bacila je neprijateljski pogled prema poniznoj gospođi Sprot koja je pocrvenjela i doimala se prestrašeno.

"Samo zamislite", reče gospođa Cayley, doprinoseći razgovoru svojim vijestima, "gospodin Cayley je obišao čitav vrt večeras."

"Zašto je to učinio?" Gospođa Cayley reče: "Noć je tako blaga. Čak nije ni stavio svoj drugi šal i još uvijek ne želi ući unutra. Doista se nadam da neće uhvatiti prehladu."

Gospođa Perenna reče: "Postoje i mnogo gore stvari od prehlade. Svakog trenutka mogla bi pasti bomba i sve nas raznijeti na komadiće!"

"Oh, zaboga, nadam se da neće."

"Doista? Ja priželjkujem da se takvo što desi!" Gospođa Perenna je izašla kroz prozor.

Četri igralice bridža gledale su za njom. "Večeras se doima vrlo čudnom", reče gospođa Sprot. Gospođica Minton se nagnula naprijed.

"Ne mislite li da..." Pogledalaje svaku ponaosob. Sve su se približile jedna drugoj. Gospođica Minton prošapće: "Ne sumnjate valjda da ona - pije?"

"Oh, zaboga", reče gospođa Cayley. "Pitam se? To bi objasnilo štošta. Ponekad je doista neuračunjiva. Što vi mislite, gospođo Blenkinsop?"

"Oh, mislim da to nije slučaj. Mislim da je zabrinuta zbog nečega. Pa - na vama je red, gospođo Sprot."

"Zaboga, što da kažem?" upita gospođa Sprot, proučavajući karte u svojoj ruci.

Nitko se nije ponudio da učini to, iako je gospođica Minton, koja je s neskrivenim zanimanjem zurila u njenu ruku, bila u poziciji da je savjetuje.

"To nije Betty, zar ne?" upitala je gospođa Spot podižući glavu.

"Ne, nije", odvrati Tuppence odlučno. Pomislila je da bi mogla zavikati ako već jednom ne nastave s igrom. Gospođa Sprot je blijedo pogledala u svoju ruku, dok je njen um bio očigledno još uvijek zaokupljen majčinskim osjećajima. Onda se javi:

"Oh, karo, mislim." Prihvatili su zvanje. Gospođa Cayley je povelala. "Kad si u sumnji, kreni s adutom, tako kažu", zacvrkutala je i bacila devetku karo.

Duboki vedri glas reče: "Odigrali ste karo devetku!"

Gospođa O'Rourke je stajala pored prozora. Duboko je disala oči su joj blještale. Izgledala je podmuklo i zlobno. Nastavila je prema sobi. "Samo lijepa tiha partija bridža, zar ne?"

"Što je to u vašoj ruci?" upita gospođa Sprot, sa zanimanjem. "To je čekić", odvrati gospođa O'Rourke ljubazno. "Pronašla sam ga kako leži na prilazu. Nema sumnje da ga je netko ostavio ondje."

"Smiješno mjesto na kojem bi netko ostavio čekić", reče gospođa Sprot sumnjičavo. "Svakako jest", složila se gospođa O'Rourke. Činila se osobito dobro raspoloženom. Držeći čekić za dršku, ušla je u prostoriju.

"Da vidim", reče gospođica Minton. "Što je adut?" Igra se nastavila sljedećih pet minuta bez daljnjih prekida, a onda je u sobu ušao major Bletchley.

Vratio se iz kina i do najsitnijih im detalja prepričao zaplet Wandering Minstrela, čija se radnja odvijala u vrijeme vladavine Richarda I. Major, kao čovjek od vojske, imao je puno kritika na prikazane scene borbi. Partiju nisu dovršili do kraja jer je gospođa Cayley, gledajući na svoj sat, zaključila, gotovo s vriskom, kako se predugo zadržala i požurila je naći gospodina Cayleyja. Potonji je, poput zanemarenog bolesnika, uživao kašljući, tresući se dramatično i ponavljajući nekoliko puta:

"Potpuno sam u redu, draga. Nadam se da si uživala u igri. Ja uopće nisam važan.

Čak i da sam uhvatio prehladu, doista nema veze? Pa ipak smo u ratu!"

26.

Sljedećeg jutra za doručkom, Tuppence je odmah postala svjesna određene napetosti koja je vladala u prostoriji.

Gospođa Perenna, s usnicama čvrsto skupljenim, bila je osobito oštra u onih nekoliko riječi koje je promrmijala. S naglom i nestrpljivom kretnjom napustila je sobu. Major Bletchley, mažući u debelom sloju marmeladu na tost, dao si je oduška i zadovoljno se nasmijuljio.

"Osjeća se studen u zraku", primijetio je. "Pa, pa! To se moglo i očekivati, pretpostavljam."

"Zašto, što se dogodilo?" zahtijevala je gospođica Minton, naginjući se znatiželjno naprijed, dok joj je tanki vrat trzao od zadovoljnog iščekivanja.

"Ne znam bih li priču trebao širiti dalje", odgovorio je major razdražljivo.

"Oh! Majore Bletchley!"

"Ispričajte nam", javi se Tuppence.

Major Bletchley pogledao je zamišljeno svoju publiku: gospođicu Minton, gospođu Blenkinsop, gospođu Cayley i gospođu O' Rourke. Gospođa Sprot i Betty upravo su otišle. Odlučio je daće im reći.

"Radi se o Meadowesu", reče. "Čitavu je noć na sastanku. Još se nije vratio."

"Što?" uzviknulaje Tuppence. Major Bletchley bacio joj je zadovoljan i zloban pogled. Uživao je u udovičinoj nelagodi. "Pravi veseljak, taj Meadowes", zadovoljno se nasmiješio.

"Perennaje uznemirena. Naravno."

"Oh, zaboga", reče gospođica Minton, crveneći se od nelagode. Gospođa Cayley je izgledala šokirano. Gospođa O'Rourke se gotovo zagrcnula. "Gospođa Perenna mi je već ispričala", reče. "Ah, dobro, dječaci uvijek ostaju dječaci."

Gospođica Minton reče žurno: "Oh, ali sigurno - možda je gospodin Meadows doživio kakvu nezgodu. Znate, tijekom zamračenja."

"Dobro staro zamračenje", reče major Bletchley. "Odgovorno za mnogo toga."

Mogu vam reći, otvorilo mi je oči to što sam u civilnoj patroli. Zaustavljanje automobila i takve stvari. Količina supruga 'koja samo prati svoje muževe kući'. I sva ta različita imena na osobnim iskaznicama! I muž ili žena kako se vraća sam ili sama drugim putem nekoliko sati kasnije. Ha, ha!" Zagrcnuo se, a onda brzo sabrao kad je bio suočen s oštrim i negodujućim pogledom gospođe Blenkinsop.

"Ljudska priroda - pomalo smiješno, ha?" reče umirujuće.

"Oh, ali gospodin Meadows", zablejala je gospođica Minton. "Možda je stvarno doživio nesreću. Možda ga je srušio automobil ili slično."

"To će biti njegova priča, pretpostavljam", reče major. "Automobil ga je udario i došao je k svijesti tek ujutro."

"Možda su ga odveli u bolnicu."

"Već bi nam javili. Napokon, nosi osobnu iskaznicu sa sobom, zar ne?"

"Oh, zaboga", reče gospođa Cayley, "pitam se što će gospodin Cayley reći?"

Retoričko je pitanje ostalo neodgovoreno.

Tuppence, ustajući s pretpostavkom uvrijeđenog dostojanstva, podigla se i napustila prostoriju. Major Bletchley se zasmijuljio kad su se zatvorila vrata iza nje. "Jadni stari Meadows", reče. "Ljupka je udovica uznemirena zbog toga.

Pomislila je već da je to s njim gotova stvar."

"Oh, majore Bletchley", izustila je gospođica Minton. Major Bletchley je zažmirkao očima. "Sjećate li se sto je Dickens napisao? Čuvaj se udovica, Sammy."

Tuppence je bila pomalo uznemirena zbog Tommyjeve nenajavljene odsutnosti, ali pokušala je umiriti samu sebe. Možda je naišao na neki vrući trag i odlučio ga slijediti. Teškoće u međusobnoj komunikaciji pod ovakvim okolnostima bile su predviđene od njih oboje, i složili su se da neće nepotrebno uznemiravati jedno drugo svojom neobjašnjivom nenazočnošću. Smislili su određene lukavštine između sebe u takvim izvanrednim stanjima.

Gospođa Perenna je, prema gospođi Sprot, bila vani prošle noći. Žestina kojom je to negirala samo je pojačala zanimanje i nagađanja o slučaju. Bilo je moguće da je Tommy išao svojim tajnim putem i pronašao nešto vrijedno praćenja. Bez sumnje će komunicirati s Tuppence na svoj poseban način, ili će iskrsnuti odnekud, ubrzo.

U svakom slučaju, Tuppence nije mogla izbjeći određeni osjećaj nelagode.

Odlučila je da u svojoj ulozi gospođe Blenkinsop bude sasvim prirodno da iskaže određenu znatiželju pa čak i brigu. Otišla je bez daljnjeg ustručavanja u potragu za gospođom Perenna. Gospođa Perenna se vrlo kratko izrazila o čitavoj stvari.

Postavilaje jasnim da se takvo ponašanje od strane jednog od njenih stanara neće trpjeti. Tuppence je uzviknula bez daha:

"Oh, možda je doživio kakvu nezgodu. Vjerujem da je to slučaj. On nipošto nij e takav tip muškarca - slobodan u svom ponašanju, ili

nešto slično. Vjerojatno ga je pregazio automobil ili nešto."

"Saznat ćemo uskoro, što god da se desilo", reče gospođa Perenna. Ali, kako je dan odmicao, nije bilo ni traga gospodinu Meadowesu. Navečer je, gospođa Perenna, nagnana molbama svojih stanara, pristala izuzetno nevoljko pozvati policiju. Stigao je narednik s notesom i stao zapisivati detalje. Određene činjenice tad su izašle na vidjelo. Gospodin Meadowes je napustio kuću zapovjednika Havdocka u pola jedanaest. Otamo je išao s gospodinom Waltersom i dr. Curtisom sve do vrata Sans Soucija, gdje se oprostio s njima i okrenuo na prilaz. Od tog trenutka, gospodin Meadowes kao da je nestao u svemiru.

Prema Tuppenceinu mišljenju, dvije su mogućnosti proizlazile iz toga. Kad je stigao do prilaza, Tommy je možda vidio gospođu Perennu kako mu dolazi ususret, šmugnuo u grmlje i zatim je počeo slijediti. Nakon što je svjedočio njenom sastanku s nekom nepoznatom osobom, možda je krenuo slijediti potonjeg, dok se gospođa Perenna vratila u Sans Souci. U tom slučaju, bio je vjerojatno osobito zauzet slijedeći ga. I upravo bi se stoga dobronamjerna nastojanja policije da ga pronađe mogla pokazati posve nezgodnim.

Druga mogućnost nije bila tako ugodna. Razriješila se u dva smjera. Jedna od njih je da se vratila "bez daha i razbarušena". Druga, koju se također nije smjelo zanemariti, slika gospođe O'Rourke kako stoji smiješeći se pored prozora, držeći teški čekić.

Čekić je predlagao strašne mogućnosti. Zašto bi inače čekić ležao vani na zemlji? A što se tiče pitanja tko ga je upotrijebio, to je bilo mnogo teže.

Mnogo je toga ovisilo o točnom vremenu kad je gospođa Perenna ušla u kuću.

Bilo je to sigurno negdje oko pola jedanaest, ali nijedna od igračica bridža nije zamijetila točno vrijeme. Gospođa Perenna je izjavila odlučno da je izašla van samo kako bi provjerila kakvo je vrijeme. Ali

čovjek ne ostaje bez daha samo promatrajući vrijeme. Bilo je očigledno da ju je izuzetno uznemirila činjenica da ju je vidjela gospođa Sprot. S uobičajenom srećom, četiri se dame moglo odbaciti da sigurno i zaposleno igraju bridž. Koje je bilo točno vrijeme?

Tuppence je zaključila kako svi doista slabo znaju o čitavoj stvari. Da se vrijeme slagalo, gospođa Perenna bi očito bila najvjerojatniji sumnjivac. Ali, tu su bile i druge mogućnosti. Od svih stanara Sans Soucija, troje ih je bilo vani u vrijeme Tommyjeva povratka.

Major Bletchley je bio u kinu - ali posve sam, i način na koji je inzistirao da prepriča čitav zaplet filma, mogao je sugerirati sumnjičavom umu da je namjerno konstruirao alibi.

Zatim je tu bio boležljivi gospodin Cayley koji je bio u šetnji duž čitavog vrta.

Ali, samo zbog zabrinutosti gospođe Cayley za svog supruga, nitko od njih vjerojatno nikada ne bi ni saznao za šetnju već bi vjerojatno pretpostavljali da gospodin Cayley sigurno počiva u svojoj stolici na terasi umotan u prekrivače poput mumije. (Prilično netipično za njega, doista, da tako dugo riskira izloženost noćnom zraku.)

A tu je bila i sama gospođa O'Rourke, njišući čekićem, i smiješeći se...

27.

"Što te muči, Deb? Izgledaš zabrinuto, draga."

Deborah Beresford se trgne, a zatim nasmije i pogleda otvoreno u suosjećajne smeđe oči Tonvja Marsdona. Sviđao joj se Tony. Imao je mozga- bio je jedan od najinteligentnijih početnika na Odjelu za dešifriranje - i pretpostavljalo se da će sigurno daleko dogurati. Deborah je uživala u svom poslu, iako je zahtijevao poprilično od njene koncentracije. Bio je naporan, ali vrijedilo je truda i davao joj je ugodan osjećaj važnosti. To je bio stvaran posao - a ne samo povlačenje po bolnicama i čekanje da je zaposle kao medicinsku sestru. Reče:

"Oh, ništa. Samo obitelj! Znate."

"Obitelji su prilično zamorne. Čime se tvoja bavi?"

"Riječ je o mojoj majci. Da ti priznam, malo sam zabrinuta zbog nje."

"Zašto? Što se dogodilo?"

"Pa, razumiješ, otišla je dolje u Cornwall do jedne nevjerojatno dosadne stare tetke. Sedamdeset osam godina i potpuno pobenavila."

"Zvuči strašno", komentirao je mladi čovjek suosjećajno. "Da, bilo je to vrlo plemenito od majke. Ali bilaje prilično potištena zato što, izgleda, nikome nije potrebna u ovom ratu. Naravno, njegovala je i radila svašta u posljednjem - ali sada je prilično drukčije, i oni ne žele te sredovječne ljude. Oni žele ljude koji su mladi i bez mrlja na karijeri. Pa, kao što sam rekla, majka se prilično uznemirila zbog svega, i tako je otišla dolje u Cormvall tetki Gracie. Bavi se vrtlarstvom, uzgaja povrće i sve to."

"Prilično razumno", prokomentirao je Tony.

"Da, najbolja stvar koju je mogla učiniti. Još uvijek je dosta aktivna, znaš", reče Deborah ljubazno. "Pa to zvuči posve u redu."

"Oh, da, ali nije stvar u tome. Bila sam prilično sretna zbog nje - prije samo dva dana dobila sam pismo u kojem je zvučala prilično veselo."

"Što onda nije u redu?"

"Problem je u tome što sam rekla Charlesu, koji je išao dolje posjetiti neke svoje rođake, da je potraži. Učinio je to. A ona nije bila ondje."

"Nije bila ondje?"

"Ne. I nije bila ondje! Navodno, nikada ni nije bila!"

Tony je izgledao pomalo zbunjeno. "Prilično čudno", promrmljao je. "Gdje-je-pa-tvoj otac?"

"Oh, on je negdje u Škotskoj. U jednom od onih grozних ministarstava u kojima čitav dan slažu raznorazne dokumente i umnožavaju ih."

"Tvoja majka nije otišla onamo kako bi mu se pridružila, možda?"

"Ne može. On je na jednom od onih mjesta gdje ne dopuštaju ulaz suprugama."

"Oh - pa - pretpostavljam da je jednostavno odmaglila nekamo." Tony je ovog puta definitivno bio smeten - osobito kad ga je Deborah pogledala oštro svojim velikim zabrinutim očima.

"Da, ali zašto? Tako je čudno. Sva njena pisma - u kojima piše o tetki Gracie i vrtu i svemu ostalome."

"Znam, znam", odvrati Tony hitro. "Naravno, ona želi da ti misliš - znaš - pa, događa se da ljudi katkad odmagle ovamo ili onamo, ako shvaćaš što mislim."

Pogled joj se od žalosnog promijenio iznenada u gnjevan. "Ako misliš da je majka otišla samo tako s drugim muškarcem, onda si u potpunosti u krivu. Apsolutno.

Majka i otac su odani jedno drugome - zaista odani. To je uvijek bila šala u obitelji. Ona ne bi nikada..."

Tony odvrati brzo: "Naravno dane. Oprosti. Doista nisam mislio..."

Deborah, nakon što je malo ublažila bijes, nabrala je čelo. "Čudna je stvar što je netko neki dan rekao da je vidio majku u Leahamptonu, od svih mogućih mjesta.

Ja sam, naravno, odvratila da to nikako ne može biti istina jer je ona u Cornwallu, ali sada se pitam.."

Tony, podižući šibicu, zastao je na trenutak i pripalio šibicu. "Leahampton?" odvratio je brzo. "Da. Upravo mjesto na koje majka ne bi nikada otišla. Ništa zaraditi i sve prepuno starih pukovnika i usidjelica."

"Ne zvuči kao moguće odredište, nikako", primijeti Tony. Upalio je cigaretu i upitao nehajno:

"Što je tvoja majka radila tijekom posljednjeg rata?"

Deborah je odgovorila automatski: "Oh, uglavnom je bila bolničarka i vozila kola Hitne pomoći. Sve uobičajene stvari."

"Oh, mislio sam da je bila poput tebe - u obavještajnoj službi."

"Oh, majka nikada ne bi imala živaca za takvu vrstu posla. Vjerujem, međutim, da su ona i otac radili nešto poput detektivskog posla. Povjerljivi dokumenti i špijunaža - takve stvari. Naravno, pretjerivali su u isticanju svega- kao da je to bilo nešto nevjerojatno važno. Ne ohrabrujemo ih zapravo da pričaju o tome jer znaš kako je to - uvijek ista priča iznova i iznova."

"Oh, prilično mi je poznato", odvrati Tony Mardson srčano. "U potpunosti se slažem s tobom."

Jednog od narednih dana, vraćajući se u stan, Deborah je ostala zatečena nečim nepoznatim u izgledu svoje sobe. Bilo joj je potrebno nekoliko minuta da otkrije o čemu se radi. Onda je zazvonila na zvonce i ljutito pozvala svoju gazdaricu da je upita što se dogodilo s velikom fotografijom koja je uvijek stajala na vrhu komode.

Gospođa Rowley je bila pogođena i uvrijeđena. Ona nije mogla odgovoriti na to, bilaje sigurna. Nije je ni dodirnula. Možda Gladys?

Ali Gladys je također zanijekala da ju je pomaknula. Navratio je čovjek radi provjere plina, primijetilaje s nadom u glasu.

No, Deborah je odbila povjerovati da bi se jednom zaposleniku plinare prohtjelo uzeti portret sredovječne dame. Bilo je mnogo vjerojatnije, tako je mislila Deborah, da je Gladys razbila okvir fotografije i na brzinu uklonila sve tragove svog zločina. Deborah nije podigla buku oko toga. Jednom će već reći majci da joj pošalje neku dragu fotografiju. Pomislila je u sebi s popriličnom ljutnjom: Što draga majčica radi? Mogla mi je reći. Naravno, potpuna je glupost predložiti, kao što je to učinio Tony, da je otišla s nekim, ali, u isto vrijeme, sve je to vrlo čudno...

28.

Sad je bio red na Tuppence da razgovara s ribarom na kraju doka. Nadala se i protiv svake nade da bi gospodin Grant mogao imati utješne riječi za nju. Ali, ta su se nadanja uskoro rasplinula. Jasno je izjavio da nikakve vijesti nisu stigle od Tommyja. Tuppence reče, dajući sve od sebe da joj glas zvuči sigurno i posve poslovno:

"Nema nikakvih razloga za pretpostaviti da mu se dogodilo nešto?"

"Baš nikakvih. Ali pretpostavimo da jest."

"Što?"

"Kažem - pretpostavimo da jest. Što se onda događa s vama?"

"Oh, razumijem - ja - nastavljam dalje, naravno."

"Tako se govori. Vrijeme za plač je nakon bitke. Sada smo duboko uronjeni u bitku. Jedna informacija koju ste nam pružili pokazala se ispravnom. Čuli ste kako se spominje nešto s referencom na četvrti. To se odnosi na četvrti sljedećeg mjeseca. Datum uređen za veliki napad na ovu zemlju."

"Sigurni ste?"

"Poprilično. Naši neprijatelji su metodični ljudi. Svi su njihovi planovi lijepo i jasno razrađeni. Da barem isto mogu reći i za nas. Planiranje nije naša najjača točka.

Da, četvrti - to je Taj Dan. Sve te uzbune nisu prava stvar - uglavnom ti samo izvidnice - provjera naše obrane i naših refleksa na njihove napade. Četvrtog stiže prava stvar."

"Ali, ako znate to..."

"Znamo da je određen Dan. Znamo, ili mislimo da znamo, grubo, gdje... (Ali tu možda griješimo.) Spremni smo koliko to možemo uopće biti. Oni znaju, kao što i mi znamo, sve o snagama izvan. Ono o čemu želimo znati jesu snage koje djeluju iznutra. Ljudi u drvenom konju! Zato što ti isti mogu donijeti ključ utvrde.

Nekolicina ljudi na visokim pozicijama, na vlasti, na vitalnim točkama, samim izdavanjem spornih naredbi, mogu baciti ovu zemlju u stanje smetenosti kakvo je upravo potrebno da Nijemcima uspije plan. Moramo na vrijeme dobiti informacije iznutra."

Tuppence odvrati očajnički: "Osjećam se tako beskorisnom — neiskusnom."

"Oh, ne biste se smjeli zabrinjavati zbog toga. Mnoštvo iskusnih ljudi radi za nas, svo iskustvo i talent koji su nam potrebni — ali kad se radi o izdaji unašim redovima, ne znamo komu vjerovati. Vi i Beresford predstavljate neredovne snage. Nitko ne zna za vas. Upravo zato i imate priliku da uspijete— to je razlog zašto ste i bili uspješni dosad."

"Ne možete li zadužiti neke od svojih ljudi za gospođu Perennu? Mora postojati netko kome možete vjerovati u potpunosti?"

"Oh, već smo to učinili. Doznali da je 'gospođa Pererma član IRA-e i sa snažnim antibritanskim stavom'. To je istina, usput - ali nemamo nikakvih dokaza da potvrdimo tu tvrdnju. Zato izdržite, gospođo Beresford. Nastavite i dajte sve od sebe."

"Četvrtog", reče Tuppence. "Pa to je negdje za tjedan dana?" "Točno za tjedan dana."

Tuppence je sklopila ruke. "Moramo dobiti nešto? Kažem ti jer vjerujem da je Tommy rta tragu nečega, i da je to razlog što se još nije vratio. Vjerojatno slijedi neki trag. Kad bih barem i ja mogla otkriti nešto. Pitam se kako. Kad bih.."

Namrštila se, planirajući novu metodu napada.

29.

"Razumiješ, Alberte, postoji mogućnost."

"Shvaćam što mislite, gospođo, naravno. Ali, moram priznati, ne sviđa mi se osobito ideja."

"Mislim da bi mogla upaliti."

"Da, gospođo, ali izlagati sebe napadima — to mi se ne sviđa — i siguran sam da ni gospodin to ne bi odobrio."

"Pokušali smo na sve uobičajene načine. To jest, učinili smo sve što smo mogli, ne otkrivajući svoj identitet. Sada mi se čini da je jedina šansa da igramo otvoreno."

"Svjesni ste, gospođo, da time žrtvujete svoju prednost?"

"Zvučiš poput BBC-a danas, Alberte", reče Tuppence pomalo bijesno.

Alberta su, očito, pogodile ove riječi pa se vratio svom uobičajenom i normalnom načinu govora. "Slušao sam prošle noći vrlo zanimljiv razgovor o životu u ribnjaku", objasni Albert.

"Sad nemamo vremena razmišljati o takvim stvarima", odvrati Tuppence. "Gdje je kapetan Beresford, to je ono što bih želio znati?"

"I ja također", reče Tuppence bolno. "Nije prirodno da nestane tako bez riječi.

Već vam se trebao javiti nekako dosad. Zato i.."

"Da, Alberte?" nastavi.

"Ono što želim reći jest, ako je njegov identitet otkriven, možda je bolje da vi ne otkrivajte svoj." Zastao je kako bi razmislio kako složiti

svoje misli, a onda je nastavio.

"Mislim, ako su razotkrili njega, ne znači da znaju i za vas — stoga je na vama da nastavite s radom u tajnosti."

"Da se barem mogu odlučiti", uzdahnula je Tuppence.

"Kako ste to namjeravali urediti, gospođo?"

Tuppence je promrmijala zamišljeno: ""Mislila sam da bih mogla izgubiti pismo koje sam napisala— napraviti strku oko toga, činiti se vrlo uznemirenom. Zatim bi ga pronašli u predvorju i Beatrice bi ga stavila negdje na stol. Tako da ga prava osoba ima prilike pogledati."

"Što bi stajalo u pismu?"

"Oh, ugrubo — da sam uspješno otkrila identitet osobe u pitanju i da sutra namjeravam osobno napraviti čitav izvještaj. Onda bi, razumiješ, Alberte, osoba N ili M izašla na čistac i zasigurno bi me pokušala eliminirati."

"Dar i možda bi, također, uspjela u tome."

"Ne ako bih osobito pazila. Trebali bi me, mislim, namamiti nekamo na neko pusto mjesto. U tom bi trenutku ti uskočio u igru — zato što ne znaju za tebe." Slijedio bih ih i uhvatio na djelu, da se tako izrazim?"

Tuppence je kimnula glavom. "To je zamisao. Moram dobro promisliti — srest ćemo se sutra."

30.

Tuppence je upravo izlazila iz lokalne knjižnice s predmetom ispod svoje ruke koji joj je bio preporučan kao "dobra knjiga" kad ju je prestravio glas koji je dolazio iza njenih leđa: "Gospođo Beresford."

Naglo se okrenula. Ugledala je visokog tamnog mladića s ugodnim, ali pomalo zbunjenim smiješkom. Rekao je: "Hm, bojim se da me se ne sjećate." Tuppence je bila potpuno spremna i naviknuta na tu formulu. S potpunom je preciznošću mogla predvidjeti riječi koje su slijedile. "Ja - pa — došao sam jednom u posjet s Deborah."

Prijatelji njene kćeri! Toliko ih je i svi su, barem je Tuppence tako smatrala, izgledali upravo jednako? Neki tamni poput ovog mladića, neki plavokosi, povremeno koji crvenokosi — ali svi skrojani na isti način — ljubazni, ugladenog ponašanja i s kosom, prema Tuppenceinu mišljenju, malo predugačkom. (Ali, kad bi ovo posljednje bilo spomenuto, Deborah bi odgovorila:

"Oh, majko, nismo u 1916. godini. Ne podnosim kratku kosu."
Uznemirilo ju je što je naletjela i što ju je, upravo u ovom trenutku, prepoznao jedan od prijatelja njene kćeri. Međutim, vjerojatno bi ga se mogla brzo otresti.

"Zovem se Anthony Marsdon", objasnio je mladić. Tuppence je promrmljala neiskreno:

"Oh, naravno", i rukovala se s njim. Tony Marsdon je nastavio:

"Neobično mi je drago što sam vas pronašao, gospođo Beresford. Znao, radim na istom poslu kao i Deborah, i, zapravo, nešto vrlo čudno se dogodilo."

"Da?" upita Tuppence. "O čemu je riječ?"

"Pa, razumijete, Deborah je otkrila da se ne nalazite dolje u Cornwallu kao što je mislila, i to pomalo otežava stvari za vas, žar ne?"

"Oh, zaboga", odvrati Tuppence zabrinuto. "Kako je to otkrila?"

Tony Marsdon joj objasni. Nastavio je prilično sramežljivo. "Deborah, naravno, ni najmanje ne sluti čime se zapravo bavite."

Zastao je oprezno, a onda nastavio: "Važno je, pretpostavljam, da ona ne sazna.

Moj posao, zapravo, prilično je sličan. Trebao bih biti početnik na Odjelu za dešifriranje. No, dane su mi naredbe da izrazim mišljenja koja su blago fašistička — divljenje njemačkom sustavu, insinucije da sklapanje saveza s Hitlerom ne bi bila loša stvar — takve stvari — samo da vidim kakav bih odgovor dobio. Štošta je trulo u našim redovima, i želimo saznati tko stoji iza svega."

Trulež je svugdje, pomisli Tuppence. "Ali čim mi je Deb ispričala o vama", nastavio je mladić, "pomislio sam da je najbolje da odmah dođem ovamo i upozorim vas kako biste mogli smisliti neku priču u koju će povjerovati. Vidite, ja slučajno znam što radite i da je to od presudne važnosti. Bilo bi pogubno ako se dozna vaš pravi identitet..."

Pomislio sam možda da biste mogli reći da ste se pridružili kapetanu Beresfordu u Škotskoj ili gdje se već nalazi. Mogli biste reći da vam je dopušteno da radite ondje snjim."

"Mogla bih to učiniti, svakako", reče Tuppence zamišljeno. Tony Marsdon primijeti zabrinuto: "Ne mislite valjda da se miješam gdje mi nije mjesto?"

"Ne, ne, vrlo sam vam zahvalna."

Tony reče prilično nepovezano: "Meni se — pa - znate — vrlo dopada Deborah."

Tuppence ga prostrijeli začuđenim pogledom. Koliko udaljen je bio, pomisli, taj svijet pažljivih mladića i Deb koja je uvijek bila gruba prema njima, ali to ih nikada nije guralo od nje. Ovaj mladić je, pomisli, sasvim privlačan primjerak.

Stavi na stranu ono što je u sebi zvala "mirnodopskim mislima" i usredotoči se na trenutnu situaciju. Nakon trenutka ili dva reče:

"Moj suprug nije u Škotskoj."

"Nije?"

"Ne, on je ovdje sa mnom. Barem je bio. Sad je, čini se - nestao!"

"No, to je loše - ili? Je li bio na tragu nečega?"

Tuppence kimne glavom. "Mislim da jest. Zato i ne mislim da je njegov nestanak zapravo loš znak. Mislim da će mi se, prije ili kasnije, javiti nekako - na svoj način." Malko se nasmiješila. Tony reče pomalo posramljeno:

"Naravno, igra vam je dobro poznata, pretpostavljani. Ali trebali biste biti oprezni."

Tuppence kimne. "Znam na što mislite. Prekrasne junakinje u knjigama uvijek uspiju namamiti i prevariti... Ali Tommy i ja imamo vlastite metode. Imamo i slogan", nasmiješi se. "Penny plain and tuppence coloured"^[1]

"Što?" Mladić je zurio u nju kao da je poludjela.

"Trebala bih vam reći da je moj obiteljski nadimak Tuppence."

"Oh, razumijem." Mladićeve obrve se poravnaju. "Domišljato - zar ne?"

"Nadam se."

"Ne bih se želio miješati — ali, ne bih li vam nekako mogao pomoći?"

"Da", odvrati Tuppence zamišljeno. "Mislim da biste mogli"

31.

Nakon beskrajnih vjekova besvijesti, Tomy je počeo biti svjestan usijane kugle kako pluta u svemiru. U centra te usijane kugle nalazila se jezgra boli, svemir se sužavao, usijana se kugla ljuljala još lakše - otkrio je odjednom da je središte svega bila njegova glava. Polako je postajao svjestan i drugih stvari - promrzlih zgrčenih udova, gladi, nemogućnosti da miče usne. Usijana se kugla njihala sve polaganije i polaganije... To je sad bila glava Thomasa Beresforda i počivala je na čvrstom uporišta. Vrlo čvrstom. Zapravo na nečem prilično nalik kamenu. Da, ležao je na tvrdom kamenu i sve ga je boljelo. Nije se mogao pomicati, osjećao je nevjerojatnu glad, hladnoću i neugodu. Zasigurno, iako kreveti gospođe Perenne nikada nisu bili neopravdano mekani, ovo nije moglo biti...

Naravno — Havdock! Radiogram! Njemački konobar! Pojavio se na vratima Sans Soucija... Netko ga je, šuljajući se iza njega, oborio na zemlju. To je bio razlog njegove strašne glavobolje. A on je pomislio da se dobro izvukao! Dakle, Havdock nije bio, ipak, takva budala? Havdock? Havdock se vratio u Smuggler's Rest i zatvorio vrata. Kako je uspio stići preko brda i čekati Tommyja na ulazu u Sans Souci?

Nikako to nije mogao izvesti, a da ga Tommy ne primijeti. Batler, onda? Je li ga poslao da ga pričeka? Ali, sigurno, kad je Tommy prolazio predvorjem, vidio je Appledorea u kuhinji čija su vrata bila blago odškrinuta? Ili je samo mislio da ga je vidio? Možda je to bilo objašnjenje. U svakom slučaju, nije bilo važno.

Sada je trebalo otkriti gdje se to nalazi. Njegove oči, naviknute na tamu, uhvatile su malen pravokutnik prigušenog svjetla. Prozor ili malena rešetka. U zraku se osjećala hladnoća i plijesan. Pretpostavio je da leži u podrumu. Ruke i noge bile su mu privezane, a nemogućnost govora osiguravao je povež na ustima.

"Čini se kao da sam zaglavio", pomisli Tommy. Pokušao je oprezno pomaknuti svoje udove ili tijelo, ali nije uspio. U tom trenutku, začuo je slabašan škripavi zvuk i vrata negdje iza njega širom se otvore. Ušao je čovjek sa svijećom u ruci.

Svijeću je položio na zemlju. Tommy je prepoznao Appledorea. Potonji je nestao, a zatim se opet vratio noseći poslužavnik na kojem su se nalazili vrč vode, čaša i komad kruha i sira. Naginjući se, najprije je provjerio užad kojim su bili privezani udovi. Zatim je dodirnuo povez. Reče tihim glasom:

"Sada ću vam skinuti povez. Moći ćete jesti i piti. Ako, međutim, učinite i najmanji zvuk, u istom ću ga trenutku vratiti na usta." Tommy je pokušao kimnuti glavom, no to se pokazalo gotovo nemogućim, stoga je nekoliko puta otvorio i zatvorio oči. Appledore, shvaćajući ovo kao pristanak, pažljivo odveže povez.

Kad su mu usta napokon bila slobodna, Tommy je nekoliko minuta opuštao čeljust Appledore je približio čašu vode njegovim ustima. Najprije je progutao s velikom teškoćom, a zatim mnogo lakše. Voda ga je, činilo se, potpuno oživjela.

Promrmljao je kruto:

"To je bolje. Više nisam tako mlad. Sad, što se tiče hrane, Fritz —ili je Franz?"

Muškarac odgovori tiho: "Ovdje se zovem Appledore." Držao je krišku kruha i sira pred njegovim ustima i Tommy ih je žudno pojeo. Kad je obrok zalio s vodom, upitao je:

"I, što je sljedeće na programu?"

Kao odgovor, Appledore je ponovo uzeo povez. Tommy reče brzo:

"Želio bih vidjeti zapovjednika Haydocka." Appledore je zavrtio glavom.

Spretno mu vrati povez na usta i izađe. Tommy je ostao meditirati u tami.

Iz zbrkanog sna probudio ga je zvuk vrata. Ponovo su se otvorila. Ovog su puta Havdock i Appledore zajedno ušli. Povez je skinut, a užad kojom su mu bile privezane ruke malo je olabavljena tako da je mogao sjesti i ispružiti ruke.

Haydock je držao automatski pištolj u rukama. Tommy je, bez mnogo unutrašnjeg povjerenja, počeo igrati svoju ulogu. Reče ozlojeđeno:

"Slušaj, Haydock, što sve ovo znači? Napadnut sam— otet..."
Zapovjednik je mimo zatresao glavom. Reče: "Ne morate se truditi. Nije vrijedno toga."

"Samo zato što si pripadnik naše Tajne službe, misliš da možete..."

Ovaj je opet zatresao glavom. "Ne, ne, Meadowses. To nije razlog zašto si ovdje.

Nema smisla da se pretvaraš."

Ali Tommy nije pokazivao znakove zbunjenosti. Zaključio je u sebi da Havdock ne može biti u potpunosti siguran. Ako nastavi sa svojom ulogom...

"Tko, dovraga, misliš da si?" upitao je. "Bez obzira kolika je tvoja moć, nemaš se pravo ponašati ovako. Savršeno sam sposoban držati jezik za zubima i ne odati ništa."

Drugi hladno odvrati: "Dobri ste u svom poslu, ali moram vam reći da je meni posve svejedno jeste li član Britanske obavještajne službe, ili samo kakav smušeni amater..."

"Od svih prokletih.. "

"Prestanite, Meadowses."

"Kažem ti.. " Havdock mu je dobacio divlji pogled. "Zašutite već jednom, prokletstvo. Prije je možda i bilo važno otkriti tko ste i tko vas je poslao. Sad je posve svejedno. Razumijete, nema vremena. I niste imali prilike izvjestiti nikoga o onome što ste otkrili."

"Policija će me početi tražiti čim prijave moj nestanak."

Havdock je iskesio zube. "Policija je večeras bila ovdje. Dobri momci - obojica moji prijatelji. Pitali su me sve o gospodinu Meadowesu. Vrlo su zabrinuti zbog njegovog nestanka. Kako je izgledao te večeri, što je rekao. Nisu mogli ni zamisliti, pa i kako, da je čovjek o kojem su razgovarali praktički ispod njegovih nogu. Prilično je jasno, razumijete, da ste napustili ovu kuću živi i zdravi. Nikada ne bi ni pomislili da vas traže ovdje."

"Ne možete me zauvijek držati ovdje", Tony reče žestoko.

Havdock odvrati, u skladu sa svojim najuglađenijim britanskim manirima: "Neće biti ni potrebno, dragi momče. Samo do sutra navečer U malenom zaljevu nedaleko kuće nalazi se brod. Palo nam je na pamet da vas pošaljemo na putovanje radi vašeg zdravlja, iako zapravo mislim da nećete biti živi, ili čak na brodu kad stigne na svoje odredište."

"Pitam se zašto me odmah niste riješili muka udarcem u glavu?1

"Prilično je vruće u posljednje vrijeme, dragi moj momče. Naša komunikacija morem je samo povremeno prekinuta, i da je to bio slučaj - pa, mrtvo tijelo pronađeno na zemljištu svakako ima načina da objavi svoju prisutnost."

"Razumijem""", reče Tonnniv. Razumio je. Stvar je bila potpuno jasna. Trebao je ostati na životu dok brod ne stigne. Onda bi ga ubili, ili drogirali, i bacili njegovo tijelo u more. Ništa ne bi povezalo to tijelo, kad bi ga pronašli, sa Smuggler's Restom.

"Samo sam svratio", nastavio je Havdock, obraćajući mu se svojim najprirodnijim tonom, 'upitati vas postoji li nešto - pa —što možemo učiniti za vas - poslije?"

Tommy je kratko razmišljao. Onda je odgovorio: "Hvala, ali neću od vas tražiti da uzmete uvojak moje kose i pošaljete ga ženici u St. John's Wood, ili ništa slično. Nedostajat ću joj - to znam - ali, usudujem se reći, da će uskoro pronaći drugog prijatelja."

U svakom slučaju, osjećao je da mora stvoriti dojam da poduzima sve na svoju ruku. Tako dugo dok nikakva sumnja ne padne na Tuppence, igra se još uvijek može dobiti, iako on sam nije bio uključen u nju.

"Kako god želite", reče Haydock. "Ako želite poslati poruku— svojem prijatelju — pobrinuli bismo se da je dobije." Bio je, ipak, znatiželjan da dobije malo informacija o tom nepoznatom gospodinu Meadowesu?

U redu, dakle, Tommy će ih držati u neizvjesnosti. Zavrtio je glavom. "Ništa", odvrati.

"U redu." S izgledom potpune nezainteresiranosti Haydock je kimnuo Appledoreu. Potonji je zamijenio užad i povez.

Dvojica muškaraca su izašla, zaključavajući vrata iza sebe. Prepušten svojim mislima, Tommy je bio sve samo ne veseo. Ne samo što je bio suočen s izgledom brze smrti, već nije bilo izgleda da ostavi bilo kakav trag iza sebe koji bi upućivao na ono što je otkrio. Njegovo je tijelo bilo potpuno bespomoćno. Njegov je mozak bio neobično neaktivan. Je li mogao, pitao se, prihvatiti Haydockov prijedlog o poruci? Možda, da je njegov mozak radio bolje... Ali nije se mogao sjetiti ničeg korisnog. Tu je, naravno, još uvijek bila Tuppence. Ali, što bi Tuppence mogla učiniti? Kao što je Haydock upravo istaknuo, Tommyjev nestanak nikako ne bi povezali s njim. Tommy je napustio Smuggler's Rest živ i zdrav.

Svjedočanstva dvojice nezavisnih svjedoka bi potvrdila tu priču. Na koga god Tuppence mogla sumnjati, to nikako neće biti Haydock. A možda uopće neće ništa sumnjati. Možda pomisli da samo slijedi neki trag. Prokletstvo, da je barem malo više pazio... U podrum je dopiralo malo svjetla. Dolazilo je kroz rešetku koja je bila visoko gore

u uglu. Kad bi barem mogao osloboditi usta, mogao bi pozvati u pomoć. Netko će možda čuti, iako je to bilo gotovo nevjerojatno.

Sljedećih se pola sata bavio naprežanjem konopca kojim su bile zavezane njegove ruke i noge, i pokušavajući se osloboditi poveza. Međutim, sve je ovo bilo uzalud. Ljudi koji su učinili te stvari, dobro su znali svoj posao. Bilo je, pretpostavio je, kasno poslijepodne. Havdock je, smatrao je, izašao van; odozgo nije čuo nikakve glasove ili pokrete. Do bijesa, vjerojatno je igrao golf, razmišljajući u klubu što se to moglo dogoditi Meadowsu!

"Večerao je sa mnom sam noć prije — činio se prilično normalnim, onda.

Jednostavno je nestao s lica zemlje."

Tommy je nakrivio lice od bijesa. To srdačno englesko ponašanje! Jesu li svi bili slijepi i nisu primijetili tu okruglu prusku lubanju? On je sam nije zamijetio.

Prekrasno s čime se sve jedan prvorazredni glumac mogao izvući. I eto ga ovdje — neuspjeh — sraman neuspjeh - zavezan poput pileta, a nitko ni ne sluti gdje se on nalazi. Kad bi barem Tuppence imala još jedan vid! Mogla bi posumnjati! Ponekad je njena sposobnost opažanja bila gotovo strašna...

Što je to? Napregnuo je uši osluškujući neki udaljen zvuk. Samo neki muškarac kako pjevuši neku melodiju. A on je bio ovdje, u nemogućnosti da proizvede bilo kakav zvuk kako bi privukao pažnju. Ali, melodija, iako unakažena, bila je raspoznatljiva. Datirala je od prošlog rata — bila je oživljena za ovaj.

"Da si ti jedina djevojka na svijetu, a ja jedini momak." Koliko je često to pjevušio 1917. godine? Do đavola i taj momak! Zašto ne pjeva pravilno?

Odjednom je njegovo tijelo postalo napeto i ukočeno. Te osobite pogreške bile su mu neobično poznate. Postojala je samo jedna

osoba koja je na tom mjestu i na taj osobit način pjevala pogrešno?

Albert, dovraga, pomislio je Tommy. Albert kako se šulja oko Smuggler's Resta.

Albert pri raci i eto ga ovdje, zavezan, u nemogućnosti da pomakne nikli ili nogu, u nemogućnosti da proizvede bilo kakav zvuk... Samo trenutak. Je li to istina? Postojao je samo jedan zvuk — nije tako jednostavno sa zatvorenim kao s otvorenim ustima, ali može se izvesti. Tommy je očajnički počeo hrkati.

Zatvorio je oči, spreman simuliran dubok san ako Appledore slučajno naiđe, i hrkao je, hrkao... Kratko hrkanje, kratko hrkanje, kratko hrkanje - stanka - dugačko hrkanje, dugačko hrkanje, dugačko hrkanje - stanka — kratko hrkanje, kratko hrkanje, kratko hrkanje...

32.

Albert je, kad ga je Tuppence ostavila, bio duboko uznemiren. S godinama je postao osoba sporijih mentalnih procesa, ali ti su procesi bili vrlo uporni. Opće stanje stvari činilo mu se posve pogrešnim. Za početak, rat je bio nešto sasvim krivo. Ti Nijemci, pomislio je Albert potišteno i gotovo bez mržnje, pozdravljajući Hitlera, i stapajući onako poput gusaka i osvajajući svijet i bombardirajući, i općenito praveći štetu, moraju se zaustaviti. U to nije bilo sumnje, a dosad to, činilo se, nikome nije pošlo za rukom.

A sad je ta bila gospođa Beresford, krasna dama u svakom smislu te riječi, koja se uvalila u nepriliku i bila u potrazi za još većom, i kako će je on zaustaviti?

Nije izgledalo kao da to može. Protiv te Pete kolone i još gomile gadnih tipova. A neki od njih su i rođeni Englezi! Sramota, loje prava riječ? A gospodin, koji je uvijek čuvao gospođu od raznih nepromišljenosti - nestao je. Albertu se to nije nimalo dopadalo. Činilo mu se da bi "ti Nijemci" mogli biti u pozadini svega. Da, izgledalo je loše, doista jest. Kao da neće moći izaći na kraj s tim. Ovaj proces dubokog rasuđivanja nije bio svojstven Albertu. Poput većine Engleza i on je osjećao nešto snažno, i nastavio se baviti time dok ne bi, ovako ili onako, raščistio zbrku. Donijevši odluku da mora pronaći gospodina Beresforda, Albert se "prilično u maniri vjernog psa dao u potragu za njim. Nije djelovao ni po kakvom ranije utvrđenom planu, nego je započeo na potpuno jednak način kao što bi to učinio da je trebalo tražiti nestalu torbicu svoje supruge ili svoje vlastite naočale kad bi bilo koji od tih bitnih predmeta bio zametnut.

To jest, otišao je na mjesto gdje je posljednji put vidio nestale objekte i krenuo otamo. U ovom slučaju, posljednja poznata stvar koja se odnosila na Tommyja bila je da je večerao sa zapovjednikom Havdockom u Srnuggier's Resto, te da se nakon toga vratio u Sans Souci i posljednji put viđen kako ulazi kroz kapiju.

Albert se, u skladu s tim, popeo na brijeg dokle god je sezao pogled na kapiju Sans Soucija, i proveo nekih pet minuta zureći s nadom u vrata. Kako se nije desilo ništa značajno, uzdahnuo je i uputio se polako do Srnuggier's Resta.

Albert je, također, tog tjedna bio na kinopredstavi, i osobito ga se snažno dojmila tema Wandering Minstrela. Kako romantična? Nije mogao, a da ne bude pogođen sličnošću svoje vlastite teškoće. On je, poput onog junaka s ekrana, Larryja Coopera, bio vjeran Blondel u potrazi za svojim zatočenim gospodarom.

Poput Blondela, i on se borio na gospodarevoj strani u prošlim danima. Sad je njegov gospodar bio podmuklo izdan, i nitko osim njegovog vjernog Blondela nije ga pošao tražiti kako bi ga vratio u voljene ruke kraljice Berengarije.

Albert je ispustio uzdah kad se prisjetio dirljivih nota pjesme Richard, moj kralj, koju je vjerni trubadur tako osjećajno pjevušio ispod jednog tornja za drugim. Žalio je što nije mogao bolje pogoditi melodiju. Potrajalo je dok napokon nije uspio u tome. Skupio je usne i počeo zviždati. "Da si ti jedina djevojka na svijetu, a ja jedini momak.."

Albert je zastao kako bi pogledao zgodnu bijelo obojanu kapiju Smuggler's Resta. To je to, tu je gospodar otišao na večeru. Krenuo je još malo više uz brijeg i stigao na čistinu. Ovdje nije bilo ničega. Ničega osim trave i nekoliko ovaca. Kapija Smuggler's Resta odjednom se otvori i automobil izađe van. Krupan muškarac s palicama za golf izvezao se i spustio niz brdo.

"To je vjerojatno zapovjednik Havdock", zaključio je Albert. Odšetao je ponovo dolje i zagledao se u Smuggler's Rest. Zgodno mjestašce. Krasan vrt. Prekrasan pogled. Promatrao je blago. "Rekao bih ti tako prekrasne stvari", pjevušio je.

Kroz pokrajnja vrata kuće izašao je čovjek s motikom i nestao iz vidokruga kroz malena vrata. Albert, koji je uzgajao potočarke i salatu u svom stražnjem vrtu, odmah se zainteresirao. Približio se otvorenoj kapiji i prošao kroz nju. Da, sasvim zgodno mjestašce.

Kružio je polako oko njega. Par metara ispod njega, dokle se dolazilo stepenicama, nalazio se ravan plato zasađen kao povrtnjak. Čovjek koji je izašao iz kuće, bio je vrlo zaposlen dolje. Albert ga je promatrao sa zanimanjem nekoliko minuta. Onda se okrenuo kako bi bolje pogledao kuću.

Zgodno mjestašce, pomislio je po treći put. Upravo vrsta mjesta koju bi izabrao umirovljeni mornarički časnik. Ovdje je gospodar večerao one noći. Albert je polako kružio oko kuće. Promatrao ju je kao što je promatrao i kapiju Sans Soucija — s nadom, kao da ju je molio da mu kaže nešto.

I dok je to činio, pjevušio je prigušeno, dvadesetostoljetni Blondel u potrazi za svojim gospodarom. "Toliko je prekrasnih stvari koje bismo činili", pjevušio je.

"Rekao bih ti tako prekrasne stvari. Toliko je prekrasnih stvari koje bismo činili.. " Negdje je pogriješio, zar ne? Već je taj dio otpjevao prije.

Hej, smiješno, zapovjednik drži svinje, ha? Začuo je glasno roktanje.

Smiješno - činilo se kao da dolazi ispod zemlje. Čudno mjesto za držanje svinja.

To ne mogu biti svinje. Ne, to je netko tko spava. Ali, tko bi spavao u podrumu...

Jest, trenutak za dremuckanje je bio savršen, ali posve smiješno mjesto za takvo što. Pjevušeci poput bumbara, Albert se približio. Odavde je dolazilo - kroz onu malu rešetku. Roktanje, roktanje, roktanje, hrrrkanje. Hrrrkanje, hrrrkanje - roktanje, roktanje, roktanje. Kakvo čudno hrkanje - podsjetilo ga je na nešto...

"Zaboga!" uzvikne Albert. "To je bio SOS poziv. Točkica, točkica, točkica, crtica, crtica, crtica, točkica, točkica, točkica." Brzo se osvrnuo oko sebe.

Zatim je kleknuo i otipkao tihu poruku na željeznu rešetku malog podrumskog prozora.

33.

Iako je Tuppence otišla u krevet prilično optimističnog stanja duha, ipak su je, u onim budnim satima rane zore kad ljudski moral tone do svojih najnižih granica, uhvatile strašne more. Kad se spuštala na doručak, međutim, raspoloženje joj se popravilo na pogled na pismo koje ju je čekalo, adresirano teškim nagnutim rukopisom. U pitanju nije bila komunikacija od strane Douglasa, Raymonda ili Cvrila, ili bilo koja druga vrsta tajne korespondencije koju je redovito primala i koja je uključivala, kao jutros, sjajne i šarene razglednice na kojima bi pisalo:

"Oprosti što se nisam ranije javila. Svako dobro, Maudie".

Tuppence je odbacila ovo sa strane i otvorila pismo.

Draga Patricia, tetka Gracie se, bojim se, u posljednje vrijeme osjeća prilično loše. Liječnici ne govore da bi to mogao biti njen kraj, ali, čini mi se, da. nema mnogo nade. Ako je želiš vidjeti prije nego dođe do najgoreg, mislim da bi bilo dobro da navратиš danas. Ako pođeš vlakom, u 10.20 h za Yarrow, čekat će te prijatelj s automobilom. Radujem se što ću te opet vidjeti, draga, unatoč žalosnim okolnostima. Zauvijek tvoja, Penelope Plavne.

Tuppence je jedva mogla suspregnuti svoju oduševljenost. Dobra stara Penny Plain! S ponešto teškoća navukla je žalobni izraz na lice - i duboko uzdahnula kad je odložila pismo. Dvjema prisutnim i suosjećajnim slušačicama, gospođi O'Rourke i gospođici Minton, izložila je sadržaj pisma, i proširila priču o karakteru tetke Gracie, o njenom neslomljivom duhu, zanemarivanju zračnih uzbuna i opasnosti, i o tome kako ju je naposljetku ipak pokorila bolest.

Gospođica Minton se sa zanimanjem raspitivala o točnoj prirodi patnji tetke Gracie, i uspoređivala ih s bolešću svoje vlastite rođakinje Seline.

Tuppence, lebdeći negdje između edema i dijabetesa, bila je ponešto zbunjena, ali spašena kad je spomenula komplikacije s bubrezima. Gospođa O'Rourke je pokazala živo zanimanje za to hoće li Tuppence profitirati novčano smrću stare dame da bi doznala da je dragi Cyril oduvijek bio staričin najdraži pranećak, a usto je bio i njeno kumče.

Nakon doručka, Tuppence je nazvala krojača i otkazala probu kaputa i suknje, koju je imala zakazanu za poslijepodne, a onda je potražila gospođu Perennu i objasnila joj da će vjerojatno izbivati iz kuće na dan ili dva.

Gospođa Perenna je na ovo reagirala uobičajenim iskazima žaljenja. Izgledala je umorno ovog jutra, i imala pomalo zabrinut izraz lica.

"Još uvijek nema vijesti o gospodinu Meadowesu", reče. "To je doista vrlo čudno, zar ne?"

"Sigurna sam da je doživio kakvu nezgodu", uzdahnula je gospođa Blenkinsop.

"Uvijek je tako."

"Oh, ali doista, gospođo Blenkinsop, nesreća bi već dosad bila prijavljena."

"Pa, što vi mislite?" upitala je Tuppence.

Gospođa Perenna je zavrtjela glavom. "Zaista ne znam što bih rekla. Posve se slažem da nije mogao otići svojom vlastitom voljom. Već bi se nekako javio."

"Bio je to vrlo neopravdan prijedlog", odvrati gospođa Blenkinsop toplo. "Onaj strašni major Bletchley je sve započeo. Ne, ako se ne radi o nesreći, onda je zasigurno izgubio pamćenje. Vjerujem da se to češće događa nego što se to obično misli, osobito u ovim stresnim vremenima u kojima živimo."

Gospođa Perenna je kimnula u znak odobravanja. Napućila je usne u prilično upitan izraz. Dobacila je brz pogled prema Tuppence.

"Vidite, gospođo Blenkinsop", reče, "mi ne znamo mnogo o gospodinu Meadowesu, žarne?"

Tuppence odvrati oštro: "Kako to mislite?"

"Oh, molim vas, ne budite tako osorni. Ja ne vjerujem - niti malo."

"Ne vjerujete u što?"

"U tu priču koja kruži uokolo."

"Koja priča? Ja nisam ništa čula."

"Ne - pa - možda vam nisu željeli reći. Ne znam kako bih doista započela. Mislim da je gospodin Cayley prvi spomenuo tu ideju. Naravno, on je prilično sumnjičav čovjek, ako razumijete što mislim?"

Tuppence je nastojala zadržati što je više moguće strpljenja.

"Molim vas, ispričajte mi", reče joj.

"Pa, bio je to samo prijedlog, znate, da je gospodin Meadowes možda neprijateljski špijun - jedan od onih strašnih petokolonaša."

Tuppence je unijela svu žestinu gospođe Blenkinsop u izljev svoje ozlojeđenosti:

"Nikada nisam čula za takvu apsurdnu ideju!"

"Ne. Ne mislim da u tome ima istine. Ali, naravno, gospodina Meadowesa su često viđali u društvu onog njemačkog momka - i vjerujem da je postavljao mnogo pitanja o kemijskim procesima i tvornici - stoga su ljudi pomislili da su možda njih dvojica zajedno radili."

Tuppence reče: "Vi ne smatrate da postoji ikakva sumnja o Carlu, zar ne, gospođo Perenna?"

Vidjelaje kako ženinim licem prolazi brzi grč. "Voljela bih misliti da to nije istina."

Tuppencereče blago: "Jadna Sheila..."

Oči gospođe Perenne sijevnu. "Njezino je srce slomljeno, jedno dijete. Zašto bi moralo biti tako? Zašto to nije mogao biti netko drugi kome je poklonila srce?"

Tuppence je zavrtjela glavom. "Stvari se ne događaju tako."

"U pravu ste." Potonja je izjavila dubokim, ogorčenim glasom. "To uvijek mora biti velika tuga i jad. Način na koji te takve stvari razdiru na komadiće..."

Dosta mi je okrutnosti — nepoštenosti koja vlada na ovom svijetu. Poželjela bih sve razbiti i slomiti - tako da možemo početi sve iznova bez svih ovih pravila i zakona i tiranije nacije nad nacijom. Željela bih.."

Prekinuo ju je kašalj. Duboki, grleni kašalj. Gospođa O'Rourke je stajala na dovratku, njen ogroman obujam ispunjavao je u potpunosti taj prostor.

"Prekidam li vas u čemu?" upitala je. Poput spužve koja prelazi preko ploče, tako su i s lica gospođe Perenne nestali svi tragovi njene prijašnje uzbuđenosti - zamjenjujući je izrazom blage zabrinutosti vlasnice pansiona čiji su gosti uzrokovali određene probleme.

"Ne, nipošto, gospođo O'Rourke", reče. "Samo smo razgovarale o tome što se moglo dogoditi gospodinu Meadowesu. Nevjerojatno je kako mu policija ne može ući u trag."

"Ah, policija!" uzviknuše gospođa O'Rourke glasom koji je odražavao blagi prezir. "Čemu ona koristi? Ničemu, doista ničemu! Sposobni su jedino naplaćivati kazne za motocikle i navaliti na one jadnike koji nisu izvadili dozvole za držanje pasa."

"Koja je vaša teorija, gospođo O'Rourke?" upitala je Tuppence.

"Čuli ste za priču koja kruži uokolo?"

"O tome da je fašist i neprijateljski špijun - da, jesam", odvrati Tuppence hladno.

"To bi mogla biti istina", reče gospođa O'Rourke zamišljeno. "Bilo je nešto u tom čovjeku što me je od samog početka intrigiralo. Promatrala sam ga, znate", nasmiješila se izravno prema Tuppence - i poput svih smiješaka gospođe O'Rourke i ovaj je bio blago zastrašujuć - smiješak ljudoždera.

"Nije se doimao poput čovjeka koj i se povukao iz posla i nije imao što raditi sa sobom. Kad bih trebala poduprijeti svoj sud, rekla bih da je stigao ovamo s razlogom."

"I kad mu je policija ušla u trag, nestao je, je li tako?" upita Tuppence.

"Moglo bi biti", odgovori gospođa O'Rourke.

"Što vi mislite, gospođo Perenna?"

"Ne znam", uzdahnula je gospođa Perenna. "Vrlo je uznemirujuće sve što se desilo. Pobuđuje toliko priča."

"Ah! Priče vam neće naškoditi. Pogledajte ih kako su sretni sada na terasi dok razmišljaju i nagađaju o tome. Na kraju će doći i do toga da je taj mirni, bezopasni čovjek namjeravao dići nas sve u zrak dok spavamo u svojim krevetima."

"Niste nam rekli što vi mislite", reče Tuppence.

Gospođa O'Rourke se nasmiješila, tim istim polaganim divljim smiješkom. "Ja mislim da je čovjek siguran negdje - posve siguran..."

Tuppence pomisli: Mogla bi reći da zna... ali on nije tamo gdje ona misli da jest!

Otišla je u svoju sobu kako bi se spremila. Betty Sprot je dotrčala iz spavaće sobe Cayleyevih s nestašnim smiješkom i vragolastim izrazom lica.

"Sto to smjeraš, djevojko?" upitala ju je Tuppence. Betty zagruće:

"Tko se nije skrio..." Tuppence odvrati:

"Magarac je bio. Gore!" Dohvatila je Betty i digla je visoko preko svoje glave.

"Dolje!" Spustila ju je na pod.

U tom se trenutku pojavila gospođa Sprot i Betty je čekalo kuđenje zbog šetnje koju je poduzela.

"Skrivača?" upita Betty s nadom. "Skrivača?"

"Ne možeš se sada igrati skrivača", odvrati gospođa Sprot.

Tuppence je otišla u svoju sobu, stavila šešir (vrlo nepotrebna stvar — šešir - Tuppence Beresford ih nikada nije nosila- ali osjećala je da Patricia Blenkinsop zasigurno bi).

Netko je, primijetila je, promijenio položaj šešira u pretincu u komodi. Je li netko pretraživao njenu sobu? Pa, neka. Neće pronaći ništa što bi bacilo i najmanju sumnju na gospođu Blenkinsop. Namjerno je ostavila pismo Penelope Plavne na svojoj komodi, spustila se dolje i izašla iz kuće.

34.

Bilo je deset sati kad se pojavila kraj kapije Sans Soucija. Imalaje još dosta vremena. Pogledala je gore u nebo, i čineći to, zakoračila je u tamnu blatnu lokvu, ali, očito ne mareći, nastavila je dalje. Srce joj je divlje udaralo. Uspjeh - uspjeh - oni će uspjeti.

Yarrow je bila malena seoska stanica i selo je bilo prilično udaljeno od željezničke pruge. Ispred stanice čekao je automobil. Za volanom je sjedio privlačan mladić. U znak pozdrava dotaknuo je vrh svoje kape, ali gesta se činila posve neprirodnom.

Tuppence je upitno udarila nogom stražnju gumu. "Nije li prilično prazna?"

"Ne moramo ići daleko, gospođo." Kimnulaje i ušla unutra. Vozili su se, ne prema selu, već u suprotnom smjeru. Nakon vožnje uzbrdo, pošli su sporednom cestom koja se spuštala oštro u duboku pukotinu. Iz sjene stabala izašla je jedna figura kako bi ih dočekala. Automobil se zaustavio i Tuppence, izlazeći, pošla je u susret Anthonvju Marsdonu.

"Beresford je u redu", reče brzo. "Jučer smo otkrili gdje se nalazi. Drže ga zarobljenog - druga ga se strana dohvatila - i iz opravdanih razloga ostat će ondje još sljedećih dvanaest sati. Vidite, na određenom mjestu nalazi se jedan mali brod - i svakako ga se želimo dočepati. Zato Beresford nije na listi naših prioriteta u ovom trenutku - ne želimo upropastiti svoje napore."

Pogledao ju je zabrinuto. "Razumijete, zar ne?"

"Oh, da!" Tuppence je zurila u zanimljivo zamršenu gomilu platna poluskrivenu iza drveća.

"Bit će potpuno u redu", nastavio je mladić iskreno.

"Naravno da će biti u redu", reče Tuppence nestrpljivo. "Ne morate razgovarati sa mnom kao da sam malo dijete. Oboje smo spremni preuzeti određene rizike.

Što je ona stvar ondje?"

"Pa", mladić je oklijevao. "O tome se radi. Naređeno mi je da vam predložim nešto. Ali - pa, iskreno, ne sviđa mi se što to moram učiniti. Vidite..."

Tuppence ga je prostrijelila pogledom. "Zašto vam se to ne sviđa?"

"Pa - prokletstvo - vi ste Deborahina majka. I - mislim - što će mi Deb reći ako - ako..."

"Ako zaglibim?" upita ga Tuppence. "Osobno, da sam na vašem mjestu, ne bih joj to ni spominjala. Onaj tko je rekao da su objašnjenja velika pogreška bio je sasvim u pravu." Onda mu se ljubazno nasmiješila. "Moj dragi dječaće, znam jako dobro kako se osjećate. U redu je što vi i Deborah, i općenito svi mladi, preuzimate rizike na sebe, ali da mi sredovječni moramo biti zaštićeni. To je potpuna glupost, jer ako se već itko mora likvidirati, bolje je da to bude netko sredovječan, tko je već proživio najbolje godine svog života. U svakom slučaju, prestanite me promatrati kao da sam kakav sveti predmet, Deborahina majka, i samo mi recite kakav to opasan i neugodan posao imate za mene."

"Znate", počne mladić entuzijastično, "mislim da ste sjajni, jednostavno sjajni."

"Dosta s komplimentima", reče Tuppence. "I sama se sebi već dovoljno divim, tako da vi to doista ne morate činiti. Kakva je to, dakle, ta velika ideja?"

Tony je kretnjom aike pokazao na veliku gomilu platna.

"To su", reče, "ostaci padobrana."

"Aha", odvrati Tuppence. U očimajoj se pojavi bljesak. "Radi se samo o jednom padobrancu", nastavio je Marsdon. "Srećom, naši su momci bili prilično brzi.

Spazili su je i uhvatili."

"Nju?" "Da, nju! Ženu odjevenu kao bolničarku."

"Žao mi je što nije bila časna sestra", reče Tuppence. "Toliko je dobrih priča o časnim sestrama koje plaćaju autobusne karte svoj im dlakavim muškobanjastim rukama."

"Pa, nije bila časna sestra, a ni zamaskiran muškarac. Riječ je o ženi prosječne visine, sredovječnoj, tamne kose i nježne građe."

"Zapravo", reče Tuppence, "ženi posve različitoj od mene."

"Savršeno biste se uklopili", reče Tony.

"Pa?" Marsdon reče polagano: "Sljedeći dio ovisi o vama."

Tuppence se nasmiješila. Odgovorila je: "Pristajem. Kamo moram ići i što mi je činiti?"

"Doista, gospođo Beresford, pravi ste. Imate savršene živce."

"Kamo moram ići i što mi je činiti?" ponovila je Tuppence nestrpljivo.

"Upute su vrlo oskudne, nažalost. U ženinom džepu pronašli smo komadić papira s ovim riječima na njemačkom. 'Kreni prema Leatherbarrowu — prema istoku od kamenog križa. 14 St. Asalph's Rd. Dr. Binion.'"

Tuppence podigne pogled. Na vrhu brda u blizini nalazio se kameni križ. "To je mjesto", reče Tony.

"Putokaz je, naravno, uklonjen. Ali Leatherbarrow je poveće mjesto, i ako krenete prema istoku od tog kamenog križa, sigurno ćete stići na odredište."

"Koliko je udaljeno?"

"Barem pet milja."

Tuppence napravi malu grimasu. "Zdrava šetnja prije ručka", prokomentiralaje.

"Nadam se da će mi dr. Binion ponuditi ručak kad dođem onamo."

"Govorite li njemački, gospođo Beresford?"

"Dovoljno da se snađem u hotelu ili na tržnici.

Bit ću osobito odlučna oko toga da razgovara?no samo na engleskom - reći ću da su takve bile naredbe."

"To je popriličan rizik", reče Marsdon.

"Glupost. Tko bi i pomislio da je došlo do zamjene? Ili već svi unaokolo znaju da je uhvaćen jedan padobranac?"

"Dva momka koja su prijavila slučaj, zadržana su u policiji. Ne želimo riskirati da se hvale svojim prijateljima o tome kako su pametni bili!"

"Možda ga je još netko vidio — ili čuo o tome?" Tony se nasmijao.
"Moja draga gospođo Beresford, ne prođe dan, a da netko ne prijavi da je vidio jedan, dva, tri, četiri, pet, pa i stotinu padobrana kako se spuštaju!"

"To je vjerojatno istina", složila se Tuppence. "Pa, vodite me."

Tony reče: "Oprema je ovdje - i policajka koja je prava stručnjakinja sa šminkom. Pođite sa mnom." Malo dalje dublje u šumarku nalazila se oronula koliba.

Na njenim vratima je stajala sredovječna žena vrlo sposobnog izgleda. Pogledala je Tuppence i kimnula s odobravanjem. U kolibi, sjedeći na prevrnutoj kutiji, Tuppence se prepustila njenim stručnim

rukama. Napokon se žena pomaknula u stranu, kimnula s odobravanjem i primijetila:

"Pa, mislim da smo napravili prilično dobar posao. Što vi mislite, gospodine?"

"Odlično, doista", reče Tony.

Tuppence je ispružila ruku i uzela ogledalo koje je druga žena držala. Proučavala je vlastito lice i nije mogla suspregnuti uzvik iznenađenja. Obrve su joj bile uređene u posve drukčijem obliku tako da se promijenio i čitav izraz lica. Sićušni komadići gipsa skriveni iza kovrča bili su potegnuti preko ušiju, što je učvršćivalo kožu lica i mijenjalo mu konture. Malom količinom kita promijenjen je također oblik nosa, dajući Tuppence neočekivan kljunasti profil. Šminka nanescna na lice dodala joj je nekoliko godina, s teškim linijama koje su išle duž svake strane usta. Čitavo je lice imalo ugodan, prilično smiješan izgled.

"Strašno pametno", reče Tuppence s divljenjem. Oprezno je dotaknula nos.

"Morate biti pažljivi", upozori je druga žena. Pokazala joj je dva komadića tanke indijske gume. "Mislite li da ćete moći podnijeti nositi to u ustima?"

"Pretpostavljam da ću morati", odgovori Tuppence sumorno. Stavila je gumu u usta i polako počela pomicati čeljust. "Doista nije tako neudobno", morala je priznati. Tony je diskretno izašao iz kolibe i Tuppence je zamijenila svoju odjeću za uniformu bolničarke. Nije joj loše pristajala, iako ju je malo stezala oko ramena. Tamnoplava kapa dala je posljednji dodir njenoj novoj osobnosti. Odbila je, međutim, krupne četvrtaste cipele.

"Ako već moram pješaćiti pet milja", reče odlučno, "učinit ću to radije u svojim cipelama." Obje su se složile da je to prilično razumno — osobito jer su Tuppenceine tamnoplave cipele savršeno pristajale uz uniformu.

Sa zanimanjem je pogledala sadržaj svoje nove ručne torbice - puder, bez ruža, dvije funte i šest šilinga u engleskom novcu, rupčić i osobna iskaznica na ime Frede Elton, 4 Manchester Road, Sheffield.

Tuppence je premjestila svoj vlastiti puder i raž u torbicu i ustala, spremna da krene.

Tony Marsdon je zavrtio glavom. Reče grubo: "Osjećam se kao svinja što dopuštam da učinite ovo."

"Savršeno dobro znam kako se osjećate."

"Ali, razumijete li, neophodno je da doznamo bilo kakve informacije o tome gdje će se i kako odigrati napad."

Tuppence ga je potapšala po ruci.

"Ne brinite se, dijete drago. Vjerovali ili ne, uživam u ovome."

Tony Marsdon reče ponovo: "Mislim da ste jednostavno sjajni!"

Ponešto umorna, Tuppence je stajala ispred broja 14 na St. Asalph's Roadu i shvatila da je dr. Binion stomatolog, a ne liječnik. Krajičkom oka zamijetila je i Tonyja Marsdona. Sjedio je u automobilu ispred neke kuće niže niz ulicu. Bilo je nužno da Tuppence prijeđe udaljenost do Leatherbarrowa pješice, kako je i naloženo, jer da je došla ovamo automobilom, netko je to mogao primijetiti.

Istina je također bila i da su dva neprijateljska aviona preletjela dolinom, kružeći vrlo nisko, i da su mogli zamijetiti bolničarkinu usamljenu figuru kako hoda preko polja. Tony, sa stručnjakinjom policajkom, odvezao se u suprotnom smjeru i napravio je prilično veliki obilazak prije nego što je stigao u Leatherbarrow i zauzeo svoju poziciju u St. Asalph's Roadu. Sve je bilo spremno.

"Otvaraju se vrata arene", promrmljala je Tuppence. "Kršćanin ulazi u kavez s lavovima. Oh, pa, nitko ne može reći da ne živim punim plućima." Prešla je preko ceste i pozvonila, pitajući se koliko se

Deborah sviđao onaj mladić. Vrata je otvorila postarija žena tromog seljačkog lica —neengleskog lica.

"Dr. Binion?" upita Tuppence. Žena ju je proučila polako od glave do pete.

"Vi ste, pretpostavljam, sestra Elton."

"Da."

"Onda ćete poći do doktorove ordinacije." Ona je zastala i vrata su se zatvorila iza Tuppence, koja se našla ostavljena u uskom hodniku obloženom linoleumom.

Sluškinja ju je uputila stepeništem i otvorila vrata na prvom katu.

"Molim vas, pričekajte. Doktor će ubrzo doći." Izašla je, zatvarajući vrata za sobom. Vrlo obična stomatološka ordinacija- uređaji, ponešto stari i pohabani.

Tuppence je bacila pogled na zubarsku stolicu i nasmiješila se jer ovaj put barem nije uključivala uobičajeni teror. Uskoro će se otvoriti vrata i ući će "dr. Binion".

Tko je dr. Binion? Stranac? Ili netko koga je i ranije vidjela? Ako je to bila osoba koju je napola očekivala... Vrata se otvore.

Muškarac koji je ušao nije bio nipošto osoba koju je Tuppence pretpostavljala vidjeti! Bio je to netko za koga nikada ne bi pomislila da je mogući izdajnik. Bio je to zapovjednik Havdock.

Bujica različitih nagađanja o ulozi koju je zapovjednik Haydock igrao u slučaju Tommyjeva nestanka prošla je kroz Tuppencein um, ali odlučno ih je odbacila postrance. Ovo je bio trenutak kad je trebala zadržati svu svoju prisebnost.

Hoće li je ili ne zapovjednik prepoznati?

To je bilo zanimljivo pitanje. Unaprijed se ohrabrila da ne iskazuje nikakve znakove prepoznavanja ili iznenađenja bez obzira koga će vidjeti, tako da se osjećala prilično sigurno da nije pokazala ništa neprimjereno toj situaciji. Digla se na noge i stajala je tamo, poštovanog izgleda, kao što i priliči jednostavnoj ženi Njemici u prisutnosti Gospodara svemira.

"Dakle, stigli ste", reče zapovjednik. Obratio joj se na engleskom i ponašao se na svoj uobičajeni način.

"Da", reče Tuppence i doda, kao da time naznačuje svoju vjerodostojnost:

"Sestra Eiton."

Havdock se nasmiješio kao da je upravo izrekla šalu. "Sestra Elton! Sjajno."

Pogledao ju je s odobravanjem.

"Izgledate apsolutno kako treba", reče joj ljubazno. Tuppence je pognula glavu, ali ne reče ništa. Inicijativu je namjeravala ostaviti njemu.

"Znate, pretpostavljam, što vam je činiti?" nastavio je Havdock. "Sjednite, molim vas." Tuppence je poslušno sjela. Odgovorila je:

"Rečeno mi je da ću od vas dobiti detaljne upute."

"U pravu ste", reče Havdock.

U glasu mu se osjećalo blago ruganje. "Znate li točan datum?" upita.

"Da, četvrtog."

Havdock je bio zaprepašten. Teška mu se bora ukazala načelu.

"Dakle, znate to, žarne?" promrmlijao je. Za trenutak je nastala stanka, a zatim Tuppence reče:

"Reći ćete mi, molim vas, što moram učiniti?" Havdock reče: "Sve u svoje vrijeme, draga." Umuknuo je nakratko, a onda upitao:

"Čuli ste, bez sumnje, za Sans Souci?"

"Ne", odvrati Tuppence.

"Niste?"

"Ne", odgovori Tuppence odlučno. Da vidimo što na to imate reći, pomisli ona. Na licu zapovjednika Havdocka pojavi se čudan smiješak. Reče:

"Dakle, niste čuli za Sans Souci? To me osobito iznenađuje - bio sam, naime, pod dojmom, znate, da živite ondje posljednjih mjesec dana..." Nastupilaje mrtvačka tišina. Zapovjednik reče:

"Što kažete na to, gospođo Blenkinsop?"

"Ne znam na što mislite, dr. Binion. Jutros sam se tek spustila padobranom."

Havdock se opet nasmijao — definitivno neugodnim smiješkom. Reče:

"Nekoliko metara platna bačenog u grmlje proizvelo je sjajnu iluziju. I ja nisam dr. Binion, draga moja damo. Dr. Binionje, službeno, moj zubar - toliko dobar da mi ponekad posudi svoju ordinaciju."

"Doista?" upita Tuppence.

"Doista, gospođo Blenkinsop! Ili biste radije da vas zovem vašim pravim imenom Beresford?" Opet je nastupila jetka tišina.

Tuppence je duboko udahнула. Havdock je kimnuo. "Igra je završena, vidite.

'Ušetala si u moju mrežu', reče pauk muhi.'1'

Začuo se slabašan škljocaj i spazila je bljesak plavog čelika u njegovj ruci. Glas mu je nemilosrdan kad je rekao: "Savjetovao bih vam također da ne pravite nikakvu buku ili uzbudite susjedstvo! Bit ćete mrtvi i prije nego što samo zacvilite, a čak i da uspijete zaviknuti, to ne bi uopće pobudilo pozornost.

Pacijenti pod narkozom, znate, često viču."

Tuppence reče pribrano: "Izgleda da ste na sve mislili. Je li vam palo na pamet da imam prijatelje koji znaju gdje sam?"

"Ah! Još se uvijek vraćate tom plavookom momku - zapravo smeđeokom!

Mladi Anthonv Marsdon. Žao mi je, gospođo Beresford, ali mladi Anthonv je jedan od naših najodlučnijih zagovornika u ovoj zemlji. Kao što sam sad rekao, nekoliko metara platna stvara sjajan efekt. Prilično lako ste progutali ideju o padobranu."

"Ne vidim koja je svrha sveg ovog lupetanja!"

"Ne? Ne želimo da vas vaši prijatelji prelako pronađu, znate. Ako vam uspiju ući u trag, on će ih odvesti do Yarrowa i muškarca u automobilu. Činjenica da je medicinska sestra, poprilično drukčijeg izgleda, ušetala u Leatherbarrow između jedan ili dva sata popodne, teško da će biti povezana s vašim nestankom."

"Vrlo domišljato", reče Tuppence. Haydock reče: "Divim se vašoj hrabrosti, izuzetno se divim. Žao mi je što vas moram prisiliti na ovo - ali od presudne je važnosti da saznamo točno koliko ste i što otkrili u Sans Souciju."

Tuppence nije odgovorila. Havdock reče tiho:

"Savjetujem vam, znate, da nam kažete sve. Postoje razne - mogućnosti - u zubarskoj stolici i instrumenti." Tuppence mu je samo dobacila prezriv pogled.

Havdock se naslonio u stolcu. Reče polagano:

"Da - moram vam priznati da imate prilično smionosti - vaš tip je često takav.

Ali, što je s drugom polovicom slike?"

"Kako to mislite?"

"Govorim o Thomasu Beresfordu, vašem suprugu, koji odnedavna živi a Sans Souciju pod imenom gospodina Meadowesa, i koji je sada vrlo prikladno privezan u podrumu moje kuće."

Tuppence reče oštro: "Ne vjerujem vam."

"Zbog pisma naslovljenog na Penny Plain? Zar ne shvaćate da je to bio samo dobro odrađen posao od strane mladog Anthonvja. Sjajno ste mu upali u ruke kad ste mu odali šifru."

Tuppencein glas zadržće. "Onda je Tommy - onda je Tommy -"

"Tommy je", reče zapovjednik Haydock, "ondje gdje je bio čitavo vrijeme - potpuno u mojoj moći! Sad sve ovisi o vama. Ako odgovorite na moja pitanja zadovoljavajuće, postoji šansa za njega. Ako ne - pa, držimo se originalnog plana.

Udarit ćemo ga po glavi, izvesti na more i baciti preko palube."

Tuppence je šutjela nekoliko trenutaka - onda se oglasi: "Što želite znati?"

"Želim znati tko vas je uposlio, na koji način komunicirate s tom osobom ili osobama, što ste dosad prijavili, i što to točno znate?"

Tuppence je slegnula ramenima. "Mogla bih vam ispričati koje god laži želim", naglasila je.

"Ne, jer ću provjeriti što god kažete." Povukao je svoju stolicu malo bliže.

Njegovo je ponašanje sada bilo definitivno privlačno.

"Moja draga ženo - savršeno dobro znam kako se osjećate u vezi s tim, ali vjerujte mi kad kažem da se doista neizmjerljivo divim i vama i vašem suprugu.

Imate petlje i hrabrosti. Ljudi poput vas bit će potrebni u novoj Državi - Državi koja će niknuti u ovoj zemlji kad porazimo vašu sadašnju slaboumnu vladu. Neke od naših neprijatelja želimo pretvoriti u prijatelje - one koji to zavrjeđuju. Ako moram izdati naredbu koja će značiti kraj života za vašeg supruga, učinit ću to - to je moja dužnost - iako ću se, pritom, osjećati stvarno loše!

On je dobar momak - miran, skroman i pametan. Dopustite da vam objasnim nešto što tek nekolicina ljudi u ovoj zemlji razumije. Naš Vođa ne namjerava pokoriti ovu zemlju na način na koji svi mislite. Njegov je cilj stvoriti novu Britaniju- Britaniju snažnu u svojoj vlastitoj moći - kojom vladaju, ne Nijemci, već Englezi. I samo najbolji Englezi - oni s pameću, podrijetlom i hrabrošću. Vrli novi svijet, kao što je Shakespeare to istaknuo." Nagnuo se naprijed.

"Želimo se riješiti zbrke i neučinkovitosti. Podmićivanja i korupcije. Sebičnosti i gramzivosti - i u toj novoj državi želimo ljude poput vas i vašeg supruga - hrabre i snalažljive — one koji su nekada bili neprijatelji, a sad su prijatelji. Iznenadili biste se da znate koliko je ljudi u ovoj zemlji, kao i u mnogim drugim, koji imaju vjeru i razumijevanje u naše ciljeve. Mi ćemo stvoriti novu Europu - Europu mira i napretka.

Pokušajte to vidjeti na taj način - jer, uvjeravam vas - to je pravi način..."

Njegov je glas bio uzbudljiv, privlačan. Nagnjući se naprijed, doimao se poput utjelovljenja pravog britanskog mornara.

Tuppence ga pogleda tražeći u svom umu prikladnu uzrečicu. Uspjela je pronaći samo onu koja je bila djetinjasta i pomalo nepristojna u isto vrijeme.

"Tko se nije skrio, magarac je bio " reče Tuppence...

Učinak je bio magičan. Havdock je skočio na noge, lice mu poprimi tamnocrvenu boju od bijesa, i u sekundi je nestala svaka sličnost sa srčanim britanskim mornarom. Ugleda ono što je i Tommy vidio jednom - pobješnjelog Prusa. Počeo je psovati na svom tečnom njemačkom. Zatim, prebacujući se na engleski, poviče:

"Prokleta budalo! Ne shvaćate li da ste se sada posve odali? Gotovo je s vama i vašim dragim suprugom." Podižući glas, pozove: "Anna!"

Žena koja je dočekala Tuppence stupi u prostoriju. Havdock joj dobaci pištolj.

"Čuvaj je. Zapucaj ako bude potrebno." Izjurio je iz sobe.

Tuppence pogleda molećivo Annu koja je stajala ispred nje potpuno bezizražajnog lica.

"Doista biste pucali u mene?" upita Tuppence. Anna odgovori tiho:

"Ni ne pokušavajte učiniti nešto. U posljednjem je ratu poginuo moj sin, moj Otto. Tada sam imala trideset i osam godina - a sad su mi šezdeset i dvije - ali nisam zaboravila."

Tuppence pogleda u široko, ravnodušno lice. Podsjetilo ju je na onu Poljakinju, Vandu Polonsku. Isti zastrašujući bijes i odlučnost. Majčinstvo - neshvatljivo!

Tako je, nema sumnje, mislilo mnogo mirnih gospođa Jones i gospođa Smith diljem Engleske. Nije bilo smisla svađati se s majkom - majkom koja je izgubila svoje mlado. Nešto se uzburkalo u najskrovitijem dijelu njenog mozga - neko sjećanje - nešto što je oduvijek znala, ali nikako nije uspjela izvući na površinu svog uma. Solomon - Solomon se nekako uklapao u to...

Vrata se otvore. U sobu se vrati zapovjednik Havdock. Uzviknuo je, izvan sebe od bijesa:

"Gdje je? Gdje ste ga sakrili?" Tuppence je zurila u njega. Bila je potpuno zbunjena. Ono što je govorio nije imalo nikakvog smisla za nju. Nije uzela ni sakrila ništa. Havdock se obrati Anni:

"Izađi." Žena mu preda pištolj i hitro izađe iz sobe. Havdock se bacio u stolicu.

Činilo se kao da se pokušava sabrati. Reče:

"Ne možete se izvući iz ovoga, razumijete. Držim vas ovdje - a i mnogo je načina na koje mogu ljude natjerati da progovore - većina nije ugodna. Na kraju ćete mi reći istinu. Pa, što ste, dakle, učinili s njim?"

Tuppence je brzo shvatila da barem postoji mogućnost da pregovara s njim. Kad bi samo otkrila o čemu on priča - što je to ona navodno imala u svom posjedu.

Oprezno reče:

"Kako znate da ga ja imam?"

"Prema onome što ste rekli, prokleti bili. Nemate ga sa sobom - to znamo jer ste se potpuno preobukli u ovo odijelo."

"Pretpostavimo da sam ga poslala nekome", reče Tuppence. "Ne budite ludi. Sve što ste poslali od jučer, pomno smo pregledali. Niste ga poslali. Ne, samo je jedna stvar koju ste mogli učiniti. Sakriti ga negdje u Sans Souciju prije nego što ste otišli jutros. Dajem vam tri minute da mi otkrijete to skrovište." Stavio je svoj satna stol.

"Tri minute, gospođo Beresford." Sat koji se nalazio na okviru kamina glasno je kucao. Tuppence je sjedila prilično mirno. Lice joj je bilo potpuno bezizražajno.

Nije otkrivalo ništa od misli koje su poput metka jurile njenom glavom. U trenutku potpunog prosvjećenja shvatila je sve — čitav

slučaj ju je zaslijepio svojom jasnoćom. Napokon je znala tko je bio u središtu cijele organizacije.

Prilično ju je šokiralo kad je Havdock rekao:

"Još deset sekundi.. " Promatrala ga je kao u snu. Vidjela je kako podiže pištolj.

Čula je kako broji:

"Jedan, dva, tri, četiri, pet..." Došao je do osam kad je izvana dopro pucanj i on se srušio u stolici s izrazom čuđenja na svom širokom crvenom licu.

Toliko je pažljivo pazio na svoju žrtvu da je bio potpuno nesvjestan da se vrata iza njega polako otvaraju. Tuppence se u trenutku pridigne na noge. Progurala se uz muškarca u uniformi koji je stajao na do vratku, i dohvatila ruku odjevenu u tvid.

35.

"Gospodin Grant."

"Da, da, draga moja, sad je sve u redu - bili ste prekrasni.."

Tuppence nije obraćala pažnju na ove pohvale. "Brzo! Ne smijemo gubiti ni trenutka vremena. Imate li automobil?"

"Da." Zurio je u nju.

"Dovoljno brz? Moramo odmah do Sans Soucija. Kad bismo barem stigli na vrijeme. Prije nego što telefoniraju ovamo i ne dobiju odgovor." Dvije minute kasnije bili su u automobilu. Probijao se ulicama Leatherbarrowa. Ubrzo su se našli na otvorenom i igla brzinomjera neprekidno je rasla. Gospodin Grant nije postavljao pitanja. Zadovoljno i tiho je sjedio dok je Tuppence gotovo u agoniji promatrala brzinomjer. Vozač je dobio svoje naredbe. Automobil je išao najvećom mogućom brzinom. Tuppence je samo jednom progovorila.

"Tommy?"

"Sve je u redu s njim. Oslobođenje prije pola sata."

Tuppence kimne glavom. Sada su se, napokom, približavali Leahamptonu. Vijugali su i probijali se kroz grad, te gore uz brdo. Tuppence je iskočila iz automobila te je zajedno s gospodinom Grantom pojurila prema prilazu. Ulazna su vrata, kao i obično, bila otvorena. Nije bilo nikoga na vidiku. Tuppence potrči brzo uz stepenice. Samo je kratko bacila pogled na svoju vlastitu sobu dok je prolazila i primijetila strašnu zbrku. Sve su ladice bile izvučene van, a krevet je bio u neredu. Kimnula je i nastavila dalje niz hodnik prema sobi u kojoj su se smjestili gospodin i gospođa Cayley. Soba je bila prazna. Izgledala je mirno i mirisala je blago na lijekove.

Tuppence je potrčala prema krevetu i povukla prekrivače. Pali su na pod i Tuppence podvuče svoju ruku pod madrac. Okrene se pobjedonosno prema gospodinu Grantu držeći staru dječju slikovnicu u ruci.

"Evo vam. Sve se nalazi ovdje..."

"Što to?"

Okrenu se. Gospođa Sprot je stajala na dovratku zureći u njih.

"A sada", reče Tuppence, "dopustite da vam predstavim M! Da. Gospođa Sprot.

Trebala sam to odmah znati."

Gospođa Cayley, koja se pojavila samo trenutak kasnije, prekinula ih je riječima:

"Oh, zaboga", reče, pogledavajući s neodobravanjem prema krevetu svog supruga, "pa što će gospodin Cayley reći na ovo?"

Trebala sam to znati čitavo vrijeme", reče Tuppence. Oživljavalaje svoje rastrojene živce povećim gutljajem starog brandvja, i smiješila se naizmjenično Tommyju i gospodinu Grantu - i Albertu, koji je sjedio ispred boce piva i cerio se od uha do uha.

"Ispričaj nam sve o tome, Tuppence", navaljivao je Tommy.

"Najprije ti", reče Tuppence. "Ja i nemam baš štošta za ispričati", odvratila Tommy.

"Puka slučajnost dovela me je do otkrića tajne bežičnog odašiljača. Mislio sam da ću se izvući, ali Havdock je bio prepametna za mene."

Tuppence kinine glavom i reče: "Odmah je telefonirao gospođi Sprot. Ona je, pak, pojurila do prilaza imanju i čekala te s čekićem. Tek je otprilike tri minute bila odsutna od stola za bridž. Primijetila sam da je malo bez daha- ali nikada nisam posumnjala u nju."

"Nakon toga", reče Tommy, "sve zasluge pripadaju isključivo Albertu. Njuškao je poput vjernog psa. Ja sam hrkao u tonu Morseove abecede, i on je razumio.

Otišao je do gospodina Granta s vijestima i njih dvojica su se zajednički vratili kasnije te noći. Još hrkanja! Rezultat je bio da sam se složio da ću ostati tako dok ne stigne brod i uhvatimo ih.

"Gospodin Grant doda:

"Kad je Haydock otišao tog jutra, naši su ljudi preuzeli kontrolu nad Smuggler's Restom. Večeras smo Ščepali brod."

"A sada, Tuppence", reče Tommy, "tvoja priča."

"Pa, za početak, čitavo sam vrijeme bila stravično glupa! Sumnjala sam na sve ovdje osim na gospođu Sprot! Jednom me uhvatio neki strašni osjećaj prijetnje, kao da sam u opasnosti - bilo je to nakon što sam čula telefonsku poruku o četvrtom u mjesecu. U tom su se trenutku tamo nalazile tri osobe - svoje sam karte stavila ili na gospođu Perennu ili gospođu O'Rourke.

Potpuno pogrešno — bezlična gospođa Sprot bila je zapravo opasna osobnost.

Petljala sam s time, kao što Tommy dobro zna, sve do njegova nestanka. Onda sam nastojala smisliti neki plan s Albertom kad se odjednom, gotovo niotkuda, pojavio Anthony Marsdon.

Doimao se savršeno pristojno - tip momka s kakvim je Deb obično izlazila. Ali dvije su me stvari navele na razmišljanje. Najprije sam postajala sve sigurnija, dok sam razgovarala s njim, da ga nikada prije nisam vidjela i da nikada nije bio u našem stanu. Druga stvar je stvar bila ta što je, iako se činilo da zna sve o mom poslu u Leahamptonu, pretpostavio da je Tommy u Škotskoj. Pa, to se činilo potpuno krivim. Ako je za ikoga trebao znati, onda je to svakako morao biti Tommy.

Sav moj posao bio je, manje ili više, neslužben. To mi je izgledalo vrlo neobično.

Gospodin Grant mi je rekao da se Petokolonaši nalaze posvuda - na posve nevjerojatnim mjestima. Stoga, zašto jedan od njih ne bi radio s Deborah?

Nisam bila uvjerena, ali bila sam dovoljno sumnjičava da mu postavim zamku.

Rekla sam mu da Tommy i ja imamo šifru pomoću koje se sporazumijevamo jedno s drugim. Naša prava šifra bila je, naravno, Bonzo razglednica, ali Anthonvju sam ispričala bajku o poznatoj uzrečici.^[2]

I, kao što sam se nadala, prekrasno je pao na to! Jutros sam primila pismo koje ga je u potpunosti odalo. Sve je bilo uređeno unaprijed. Ja sam samo trebala nazvati krojača i otkazati probu. To je bio mig da je riba zagrizla udicu."

"Uh!" reče Albert. "Nisam ni trenutka oklijevao. Odvezao sam se kamionom pekara i istovarili smo hrpu stvari ispred vrata. Anisovo sjeme, mislim - ili je barem mirisalo na to."

"I onda", Tuppence nastavi s pričom, "izašla sam i ugazila u to. Naravno da je bilo lako urediti da me slijedi pekarski kamion do stanice i da netko izađe iz njega i čuje me da uzimam kartu do Yarrowa. Nakon toga su se stvari mogle zakomplicirati."

"Psi su dobro slijedili miris", reče gospodin Grant. "Pokupili su ga na stanici Yarrow i onda opet trag koji je guma ostavila nakon što ste vi ugazili svojom cipelom u njega. Vodio nas je do šumarka i onda opet do kamenog križa i za vama čitavim putem do Leatherbarrowa. Neprijatelj nije ni mogao slutiti kako vas lako možemo pratiti nakon što su vas sami vidjeli kako odlazite."

"U svakom slučaju", reče Albert, "vrlo smo se uznemirili, znajući da ste u onoj kući i ne znajući što vam se može dogoditi. Ušli smo kroz

stražnji prozor, jesmo, i ščepali smo onu stranu ženu kad je silazila niz stepenice. Stigl i smo baš u pravi čas, jesmo."

"Znam da jeste", reče Tuppence. "Radilo se o tome da odugovlačim stvari koliko god dugo mogu. Počela bih već izmišljati da nisam vidjela kako se vrata otvaraju.

Ono što je bilo doista uzbudljivo jest činjenica kako sam odjednom shvatila čitavu stvar i kakva sam budalabila čitavo vrijeme."

"Kako si je shvatila?" upita Tommy.

"Tko se nije skrio, magarac je bio", odvrati Tuppence brzo.

"Kad sam to rekla zapovjedniku Havdocku, odjednom se vrlo uznemirio. I ne stoga što je to bilo smiješno i budalasto. Ne, odmah sam uvidjela da to ima neko značenje za njega. A onda je tu bio i izraz lica one žene - Anne - poput izraza one Poljakinje, i zatim sam, naravno, pomislila na Solomona i shvatila sam cijelu stvar."

Tommy je bijesno uzdahnuo. "Tuppence, ako to još jednom kažeš, sam ću te upucali. Sto si to shvatila? i što, pobogu, Solomon ima s time?"

"Sjećaš li se kako su kod Solomona došle dvije žene s djetetom za koje su obje tvrdile da je njeno. Solomon je na to rekao: 'Dobro, prepolovite ga onda na dva dijela.' Lažna je majka rekla: 'U redu.' Ali prava je majka odgovorila: 'Ne, dajte ga ovoj ženi.'

Razumiješ, nije mogla dopustiti da ubiju njeno dijete. Pa, one večeri kad je gospođa Sprot ustrijelila onu ženu, svi ste komentirali da je pravo čudo što nije pritom pogodila i dijete. Naravno, već mi je tada trebalo biti posve jasno. Da je to bilo njeno dijete, ne bi mogla ni trenutka riskirati s tim hicem. To je značilo da Betty nije bila njeno dijete. i iz tog je razloga bilo apsolutno nužno da ubije onu dragu ženu."

"Kako to misliš?"

"Zato što je, naravno, ta druga žena bila prava djetetova majka."

Tuppencein glas je malo zadrhtao. "Jadno stvorenje - jedno progonjeno stvorenje. Stigla je ovamo kao siromašna izbjeglica i zahvalno dopustila gospođi Sprot da posvoji njeno dijete."

"Zašto je gospođa Sprot željela posvojiti dijete?"

"Kamuflaža! Vrhunska psihološka kamuflaža. Jednostavno ne možete zamisliti da bi vrhunski špijun uvukao svoje dijete u posao. To je i glavni razlog zašto nikada ozbiljno nisam pomišljala na gospođu Sprot. Jednostavno zbog djeteta.

Ali Bettyna prava majka čeznulaje neizmijerno za svojim djetetom i pronašla je adresu i stigla ovamo. Čekala je svoju priliku; napokon ju je dobila i pobjegla s djetetom. Gospođa Sprot je bila, naravno, bijesna. Ni pod koju cijenu nije željela policiju. Pa je stoga napisala onu poruku i pretvarala se da ju je pronašla u svojoj spavaćoj sobi i namamila je zapovjednika Havdocka da joj pomogne. Onda, kad smo ušli u trag nesretnoj ženi, nije željela ništa riskirati i upucala ju je...

Daleko od toga da nije znala ništa o vatrenom oružju, izvrsno je pucala! Da, ubila je nesretnicu - i zbog toga nemam nimalo milosti prema njoj. Bila je pokvarena do srži."

Tuppence je zastala na trenutak, a onda nastavila: "Druga stvar koja mi je trebala dati neki nagovještaj bila je sličnost između Vande Polonske i Betty.

Žena me je čitavo vrijeme podsjećala na Betty. I zatim ona apsurdna igra s mojim vezicama za cipele. Koliko je vjerojatno da je vidjela svoju takozvanu majku da to radi - a ne Carla von Denima!

Ali čim je gospođa Sprot uvidjela što dijete radi, podmetnula je hrpu dokaza u Carlovu sobu kako bismo ih mi pronašli i kao završni dodir umočila vezicu u tajnu tintu.'

"Drago mi je da Carl nije bio umiješan", reče Tommy. "Prilično mi se dopadao."

"On nije ustrijeljen, zar ne?" upita Tuppence zabrinuto. Gospodin Grant zavrti glavom.

"Ne, sve je u redu s njim", odvrati. "Zapravo, imam malo iznenađenje za vas."

Tuppenceino se lice naglo razvedri dok je izgovarala: "Strašno mi je drago - osobito zbog Sheile! Naravno da smo bili potpuni idioti kad smo sumnjali u gospođu Perennu."

"Ona je bila umiješana u neke aktivnosti s IRA-om, ništa više", reče gospođa Grant.

"Malo sam sumnjičila gospođu O'Rourke i Cayleysovc povremeno..."

"A ja sam sumnjala u Bletchleyja", dodao je Tommy. "I čitavo to vrijeme", reče Tuppence, "radilo se o tom naizgled dobrodušnom stvorenju- Bettynoj majci."

"Teško da je se može opisati dobrodušnom", reče gospodin Grant.

"Vrlo opasna žena i vrlo pametna glumica. i, žao mi je što to moram reći, Engleskinja po rođenju."

Tuppence reče: "Onda nemam nimalo žaljenja ili divljenja za nju - čak nije ni radila za svoju zemlju."

Pogledala je sa zanimanjem u gospodina Granta. "Pronašli ste što ste htjeli?"

Gospodin Grant kimne glavom. "Sve se nalazilo u onim izlizanim svescima dječjih knjiga."

"One za koje je Betty rekla da su 'nepristojne'", uzvikne Tuppence. "I bile su nepristojne", reče gospodin suho.

"U Malom Jacku Trubaču nalazilo se mnoštvo detalja vezanih za naše mornaričke planove. Johnnv Glava u zraku je učinio isto za zračne snage. Vojna su pitanja bila hrabro zamaskirana u Bio je jednom maleni čovjek i imao maleni pištolj'."

"A Tko se nije skrio, magarac je bio?" upita Tuppence. Gospodin Grant reče:

"U dodiru s odgovarajućim reagensom, ta knjiga sadržava napisano nevidljivom tintom punu listu svih istaknutih osoba koje su obećale sudjelovati u invaziji na Englesku. Među njima su bila dva viša narednika, jedan feldmaršal, dva generala, jedan ministar, mnogi policijski narednici, zapovjednici lokalnih dobrovoljnih organizacija, i brojni vojni i mornarički niži časnici, kao i članovi naše Obavještajne službe."

Tommy i Tuppence su zurili u njega. "Nevjerojatno!" uzvikne Tommy.

Grant je zavrtio glavom. "Vi ne znate snagu njemačke propagande. Na neki način privlači čovjeka, neka žudnja ili želja za moći. Ti su ljudi bili spremni izdati svoju zemlju radi novca, ali u nekoj vrsti megalomanskog ponosa u kojem su oni sami trebali postići nešto za svoju zemlju. U svakoj je zemlji bilojednako. To je Luciferov kult - Lucifer, Sin Jutra. Ponos i žudnja za osobnom slavom!" Dodao je:

"Možete shvatiti da, s takvim osobama koje izdaju kontradiktorne naredbe i zbunjujuće operacije, kako bi prijeteca invazija imala svaku priliku da uspije."

"A sada?" upita Tuppence. Gospodin Grant se nasmije.

"A sada", reče, "neka stignu! Bit ćemo spremni za njih!"

36.

"Draga", reče Deborah. "Znaš li da sam gotovo pomislila neke strašne stvari o tebi?"

"Jesi li?" upita Tuppence. "Kada?"

Njene su oči počivale nježno na kćerinoj tamnoj kosi. "Onda kad si otišla u Škotsku kako bi se pridružila ocu, a ja sam mislila da si bila s tetkom Gracie.

Umalo nisam pomislila da imaš tajnu vezu s nekim."

"Oh, Deb, jesi li?"

"Ne doista, naravno. Ne u tvojim godinama. I, naravno, znala sam koliko ste ti i otac odani jedno drugome. Onaj idiot Tony Marsdon je sve to stavio u moju glavu. Znaš li, majko - mislim da ti mogu reći - da je je kasnije otkriveno da je on bio petokolonaš. Uvijek je govorio pomalo čudno — kako bi stvari bile iste, a možda i bolje ako Hitler pobijedi."

"Je li ti se - pa - imalo sviđao?"

"Tony? Oh, ne - uvijek je bio prilično dosadan." Odlebdjelaje u naručju svijetlokosog mladića, smiješeći mu se slatko.

Tuppence je neko vrijeme pratila njihove pokrete, a onda je pogled usmjerila na mjesto gdje je mladić u uniformi plesao s vitkom svijetlokosom djevojkom.

"Mislim, Tommy", reče Tuppence, "da su naša djeca prilično krasna."

"Evo Sheile", reče Tommy. Ustane i Sheila Perenna priđe njihovom stolu. Bila je odjevena u haljinu boje smaragda koja je samo dodatno

isticala njenu tamnu ljepotu. Noćas je to bila prkosna ljepota i pozdravila je svog domaćina i domaćicu ponešto neljubazno.

"Stigla sam, kao što vidite", reče, "kao što sam obećala. Ali doista ne znam zašto ste me željeli ovdje."

"Zato što nam se dopadate", odvrati Tommy smiješeći se.

"Doista?" upita Sheila. "Samo ne znam zašto. Bila sam prava budala prema vama objema." Zastalaje i promrmljala: "Ali sam vrlo zahvalna."

Tuppence reče: "Moramo vam naći nekog dobrog plesnog partnera."

"Ne želim plesati. Prezirem ples. Došla sam kako bih vidjela vas."

"Svidjet će vam se partner kojeg smo namijenili za vas", reče Tuppence smiješeći se.

"Ja...", počne Sheila. Onda je zastala jer joj je u susret dolazio Carl von Denim.

Sheila ga je gledala kao da je začarana. Promrmljala je: "Ti.."

"Glavom i bradom", reče Carl.

Bilo je nešto drukčije s Carl om von Denimom večeras. Sheila je zurila u njega, pomalo smeteno. Obrazi su joj se zacrvenjeli. Reče, ponešto bez daha: "Znala sam da će biti sve u redu s tobom - ali mislila sam da će te još zadržati."

Carl je zavrtio glavom: "Za to nema razloga." Nastavio je: "Moraš mi oprostiti, Sheila, što sam te zavaravao. Ja nisam, razumiješ, Carl von Denim. Uzeo sam njegovo ime iz osobitih razloga."

Pogledao je upitno Tuppence, koja je rekla:

"Samo naprijed. Ispričaj joj."

"Carl von Denim je bio moj prijatelj. Upoznao sam ga u Engleskoj prije nekoliko godina. Obnovio sam prijateljstvo s njim u Njemačkoj neposredno prije početka rata. Bio sam tamo na specijalnom zadatku za ovu zemlju.

"Bio si u obavještajnoj službi?" upita Sheila. "Da. Kad sam bio ondje, počele su se događati čudne stvari. Jednom ili dvaput bio sam vrlo blizu smrti. Moji su planovi bili poznati ljudima koji za njih nisu trebali znati. Shvatio sam da nešto nije u redu i da je 'krtica', da se izrazim njihovim terminom, prodrla u naše redove. Iznevjerili su me moji vlastiti ljudi. Carl i ja bili smo na prvi pogled dosta slični (moj je djed bio Nijemac), otuda i moja prikladnost za službu u Njemačkoj. Carl nije bio nacist. Zanimao ga je jedino njegov posao - posao kojim sam se i sam bavio - kemijska istraživanja.

Odlučio je, neposredno prije nego što je izbio rat, prebjeći u Englesku. Njegova su braća poslana u koncentracijske logore. Mislio je da će biti ogromnih teškoća da se izvede njegov bijeg, ali svi su se problemi, nekim čudnovatim načinom, riješili sami. Ta mi se činjenica, kad mi ju je spomenuo, učinila ponešto sumnjivom. Zašto su vlasti toliko olakšale Denimu da napusti Njemačku kad su njegovu braću i ostatak obitelji poslale u logore?

A i sam je bio na meti zbog svoji protunacističkih stavova. Činilo se kao da žele, iz nekog razloga, da on ode u Englesku. Moj vlastiti položaj postajao je sve gori i opasniji. Carl je stanovao u istoj zgradi kao i ja, i jednog sam ga dana, na svoju veliku žalost, pronašao kako leži mrtav na krevetu. Podlegao je depresiji i počinio samoubojstvo, ostavljajući za sobom pismo koje sam pročitao i onda spremio u džep. Odlučio sam tada da ću preuzeti njegov identitet.

Želio sam otići iz Njemačke - i želio sam saznati zašto je Carl toliko potican da učini isto. Odjenuo sam ga u svoju odjeću i položio na svoj krevet. Lice mu je bilo teško razaznati zbog toga što si je pucao u glavu. Naša gazdarica, znao sam, bila je poluslijepa. S dokumentima Carla von Denima otputovao sam u Englesku i otišao na adresu koja mu je bila preporučena.

Riječ je bila o Sans Souciju. Dok sam bio ondje, igrao sam ulogu Carla von Denima i nikada nisam mirovao. Doznao sam da je uređeno da se zaposlim u tamošnjoj kemijskoj tvornici. Najprije sam pomislio da će se od mene zasigurno tražiti da radim za naciste. Kasnije sam shvatio da je moj prijatelj odabran za ulogu žrtvenog janjeta. Kad sam uhićen na temelju lažnih dokaza, nisam ništa rekao.

Želio sam svoj pravi identitet otkriti što je kasnije moguće. Htio sam vidjeti što će se sve dogoditi. No za nekoliko dana prepoznao me jedan od naših ljudi i istina je izašla na vidjelo."

Sheila reče prijekorno: "Trebao si mi reći."

On odvrati blago: "Ako osjećaš tako - doista mi je žao."

Pogledao ju je u oči. Ona mu uzvratila ljutitim i ponosnim pogledom - ljutnja se ubrzo rastopi. Reče: "Pretpostavljam da si trebao učiniti ono što si učinio..."

"Draga..." Uhvatio ju je oko struka. "Zaplešimo..."

Udaljili su se u ritmu glazbe. Tuppence uzdahne. "Što nije u redu?" upita Tommy. "Nadam se da će Sheila nastaviti mariti za njega sad kad više nije njemački otpadnik."

"Po onome što vidim, mislim da to neće biti problem."

"Da, ali Irci su strašno tvrdoglavi. A Sheila je rođeni buntovnik."

"Zašto je onaj dan pretraživao tvoju sobu? To nas je toliko smelo s puta."

Tommy se nasmijao. "Pretpostavljam da je pomislio da gospođa Blenkinsop nije baš uvjerljiva osoba. Zapravo - dok smo mi sumnjicali njega, on je istovremeno sumnjao u nas."

"Hej, vas dvoje", reče Derek Beresford kad se sa svojom partnericom zaustavi pokraj stola svojih roditelja.

"Zašto ne plešete?" Smiješio im se ohrabrujuće.

"Tako su dobri prema nama", primijeti Tuppence. Blizanci se uskoro vrate i sjednu za stol sa svojim roditeljima. Derek se obrati ocu:

"Drago mi je da si dobio posao. Pretpostavljam da nije osobito zanimljiv?"

"Isključivo rutinski", odvrati Tommy. "Nema veze, važno je da radiš nešto. To je sjajna stvar."

"A meni je drago da je i majci dopušteno da se zaposli", reče Deborah. "Izgleda toliko sretnija. Nije bilo tako dosadno, žarne, majko?"

"Nipošto", odgovori Tuppence.

"Dobro", reče Deborah. Doda: "Kad završi rat, moći ću vam reći nešto o svom poslu. Zaista je strašno zanimljiv, ali vrlo povjerljiv."

"Kako uzbudljivo", usklikne Tuppence.

"Oh, i jest! Naravno, ne tako uzbudljiv kao letenje..."

Pogleda Dereka zavidno. Reče: "Predložit će ga za..."

Derek reče brzo: "Ušuti, Deb."

Tommy reče: "Hej, Derek, što to smjeraš?"

"Oh, ništa - vrstu predstave u kojoj ćemo svi sudjelovati. Ne znam zašto su izabrali baš mene", promrmlja mladi časnik. Lice mu je bilo potpuno rumeno. Izgledao je posramljen kao da su ga upravo optužili za neke od najstrašnijih zločina. Ustao je. Mlada svijetlokosa djevojka učini isto.

Derek reče: "Ne smijem propustiti ništa od ovoga- poljednja noć dopusta."

"Hajdemo, Charles", reče Deborah. Njih dvoje se udalje sa svojim partnerima.

Tuppence se pomoli u sebi: "Oh, neka im se ništa ne dogodi - da budu sigurni.."

Podigne oči i sretne Tommyjev pogled. On reče:

"Pitanje djeteta - hoćemo li?"

"Betty? Oh, Tommy, drago mi je da si i ti pomislio isto! Mislila sam da se to bude samo moji majčinski osjećaji. Doista misliš tako?"

"Da bismo je trebali usvojiti?"

Zašto ne? Jadnici nije bilo nimalo lako, a nama će biti zabavno imati nekog mladog uz nas."

"Oh, Tommy!" Ispružilaje svoju raku i stisnula njegovu. Pogledajuedno u drugo.

"Čini se da uvijek želimo iste stvari", primijeti Tuppence razdragano.

Deborah, prolazeći uz Dereka na podiju, promrmlja: "Samo pogledaj ono dvoje - drže se za ruke! Prilično su slatki, zar ne? Moramo učiniti sve što možemo da im nadoknadimo što se tako dosađuju u ovom ratu..."

Kraj

Napomene

[1] *Poruga jeftinoj napirlitanosti; svojevrsna igra riječima*

[2] *Odnosi se na uzrečicu A pennv plain and hvopence colourcd
(prim.prev.)*